

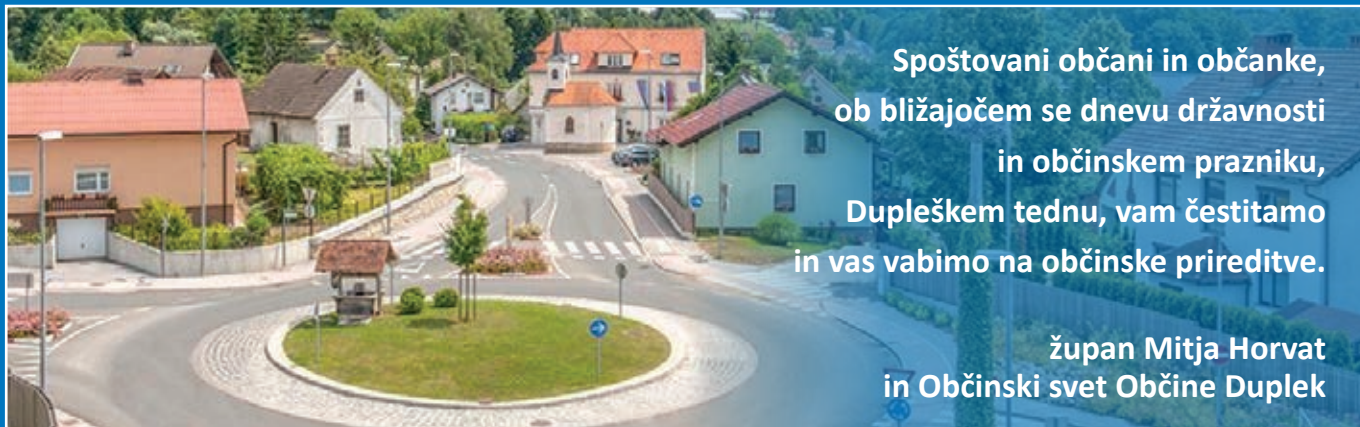
NOVICE

Občine Duplek

Poština plačana pri pošti
2241 Spodnji Duplek

LETNIK 26 • ŠTEVILKA 2 • junij 2021

Spoštovani občani in občanke,
ob bližajočem se dnevu državnosti
in občinskem prazniku,
Dupleškem tednu, vam čestitamo
in vas vabimo na občinske prireditve.

župan Mitja Horvat
in Občinski svet Občine Duplek

Tradicionalni slovenski zajtrk v 5. c OŠ Duplek

Foto: Maja Ornik

KAZALO

○ ŽUPANOV UVODNIK	3	● NASVETI, PRIPOROČILA	50
● PO OBČINI	4	● POROČILI SO SE	52
● OKOLJE IN PROSTOR	17	● MLADI DOPISNIK	53
● IZOBRAŽEVANJE, KULTURA, SOCIALA	30		
● ŠPORT IN REKREACIJA	42		
● IZ DEJAVNOSTI DRUŠTEV	46		

NOVICE OBČINE DUPELEK, letnik 26, številka 2, javno glasilo

IZDAJA: OBČINA DUPELEK • **ODGOVORNA UREDNICA:** Majda STRUC • **UREDNIŠKI ODBOR:** Glorija LORENCI, Mihela KALOH, Darja ROJKO
LEKTORIRANJE: Katja Bergles Bricman

UREDNIŠTVO: Trg slovenske osamosvojitve 1, Spodnji Duplek, tel.: 684 09 11, faks: 684 09 28,
e-pošta: darja.rojko@duplek.si; splet: <http://www.duplek.si>

Javno glasilo Novice občine Duplek je na podlagi 13. člena Zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 35/02) vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo, pod zaporedno številko 172. Glasilo izhaja v slovenskem jeziku v nakladi 2700 izvodov. Brezplačno ga prejema vsa gospodinjstva v občini Duplek.

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi. Rokopisov in fotografij ne vračamo.
Priprava za tisk: Grafična forma Hutter, tel.: 02/ 300 20 10 • Tisk: Evrografis d. o. o.
Naslovnica: Vurkov festival na gradu Vurberk. Foto: Davorin Flis

Predprazničen uvodnik pišem v zadnjih trenutkih. Vem, da bi si moral za bralca vzeti več časa, a kaj, ko je te dni enostavno preveč stvari, ki se mi vrtijo po glavi, in še ogromno opravil, ki jih moramo skupaj s sodelavci opraviti, da bomo lahko vsi skupaj uživali in občutili praznične trenutke, kot jih že vrsto let čutimo v času občinskega praznika – Dupleškega tedna. Verjamem, da ste mnogi že nestrpno čakali sproščanje ukrepov, predvsem pa, da ste pogrešali druženje in dogajanja, ki širijo pozitivno energijo. Junij je, ne nazadnje, poskrbel tudi za tople dni in zdi se, da bo poletje klub mnogim omejitvam in preventivnim ukrepom vendarle sproščeno in blagodejno za vse nas, ki smo v minulih mesecih čutili spono epidemije.

Kljub vsem težavam se zaključuje tudi šolsko leto. Zlasti šolarji, ki to leto zaključujejo osnovno ali srednjo šolo, imajo zagotovo razlog za veselje. Mnogo je bilo neznank in spremenljivk v tem šolskem letu, mnogo prilagajanj in prikrajšanj. Pa vendarle, konec je tudi tega obdobja. Učencem bo ostala velika življenjska izkušnja in po zasluženih počitnicah bo dodatna motivacija tudi zavedanje, da zmorejo marsikaj in da je pretiran strah pred novostmi odveč. Vsem učenkam in učencem čestitam za vložen napor, pridobljeno znanje in jim želim karseda prijetne in brezskrbne počitnice.

Medtem ko bodo otroci koristili zaslužen dopust, bomo mi izkoristili tudi priložnost za dokončanje projekta energetske prenove šol in poskrbeli, da bo v novem šolskem letu infrastruktura še boljša, varčnejša in okolju prijaznejša. Tudi dela na komunalni infrastrukturi ne bodo obstala, proračun je ambiciozen, dela bo dovolj, a sam velikokrat dodam: »Lahko bi ga bilo še več, če bi bilo več denarja.«

Večine zadanih investicijskih projektov se lahko dejansko lotimo ob uspešno pridobljenem sofinanciranju. Redkokdaj je enostavno, a sam ocenjujem, da smo pri pridobivanju nepovratnih sredstev zelo uspešni. Tako smo letos tudi uspešno kandidirali za sofinancerska sredstva ministrstva za kulturo in bomo lahko sanirali poškodovane ostanke obzidja gradu Vurberk in tudi stolpič ob odru. Za občino Duplek vitalen projekt izgradnje kanalizacije v Zg. Dupleku pa se sicer počasi, a vendarle pomika proti končnemu cilju, to je odločbi o sofinanciranju projekta iz evropskih kohezijskih sredstev. Izzivov torej ne bo zmanjkalo, občinski svet je v mesecu maju tudi potrdil projekt gradnje doma za starostnike v naši občini, seveda ob predpostavki, da bodo s strani države za ta namen dodeljena sredstva,

a vendar bomo z nakupom zemljišča in pridobitvijo projektne dokumentacije naredili pomembne korake.

Razlogov za praznovanje oz. počastitev občinskega praznika je dovolj. Letos obeležujemo tudi tridesetletnico obstoja svoje države. Veliko pozitiv-

nih stvari se je v tem času zgodilo, največje uspehe pa smo zmeraj dosegli, kadar smo bili ljudje enotni. Razdeljenost naroda je v zadnjih letih močan zaviralec razvoja države. Na srečo se v naši občini za pomembnimi projekti še čuti dovolj enotnosti, zato je naša občina od časa nastanka do danes bila deležna številnih pridobitev – od zdravstvene ambulante, knjižnice, rekonstrukcije glavne državne ceste do izgradnje protipoplavnega nasipa, novih vrtcev, obnovljenih šol, športne dvorane in oživitve gradu in gramoznice. Ob številnih infrastrukturnih pridobitvah pa je še vedno največje bogastvo naše občine bogat družabni utrip, dogajanja, ki rišejo nasmeh na obraze ljudi in delajo naše občane zadovoljne.

Že samo zavedanje, da živimo v svobodni in mirni državi, da je naš košček sveta še vedno zelen in poln življenja, da imamo svež zrak in pitno vodo, bi lahko bil eden od razlogov za veselje, zato ponosno izobesimo zastave ob prazniku države, veselimo se praznovanja občine, predvsem pa ohranimo strpnost, skrb za sočloveka in željo po druženju in širjenju pozitivne energije. Zato seveda vabljeni na naše prireditve, na nekoliko prilagojen Dupleški teden, a še vedno poln prijetnih trenutkov, ki smo jih zagotovo v času karantene pogrešali. Za konec pa še želja, da bi bila tudi jesen zelena v epidemiološkem smislu, sicer pa karseda obarvana in bogata z dogajanjem in pridelki.

Mitja HORVAT,
župan

IMENITNI VURKO FEST

Na gradu Vurberk smo 12. junija spremljali prvi Vurko fest, vrhunec raznolikih dejavnosti, ki so vključile mlado in staro iz občine Duplek. Ideja je vzniknila iz knjig pravljič domačinke dr. Brede Mulec, ki je skozi dogodivščine zmaja Vurka opisovala zgodovinske in kulturne značilnosti krajev v naši občini. Učenci in učitelji, vzgojiteljice in otroci v vrtcu, gledališčniki, župan in občinski usluž-

benci, obrtniki in mnogi drugi so ljudskemu izročilu v igri in besedi, v pesmi in risbi, v ustvarjalnosti in družanju dodali novo vsebino.

To je bil prvi Vurko fest, zagotovo pa ne zadnji.

Več o njem pa v prihodnjih Novicah.

AC

POTRDILI ZAKLJUČNI RAČUN OBČINE ZA LETO 2020

Na 16. redni seji Občinskega sveta Občine Duplek tudi o strategiji razvoja požarne varnosti v občini

Po koncu proračunskega leta, ki je enako koledarskemu letu, morajo občine pripraviti zaključne račune svojih proračunov in pri tem upoštevati strukturo, vsebino in postopke njihove priprave v skladu s predpisi s področja javnih financ. Zaključni račun predstavlja prikaz predvidenih in realiziranih prihodkov in drugih prejemkov ter odhodkov in drugih izdatkov proračuna v proračunskem letu, za katerega je bil sprejet proračun. V zaključnem računu občinskega proračuna so prikazane tudi vse spremembe sprejetega proračuna, uveljavljene med njegovim izvrševanjem, ki na podlagi veljavnih predpisov s področja javnih financ vplivajo na dejansko realizacijo proračuna.

Svetniki so na predlog Javnega medobčinskega stanovanjskega sklada Maribor obravnavali in sprejeli Poslovno-finančni načrt 2021 z Letnim načrtom ravnanja s stvarnim premoženjem in obenem njune spremembe in dopolnitve. Prav tako so potrdili Letno poročilo 2020 in spremembo splošnih pogojev poslovanja.

S sprejetjem soglasja k dodelitvi dela plače za delovno uspešnost direktorici JMSS Maribor za obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021 iz naslova povečanega obsega dela so nadzorni odbor pooblastili za sklenitev dogovora o povečanemu obsegu dela in za sprejem odločitve o plačilu povečanega obsega dela dvakrat v letu v

višini do 20 % osnovne plače direktorice.

Občinski gasilski poveljnik Bojan Turčin je svetnike seznanil s strategijo razvoja požarne varnosti v občini Duplek, iz katere med drugim izhaja, da bo v tem razvojnem obdobju (2024) potekla življenjska doba (25 let) vozilu GVC 16/25 v PGD Dvorjane. Vozilo je res že dotrajano in je bilo že večkrat na popravilu karoserije zaradi zarjavelosti pločevine in nosilnih profilov, kar že vpliva na stabilnost vozila, zato je treba poskrbeti za nabavo novega vozila GVC 16/25, saj kmalu ne bo več tehnično brezhibno.

Na predlog ravnatelja Osnovne šole Duplek so bile sprejete spremembe in dopolnitve sistemizacije delovnih mest za področje predšolske vzgoje v OŠ Duplek za šolsko leto 2020/2021, ki so nastale z zaposlitvijo čistilke v marcu.

Sprejet je bil tudi Pravilnik o spremembi Pravilnika o merilih in postopkih za dodeljevanje socialnovarstvenih pomoči v občini Duplek. S spremembo pravilnika je urejena pravna podlaga za pomoč pri plačilu komunalnega prispevka za občane, ki sicer imajo minimalne dohodke, pa niso zaprosili za denarno socialno pomoč ali varstveni dodatek. S spremembo se pomaga socialno ogroženim osebam pri urejanju dokumentacije, potrebne za ureditev osnovnih življenjskih pogojev za bivanje.

Dušanka Novak

PREVERITE PODATKE V REGISTRU NEPREMIČNIN

Po zakonu je treba pri odmeri NUSZ izhajati iz uradnih evidenc.

Po razveljavitvi Zakona o davku na nepremičnine ostaja nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: NUSZ) izvorni prihodek občin.

Čeprav dajejo predpisi, ki urejajo NUSZ, občinam precejšnjo avtonomijo glede zajema tega dohodka, mora v delu, ki se nanaša na fizične lastnosti nepremičnin, temeljiti na podlagah, ki zagotavljajo enakovredno in pošteno obravnavo zavezancev na eni strani ter posledično čim bolj optimalen zajem prihodkov na drugi strani. V ta namen je Zakon o graditvi objektov (v nadaljnjem

besedilu: ZGO-1), ki ureja odmero NUSZ v prehodnem obdobju, določil, da mora občina za namen NUSZ za zazidana zemljišča pridobiti podatke o stavbah in delih stavb iz katastra stavb (katastrske in registrske podatke), pri čemer se v ZGO-1 določeni katastrski podatki štejejo za podatke iz katastra stavb in podatke iz registra nepremičnin. Zakonsko pravilo je torej jasno: za namen odmere NUSZ je treba izhajati iz uradnih evidenc, pri tem pa je treba podatke zajemati ažurno.

Na podlagi tega smo se v letošnjem letu ponovno odločili, da bomo zajeli podatke o velikosti nepremičnin iz podatkov registra nepremičnin, saj se je stanje podatkov

precej spremenilo glede na leto 2015, ko smo nazadnje sistematično uskladili podatke v svoji evidenci s podatki registra.

Zaradi tega predlagamo zavezancem, da preverijo točnost podatkov v registru nepremičnin, če tega še niso storili. Če podatki niso točni, jih je treba čim prej popraviti na GURS-u, da bo izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča temeljil na točnih podatkih.

Ponovno tudi pojasnjujemo, da se nadomestilo odmerja od čiste tlorisne površine (ne samo uporabne), v katero se všteva vse, razen odprtih prostorov (odprtih balkonov, lož, teras). V katastru je to površina, ki je zavedena kot površina dela stavbe.

Dušanka Novak

POMAGAJMO PRI GRADNJI GASILSKIH GARAŽ

Prostovoljno gasilsko društvo Dvorjane v reševanju prostorskih težav

V prostovoljnem gasilskem društvu Dvorjane smo vajeni neljubih situacij in morda prav zato koronačase preživljamo kar se da aktivno ter optimistično zremo v prihodnost. A če smo povsem odkriti, je omenjeni stavek veliko lažje zapisati kot udejanjiti. Na operativnem področju sicer ostajamo venomer v polni pripravljenosti pomagati vam, spoštovane občanke in občani, če bi pomoč potrebovali, povsem drugače pa je na društvenem področju, kjer smo tako kot drugi podvrženi ukrepom, ki so povsem ustavili tudi naše družabno življenje in prenekatere dejavnosti. A gasilci se ne damo tako hitro prestrašiti, in če vas je pot v preteklih dneh kaj peljala skozi Dvorjane, ste morda opazili, da naš gasilski dom dobiva malce drugačno podobo.

Povod za to je bilo spoznanje izpred nekaj let, in sicer, da sodobna vozila ter vedno več opreme in zaščitnih sredstev, ki jih predpisuje zakonodaja, potrebujejo ustrezno hrambo in da obstoječi prostori, načrtovani in zgrajeni v prejšnjem stoletju, postajajo pretesni ter v enem delu že povsem dotrajani. Ob zavedanju omenjenega in v želji po razvoju društva smo leta 2016 začeli aktivnosti za pridobitev potrebne dokumentacije in zbiranje sredstev za izgradnjo. Na dober odziv smo naleteli tudi na Občini Duplek, ki je razumela naše potrebe in nam zagotovila dobršen del sredstev za izgradnjo v občinskem proračunu.

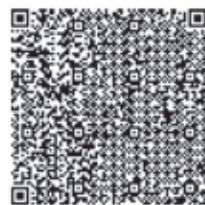
Gre za garaže velikosti 13 x 15 metrov, zgrajene iz jeklene konstrukcije in fasadnih panelov, nudile pa bodo prostor za tri vozila ter veliko druge opreme. Skupaj z že obstoječimi prostori bomo tako dosegli zastavljeni cilj po pri-

Star dotrajan objekt - pred porušitvijo

merni hrambi vozil in opreme. Gradnje smo se lotili v letošnjem letu: gradbena dela izvaja podjetje Kokol in Kokol, d. o. o., konstrukcije, panele in strehe postavlja R montaža, d. o. o., za projektno dokumentacijo in nadzor pa skrbi podjetje Betonica, d. o. o. Cena izvedbe z vso potrebno dokumentacijo se bliža 200.000 evrom. Takšen znesek za nas, kljub prej omenjeni izdatni pomoči občine in skrbnemu varčevanju v preteklih letih, pomeni velik zalogaj še posebej zato, ker to leto, kot tudi že preteklo, zaradi znanih omejitev najverjetneje ne bo mogoča izvedba našega »praznika mornarice«, ki nam je prinesel kak dodaten prepotreben evro.

Ker ste se, spoštovane občanke in občani ter podjetniki v naši občini pa tudi širše, v preteklosti že mnogokrat izkazali in nam nesebično priskočili na pomoč pri nabavi opreme ali organizaciji tekmovanj in drugih dogodkov, se tudi tokrat obračamo na vas s prošnjo po pomoči pri dokončanju izgradnje gasilskih garaž.

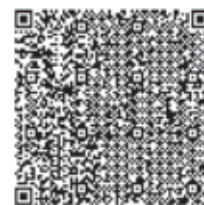
Pomagate nam lahko z donacijo na društveni transakcijski račun 04515-0001254912, odprt pri NKB Maribor ali uporabite eno od že predlaganih opcij.

Doniraj 5€

Doniraj 10€

Doniraj poljubni znesek

Resnično upamo, da bo ta prošnja naletela na plodna tla in boste razumeli našo željo po tem, da projekt dokončamo, kar pa brez vaše pomoči ne bo mogoče.

Foto Primož Droz

Vmesna faza gradnje

Foto: Bojan Turčin Simulacija končne podobe objekta iz idejne zasnove

Še vedno velja, da je vse, kar bomo sedaj zgradili ali obnovili mi z vašo pomočjo, za naše skupno dobro in bo pripomoglo k izboljšanju požarne varnosti v naši občini. Gasilci za vse objekte, vozila in opremo le skrbimo ter jih odgovorno uporabljamo, pridobitve pa ostajajo trajne ter v ponos našemu kraju in za prihodnje generacije.

To priložnost naj še enkrat izkoristimo kot zahvalo za vsakršno pomoč, ki ste nam jo do sedaj že namenili bo-

disi s prispevki za koledarje bodisi z obiskom naših tekmovalcev in veselic. Vsi si močno želimo, da se kmalu spet vrnejo časi, ko se bomo lahko sproščeno družili in tudi na primeren način nove garaže predali njihovemu namenu. Hvala in na pomoč!

*David Kumer,
predsednik PGD Dvorjane*

POZIV K PLAČILU ZA NAJEM GROBA

Urejanje in vzdrževanje pokopališč ter pokopališko in pogrebno dejavnost na območju občine Duplek izvaja Režijski obrat Občine Duplek na podlagi Odloka o opravljanju pokopališke in pogrebne dejavnosti pokopališč ter pokopališkem redu na območju občine Duplek.

Prostore za grobove daje v najem izvajalec javne službe. Z vsemi najemniki se sklene pisna najemna pogodba, ki določa medsebojne pravice in obveznosti. V primerih, ko najemna pogodba ni sklenjena ali najemnina ni plačana za tri leta, preide pravica do uporabe grobnega mesta na Občino Duplek. S prenehanjem najemnega razmerja je

najemnik dolžan odstraniti opremo groba v 15 dneh po poteku najemnega razmerja, v nasprotnem primeru to stori izvajalec javne službe na stroške najemnika.

Najemnike, ki kljub večkratnim obvestilom niso poravnali dolga, bomo v prihodnjih dneh obvestili o prekinitvi najemnega razmerja in dodali prošnjo po odstranitvi spomenika. V izogib nepotrebnim stroškom dolžnike ponovno vljudno naprošamo, da v najkrajšem času poravnajo dolg, če ga še vedno niso, oziroma se obrnejo na Občinsko upravo Občine Duplek.

Mihaela Borovnik

IZGRADNJA DOMA STAROSTNIKOV

V občini Duplek je v prihodnjih letih predviden začetek gradnje doma starostnikov, v katerega bi se vselilo približno 60 stanovalcev.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je Domu Danice Vogrinec Maribor podelilo koncesijo za zagotovitev dodatnih mest. Dom Danice Vogrinec tako načrtuje izgradnjo dveh novih domov, med drugim tudi v Spodnjem Dupleku.

Načrtovana gradnja doma je predvidena v Spodnjem Dupleku, v neposredni bližini zdravstvenih ambulant, lekarne, trgovine, pošte in knjižnice. S predvideno investicijo bo občina omogočila, da bi starejši s prehodom v institucionalno varstvo ostali bližje svojemu domačemu okolju. Načrtovana je zagotovitev pogojev za izvajanje institucionalnega varstva za starejše od 65 let, s kapacite-

to 60 postelj in štirimi namestitvami dnevnega varstva.

Hkrati so predvideni tudi zagotavljanje pomoči na domu in dnevno varstvo v manjšem obsegu ter vzpostavitev medgeneracijskega centra, ki bi služil različnim dejavnostim in dogodkom. Občinski svetniki so se na aprilski izredni seji seznanili s projektom in potrdili dokument identifikacije investicijskega projekta. Občina Duplek bo iz proračuna zagotovila nakup zemljišča in projektno dokumentacijo v ocenjeni vrednosti 420 tisoč evrov. Ostala sredstva namerava Dom Danice Vogrinec pridobiti s sofinanciranjem iz naslova EU React. Gradnja se bo končala predvidoma v letu 2023. Dom starostnikov bo za občino Duplek izjemna pridobitev.

Tjaša Simonič

S PROJEKTOM VURKO USPELI NA RAZPISU

Grad Vurberk, zmajček Vurko in kulturno-umetniški festival Vurko fest

Za realizacijo projekta Vurko so nam na podlagi uspešne prijave na 4. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev strategije lokalnega razvoja na območjih občin, ki so povezane v lokalno akcijsko skupino LAS Ovtar Slovenske gorice, v letih 2020 in 2021, sofinanciranih iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, podukrep 19.2 Podpora za izvajanje operaciji v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, zgotovljena sofinancerska sredstva do višine devetintrideset tisoč evrov. V okviru uspešne prijave na razpis je občina kot vodilni partner projekta izvedla obnovo prireditvenega odra, obnovo sanitarij v gradu in vzpostavitev outdoor igre za mobilne telefone Unlock grad Vurberk. Obiskovalci bodo igro odigrali s pomočjo pametnega telefona in se sprehodili po poteh v okolici gradu Vurberk. Tako bodo na igriv in zanimiv način spoznavali zgodovinska dejstva, kulturno dediščino in naravne vrednote območja gradu Vurberk, zavarovanega območja Nature 2000 s pomembnimi zaščitnimi živalskimi in rastlinskimi vrstami s tega območja. Velika pridobitev projekta je otroški festival, za program katerega so poskrbeli partnerji projekta Osnovna šola Duplek in Osnovna šola Korena, Gledališko društvo Vurberk in Hiša vin Kokol.

Obnova prireditvenega odra v zaključni fazi Foto: Natalija Jakopec

Osnovnošolci so celo šolsko leto pod budnim očesom učiteljev aktivno ustvarjali na likovnem, glasbenem, literarnem in tehničnem področju. Navdih za literarne in druge umetniške izdelke so črpali iz nam že dobro poznanih slikanic Aleksander in vurberški zmaj, v katerih avtorica, naša občanka dr. Breda Mulec, opisuje dogodivščine dečka in njegovega prijatelja zmajčka Vurka, ki

jih spretno prepleta z ljudskim izročilom in legendami iz naših krajev.

Nastale so številne basni, risbice in kiparski izdelki. Učenci obeh osnovnih šol so v celoti sami izdelali številne igre, sceno, kostume in potrebne rekvizite za gledališko predstavo, ki je bila vrhunec festivala in ki so jo v sodelovanju z Gledališkim društvom Vurberk tudi sami odigrali. Vložena je bilo veliko dela in truda, ampak skupaj zmoremo vse. S projektom smo povezali predšolske in šolske otroke, otroke ene in druge šole, med učenci, učitelji in tudi drugimi sodelujočimi so se stkale prav posebne vezi, povezale so se starejše in mlajše generacije, ki so skupaj aktivno ustvarjale s ciljem, da festival uspe. Če ste festival obiskali, ste se najbrž preizkusili v peki piškotov zmajčkov iz moke iz grozdnih pešk pod vodstvom Hiše vin Kokol, spoznali in morda celo fotografirali ste se z našo maskoto, zmajčkom Vurkom, ter preizkusili outdoor igro Unlock grad Vurberk. V kolikor še niste, smo prepričani, da boste zamujeno nadoknadili čim prej. Kmalu boste lahko preizkusili tudi svoje detektivske sposobnosti v sobi pobega Escape room Vurberk, ki se nahaja v prostorih bivše trgovine na Vurberku.

Lahko trdimo, da je grad Vurberk s svojo okolico zagotovo pomembno zgodovinsko kulturno in naravovarstveno območje, prepoznavno ne samo lokalno in regijsko, temveč tudi na širši ravni. Občina skrbi za redno vzdrževanje ostankov gradu z okolico in ves čas aktivno išče tudi druge finančne vire za obnovo. Na podlagi uspešne prijave na Javni razpis za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine, ki jih bo sofinancirala Republika Slovenija iz dela proračuna, namenjenega za kulturo, in za izbor kulturnih projektov iz programa sanacije najbolj ogroženih in najpomembnejših kulturnih spomenikov, ki jih bo v letih 2021 in 2022 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za izvajanje Zakona o zagotavljanju sredstev za določene nujne programe Republike Slovenije v kulturi, ki ga je objavilo Ministrstva za kulturo, bomo z obnovo gradu nadaljevali.

V začetku poletja bosta sanirana obzidje ob odru in streha na stolpu ob odru, odstranjeno bo rastje in izvedene bodo sanacije večjih razpok ter pozidave lukenj.

Tako bomo poskrbeli, da bo grad Vurberk kot objekt kulturne dediščine, ki je izrednega pomena za ohranjanje zgodovinskih in naravnih danosti, nadalje kljuboval zobu časa.

Natalija JAKOPEC

Izdelava scene in rekvizitov

Foto: Andreja Zelenik

V ŽIVO Z AVGUSTOM DEMŠARJEM

»Pri pisanju mi je pomagalo vse, kar sem v življenju prebral.«

Avgusta Demšarja sem odkrila (prebrala) šele pred dobrim letom, čeprav njegovi detektivski romani o inšpektorju Vrenku nepretrgoma izhajajo že od leta 2007. Nanj sem postala pozorna, ker so ljudje kar naprej iskali njegove knjige. Potem sem povprašala, zakaj ga radi berejo, pa so rekli, to je en Mariborčan, ne vemo točno, kdo je, ampak zanimivo piše, dogaja pa se v Mariboru in okolici in tako naprej v tem stilu. V lanski aprilski »koroni« sem rekla, no, pa da vidimo, zakaj je tako priljubljen pri mariborskem občinstvu, ker se v medijih pač ni pojavljal. V času prvega zaprtja lani aprila sem prebrala prvo knjigo Hotel Abazija in si mislila, mhm, ni slabo, zato sem šla lepo po vrsti vse do zadnje, Cerkev (2020). Septembra sem bila že na tekočem s celotno serijo. Medtem sem izrabila priložnost naključnega srečanja in povabila priljubljenega pisatelja na literarni večer v Knjižnico Duplek. Potem so se začele stvari zapletati. Preklicati smo morali novembrski termin in zdaj smo junija 2021. Stvari se zgodijo, ko je tako namenjeno. Morda je srečanje s pisateljem v času Dupleškega tedna, ko občina slavi občinski praznik, celo najboljši čas. Zato si rezervirajte termin v sredo, 23. junija 2021, ko bomo v Gostišču Valerija v Spodnjem Dupleku ob 17.30 imeli priložnost pisatelja spoznati v živo.

Pa začniva na koncu. V začetku leta 2021 se je na RTV Slovenija odvila nadaljevanka s šestimi epizodami iz prvih treh romanov detektivske serije o inšpektorju Vrenku. Takrat vas je spoznala tudi širša slovenska javnost. Tisti, ki smo knjige prebrali, smo seveda opazili odstopanja od knjižne serije. Kako ste zadovoljni s televizijsko izvedbo?

Bolj pomembno se mi zdi vprašanje, kako so bili s serijo zadovoljni tisti, ki jim je namenjena, to ste gledalci in bralci mojih romanov. Po odzivih sodeč ste bili večinoma zadovoljni, vsaj glede na podatek, da je bila serija Primeri inšpektorja Vrenka najbolj gledana televizijska serija na slovenski televiziji od leta 2003. Navdušenje nad tem, da je prav Maribor osrednje dogajalno okolje slovenske izvirne TV-serije, ni bilo omejeno le na Štajersko, ampak so pozitivni odzivi prihajali iz vseh delov Slovenije.

Do odstopanj med literarno predlogo in filmskim izdelkom prihaja zaradi prevoda zgodbe iz enega v drug izrazni jezik. Filmsko pripoved dojemamo in spremljamo drugače, kot beremo literaturo. Zato je, na primer, potrebno za film zmanjšati število oseb, poenostaviti zgodbo, skrajšati dialoge. Zgodbo, ki se v romanu razpreda čez dvesto in več strani, je težko stlačiti v nekaj več kot osemdeset minut filma, zato jo je treba prilagoditi. Nekaj zahtev ima, logično, tudi producent, torej RTV, pri Primerih inšpektorja Vrenka je to bil poudarek na Vrenkovem zasebnem življenju, zato je bil vpeljan lik njegovega očeta, zato je Mojca dobila drugačno vlogo in podobno.

Kakšna pa je bila pot do ekranizacije? Baje da sprva niso hoteli snemati v Mariboru, ker da je »dolgočasen«. Nam lahko poveste kaj o zakulisju dogajanja, preden je padel prvi kader?

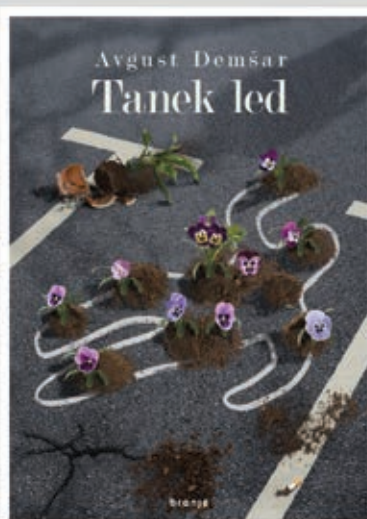
Tukaj vas moram popraviti in pohvaliti RTV Slovenija. Kar se tiče sodelovanja s slovensko nacionalno televizijo, se nikoli ni pojavilo vprašanje, ali dogajanje serije postaviti v Maribor oziroma na Štajersko ali ne. Prej obratno, to je bil eden od razlogov, zakaj so se zanj odločili. Res pa je, da bi se štajerskemu okolju raje izognili pri nekaterih drugih televizijskih hišah, s katerimi smo se pred časom pogovarjali o možni realizaciji ene druge kriminalistične serije. Razlog je bil, da bi dogajanje v Mariboru zanimalo samo ozko lokalno populacijo.

Kar se tiče zakulisja, pa se zdaj še bolj zavedam, da je za televizijsko serijo skritih na stotine ur dela strokovnjakov različnih profilov. Zame osebno je to pomenilo večletno tesno sodelovanje z urednikom igranega programa, dramaturgi na televiziji, režiserjema. Napisal sem vsaj pet verzij scenarijev. Šlo je za piljenje, spreminjanje, prilaganje potrebam naročnika. Sledili so iskanje primernih lokacij za snemanje, izbira igralcev, usklajevanje njihovih obveznosti. Ob tem, da se je vse dogajalo med epidemijo koronavirusa. Še posebej je bilo to moteče med snemanjem, ki je sovpadlo z naraščanjem in tretjim valom epidemije ter popolnim zapiranjem države.

Po odzivih gledalcev in meritvah gledanja je bila to ena bolj pričakovanih in gledanih domačih serij, kot ste dejali, najbolj gledana domača televizijska serija od leta 2003. Rekla bi, da so vaši romani precej filmični, vpeti v sedanji trenutek, v domače lokalno okolje, zato bralci, še posebej lokalci, z lahkoto »padejo noter« in »sodelujejo« pri razreševanju zločina. Kljub temu se snemanje ne nadaljuje. Zakaj takšna odločitev, kdo sploh o tem odloča?

Snemanje serije Primeri inšpektorja Vrenka resda trenutno miruje, ni pa res, da se nič ne premika. V mesecu aprilu letos je RTV Slovenija ponovno objavila razpis za snemanje domače izvirne televizijske serije, na razpis sem se prijavil in bil ponovno izbran. To pomeni, da obstaja realna možnost, da bomo Primere inšpektorja

Vrenka 2 čez čas spet lahko spremljali na televiziji. Če bo šlo vse po sreči, lahko drugo sezono serije pričakujemo čez eno do dve leti. Kdo je tisti, ki odloča o uredniški politiki na Televiziji Slovenija, pa bi bilo treba vprašati koga drugega.

Koliko v resnici daste na literarne kritike, ki so pri nas kar precej navijaške, se mi zdi? Imam občutek, da so vas pred literarnimi kritiki odkrili bralci, ki že leta berejo vaše knjige, z reklamo »od ust do ust«.

Ne strinjam se, da bi bile kritike, vsaj kar se mene tiče, kakorkoli navijaške. Literarna kritika, precej objektivna, se je za moje delo zanimala že od začetka. Vsak objavljen roman je bil deležen več kritičskih oziroma recenzentskih zapisov v dnevnem časopisju, v strokovnih revijah, recimo Literaturi. Na Radiu Slovenija me v različnih literarnih oddajah gostijo ob izidu vsake nove knjige, mnogo urednikov kulturnih redakcij stalno spremlja in predstavlja moje delo. Ne, kar se kritike tiče, se res ne morem pritoževati. Nenazadnje je k temu pripomoglo tudi to, da so se moji romani kar štirikrat znašli med deseterico za nagrado kresnik. Odziv na moje delo mi seveda godi, tako priljubljenost pri bralcih kot tudi zanimanje literarne stroke. Res pa je, da literarne kritike dosežejo precej manj ljudi kot reklama »od ust do ust«. Tudi slednje mojim romanom nikoli ni manjkalo.

Ste imeli pred začetkom pisanja detektivske serije že kakšne literarne poizkuse ali je to bila preprosto erupcija, ki se je morala zgoditi?

Olje na balkonu, prvi roman, je obenem prvo literarno besedilo, ki sem ga v življenju napisal. Je pa res, da sem o vsebini le-tega dolgo razmišljal, zamisel sem nosil v glavi, razvijal idejo in tako naprej. Da sem začel pisati, je delno kriva slaba volja. V knjižnici sem si sposodil kriminalko, ki je bila napisana popolnoma zanič. V njej so bila kršena vsa žanrska pravila. Zaplet je bil predvidljiv in dolgočasen, detekcije sploh ni bilo, razkritja so se pojavljala brez vsake logike, liki so bili leseni, neživljenjski, dialogi neumni, za lase privlečeni. Knjigo sem še pred prebrano polovico odložil in jezen rekel, da bi pa kaj tako slabega znal napisati še sam. Žal me je ob tem slišala žena, nakar

je sledila njena pričakovana reakcija. Rekla je, potem pa to naredi, lahko je samo govoriti in se pritoževati.

Moj komentar, ko sem prebrala prvih nekaj knjig, je bil: »To je slovenska Agatha Christie.« Na moji vrednostni lestvici to pomeni prvo ligo. Vam godijo takšne primerjave ali jih raje nimate oziroma s kom bi si najraje želeli, da vas primerjajo?

Nič nimam proti primerjavam, sam pa se z drugimi avtorji ne primerjam. Je pa res, da se znotraj žanrskega pisanja, ki ga omejujejo določena pravila, primerjave včasih ponujajo kar same od sebe. Svoje pisanje vidim v okviru morda ne več toliko Agathe Christie, ampak recimo Colina Dexterja, Anthonyja Horowitza, Jimmyja McGoverna, Andrea Camillerija in podobnih.

Sherlock, Poirot, Vrenko. Vsi imajo oster pronicljiv um in sposobnost, da zaznajo nianse, ki jih drugi ne vidijo in ki v končni fazi pripeljejo do rešitve primera. Izpostavila sem dva v svetovni literaturi najslavnejša primera, ki sta dovršeno stilizirana in konsistentna v svojem načinu dela. Po kom vse ste se zgledovali?

Zavestno in načrtno se nisem zgledoval po nobenem od literarnih likov. Lik Martina Vrenka sem izoblikoval na podlagi žanrskih pravil, ki določajo, kakšen bi naj bil literarni detektiv. To pomeni, da mora imeti neko izstopajočo lastnost, ki ga dela drugačnega od okolice, recimo posebno sposobnost reševanja primerov. Lik mora omogočati pozitivno identifikacijo. Obenem pa ima literarni detektiv kakšno pomanjkljivost, da deluje bolj življenjsko. Nekateri imajo probleme z alkoholom, recimo Jack Taylor, drugi s hazardiranjem, recimo Fitz oziroma Robie Coltrane. Nekateri so škrti, kot na primer Morse ali Jack Frost, najbolj znan primer pa je vsekakor Sherlock Holmes s svojim uživanjem opija. Martin Vrenko tozadevno ni nič posebnega. Ima sposobnost intuicije, uvida v probleme, ima izrazit občutek za podrobnosti in logično sklepanje. Tega ni bilo težko določiti, vse to mu pomaga, da rešuje zločine. Večji problem je bil pri negativnih lastnostih. Ker sem se želel izogniti tipičnemu štajerskemu stereotipu, Vrenko nima problemov z alkoholom. Ni pijanec, ne pije preveč niti ne pije premalo, torej ni

Avgust Demšar na festivalu Alibi 2016

Foto: Nino Verdnik

zdravljen alkoholik. Kriminalka kot žanr ima kup pravil, ki pisatelju določajo, kako mora pisati, ni pa res, da zaradi tega v njej lahko mrgoli stereotipov in klišejev. Vrenkova slaba lastnost je njegova nečimrnost. Obenem pa nisem želel, da bi bil nekakšen super junak, želel sem, da bi lik deloval dokaj vsakdanje, s čimer sem mu poskušal vdahniti verjetnost.

V kolikšni meri upoštevate tistih dvajset Van Dinovih pravil za pisanje detektivskih zgodb?

Nekaterih pravil se seveda še vedno držim, druga so, po letu 1927, ko so bila napisana, malo zastarela. Še vedno se mi zdi pomembno, da kriminalka stoji na trdnih tleh, da detekcija temelji na logičnem sklepanju, da so vsi ključni rešitve problema ves čas na voljo tudi bralcu in, vsaj zaenkrat, upoštevam še pravilo, da v kriminalki pač mora biti truplo in, kot pravi Van Dine, bolj kot je mrtvo, boljše je.

Ali že na začetku veste, kdo bo morilec? Kje začnete graditi zgodbo, na začetku ali na koncu?

Seveda, pisati ne morem začeti, ne da bi vedel bistvenega. Najprej si razjasnim tisto, kar je v knjigi razkrito na koncu, torej kdo je moril, koga je umoril in zakaj je to storil. Ko imam osnovno ogrodje, lok dogajanja, ga začnem počasi zapolnjevati z ostalo vsebino. Včasih dobim idejo za kakšen del na sredini, nato razvijam kaj, kar se bo zgodilo proti koncu, nato se mi posveti, kakšen bi lahko bil začetek, in tako dalje. Ideje so v tej fazi samo v moji glavi ali pa v beležkah, na lističih, diagramih, risbah, shemah in miselnih vzorcih. Ko začutim, da je tega dovolj in da imam zgodbo, ki bi lahko postala roman, se spravim k pisanju. Med pisanjem pa ne skačem sem ter tja, ampak prehodim isto pot kot bralec. Pisati začnem na začetku in pišem po vrsti, dokler ne pridem do konca. Romana ne morem pisati tako, da bi se selil z enega dela na drugega, opisal nek dogodek iz sredine, nato opisal konec, pa potem nadaljeval na prvi tretjini in tako dalje. Če bi počel to, bi zgodbi logično ne mogel slediti in bi se mi vse pomešalo. Morda še to, obsega svojih romanov ne načrtujem vnaprej. Ne morem si reči, napisal boš

roman, ki bo imel tristo strani ali kaj takega. Ko imam v glavi zgodbo, ko vem, da sedi in da je dobra, jo začnem pripovedovati. Ko povem vse, kar sem imel povedati, je roman končan.

Kaj zaneti iskrico v Avgustu Demšarju, da pošlje svojega detektiva na pot raziskovanja zločina?

To je lahko karkoli. Samo obrobni dogodek v resničnem življenju, kakšna gesta ali naključno izrečen stavek. Recimo, pobuda za roman Miloš iz leta 2016, katerega ponatis je zaradi razprodanosti pravkar izšel pri Založbi Pivec, je bil droben trenutek, dolg le dobro sekundo. Miloš je kriminalka, ki obravnava problematiko homofobije, in je po Cerkvi moj najboljše roman, obsega nekaj čez štiristo strani. Med televizijskim poročanjem o protestih proti sprejetju družinskega zakonika v letu 2012, ki bi homoseksualnim parom dodelil nekaj pravic, ki jih ima večinska populacija, sem zagledal eno od protestnic, starejšo gospo, ki je, oblečena v narodno nošo, glasno in besno vzklikala proti omenjenemu zakonu. Na tem mestu bi rad poudaril, da v svojih romanih poskušam biti politično nevtralen, saj se mi zdi, da lahko v dobri kriminalki uživajo tako tisti, ki s svojimi političnimi stališči stojijo na eni ali pa na drugi strani. Ampak v tistem trenutku me je spreletela misel, kaj bi storil človek, ki je izrazito homofoben, če bi mu lasten otrok priznal, da je gej. Kako bi se takemu staršu zlomil svet, kako bi se mu zamajala tla pod nogami, kako bi se mu na glavo zrušilo vse, kar si je miselno zgradil okoli sebe. In kam bi to lahko vodilo. Tematika se mi je zdela zanimiva, o njej sem začel razmišljati in na koncu je nastal roman Miloš.

Verjetno se tudi detektivi upehajo in odidejo v zasluženo penzijo. Kje v tem procesu je Vrenko, koliko nadaljevanj ste mu še namenili?

Ko sem začel pisati, sem se odločil, da bom v literarnem svetu sledil realnemu času, zato se moji glavni junaki skozi romane starajo. Martin Vrenko je bil v Olju na balkonu star nekaj manj kot petdeset let, Marko Breznik je bil triindvajsetletni pripravnik. Zdaj je slednji star osemindvajset let in ima že dva osnovnošolska otroka, postaja

ral pa se je tudi Vrenko. Pravkar je dopolnil šestdeset let. Počasi bo čas za odhod v pokoj, kar pa ne pomeni, da bo nehal nastopati tudi kot literarni junak.

Kako se počutite v procesu pisanja romana, kaj se takrat dogaja z vami? Se zaprete v sobo ali odidete na neki oddaljen kraj, kjer vas nihče ne moti?

Nič podobnega. Pisanje ni neko metafizično, posvečeno stanje, med katerim bi vsi okoli mene morali hoditi po prstih, ampak je početje kot vsako drugo. Je miselno delo, podobno kot študij, pisanje znanstvenega prispevka, branje študentove diplomske naloge ali česa podobnega. Zanj na splošno velja, da je uspešnejše, če je prisotnih čim manj motečih elementov, to pa je tudi vse. Za literarno delo potrebujem računalnik, pišem pa lahko kjerkoli, doma, v čakalnici pri zobozdravniku, na poti, v hotelski sobi, poleti na dopustu itd. Res pa je, da ne morem pisati vedno, včasih se besedila mesec ali še dlje ne dotaknem. Gre le za ustvarjalno početje, za kar je potrebnega nekaj navdiha.

Slog razreševanja primerov je v glavnem zelo psihoanalitičen. Si pomagata pri izpeljavi s primeri iz strokovne literature ali imate kakšnega svetovalca – psihologa? Še posebej za zadnji primer iz knjige Cerkev se mi zdi skoraj neverjetno, da bi si ga izmislili »na suho«.

Ne bi rekel, da gre ravno za psihoanalizo, je pa res, da se pri motivacijah za zločine po pravilu zatekam v človekovo notranjost, v njegove travme in frustracije. Pri snovanju motivov za umore črпам iz svojega osnovnega psihološkega znanja, v pomoč mi je, kadar je to potrebno, strokovna literatura, v končnem pa ima pomembno besedo urednik mojih knjig na Založbi Pivec, Nino Flisar. Če si jaz kot avtor lahko privoščim, da sem včasih površen in nedosleden, si on ne. Tako je prispeval tudi levji delež pri razlagi motiva za zločin v omenjeni Cerkvi.

V vaših knjigah so mi všeč slikovni dodatki, kot so članki, računi, gledališki listi in statistični podatki, ki jih dodajate kot neke zanimivosti k vsebini. Rekla bi, da ste razvili nekakšen prepoznaven (demšarjevski) slog pisanja, ki bralca ves čas vabi v zgodbo, da sodeluje pri razkrivanju zločinca. Imate kakšne odzive s strani bralcev (ne samo testnih), vam pišejo, vas ustavljajo na cesti ali kaj podobnega?

Kar se tiče vstavkov, risb, skic, načrtov, je to ena od značilnosti krimi literature, ki mi je bila vedno všeč. Prva slika iz kriminalke, ki jo imam v zavesti, je skica spalnega vagona vlaka Orient ekspres. Na njej je označeno, v katerem kupeju se nahaja ta ali oni literarni lik iz tega krasnega romana Agathe Christie. Glede odzivov bralcev me na srečo na cesti nihče ne ustavlja. Tega bi si res ne želel. Tudi pišejo mi kaj preveč ne, se pa odzivi bralcev, ki jih omenjate, pojavljajo na srečanjih, na pogovorih, literarnih večerih in predstavitev knjig. Eden ima pripombo o avtomobilskih pnevmatikah, drugega zmoti smer gibanja mojih junakov po mestu, tretjega sence, ki pozno popoldne padajo z najvišje stavbe v Mariboru. Vse to me zabava, prepričuje me, da smo bralci kriminalk lahko tudi zelo pikolovski, obenem pa mi godi, da ljudje moje pisanje jemljejo zares in se vanj poglabljajo.

Ste docent za likovno pedagogiko na mariborski Pedagoški fakulteti. V kolikšni meri se prepletata likovni ustvarjalec in pisatelj v vas, če sploh? Ustvarjate kaj tudi na likovnem področju?

Likovna pedagogika je znanstvena disciplina in delo na fakulteti zahteva tozadevno kar precej časa, raziskovanja in dela s študenti. Ob tem, pisateljstvu, družini in še kakšni zadevi, ki se ji rad posvečam v življenju, mi za čisto likovno delo, slikanje ali risanje, zmanjka časa. Še posebej, ker se je takšnim zadevam potrebno v celoti posvetiti. Žal ima dan samo štiriindvajset ur.

Kakšno literaturo poleg kriminalk, ki jih berete verjetno že »po službeni dolžnosti«, radi berete? Lahko bralcem Novic kaj priporočate, nekaj, kar vas je navdušilo?

Zadnja leta berem odločno premalo, to pa zato, ker ves prosti čas namenim pisanju. Sem pa vedno rad bral, ne samo kriminalke, ampak raznoliko literaturo. Verjamem, da mi je pri pisanju, v čemer sem dokaj uspešen, precej pomagalo branje, vse, kar sem v življenju prebral, pa najsi bodo to mladinski romani Ericha Kästnerja, stripi Alana Forda ali pa Tolstoj, Dostojevski in Cervantes. Kar se tiče bralnih priporočil, pa morda to, da nikoli ni prepozno za klasična dela svetovne literature, če ste kaj od tega do zdaj še uspeli prešpricati. Pri tem mislim recimo na Bulgakova, Čapka, Haška, Vonneguta, Rabelaisa, Marqueza ali pa – nenazadnje je danes tudi to že klasika – Stiega Larssona.

In nazadnje, ali nastaja kaj novega izpod peresa Avgusta Demšarja?

Pišem ves čas, brez tega si življenja ne znam predstavljati. V začetku naslednjega leta bo izšla druga knjiga kriminalne trilogije s skupnim imenom Vodnjaki, z zaenkrat delovnim naslovom Tajkun. Knjiga je nadaljevanje zgodbe, začete z romanom Cerkev, in se bo končala s tretjo knjigo, ki bo imela naslov Estonia. Čeprav gre za trilogijo, je vsak roman samostojen, brati se ga da ločeno, kot zaključeno zgodbo. Ob romanih nastajajo tudi druge reči, zdaj recimo poskušamo v življenje spraviti scenarij za celovečerni film po romanu Miloš, zanimiva se mi zdi forma kratke krimi zgodbe in še nekaj je tega.

Hvala za pogovor in nestrpno pričakujemo nove detektivske primere.

Pogovarjala se je Tatjana Jamnik Pocaajt

POZDRAV IZ UREDNIŠTVA

Rok za oddajo člankov je najkasneje

15. september 2021.

Prosimo vas, da članke oddate v Wordovem dokumentu, kjer označite, kje se posamezna slika nahaja, slike pa oddate posebej v jpg. formatu.

Slike morajo biti zaradi kvalitete vsaj 300 dpi ločljivosti.

Uredniški odbor

OCENJEVANJE VIN – KORENA 2021

V letu 2020 nadpovprečen pridelek in zadovoljiva kakovost

Ocenjevanje vina ima pomembne cilje, med katere sodita preverjanje kakovosti vina posameznega vinarja in kakovost na posameznem vinorodnem območju. Ocena je odraz dela vinogradnika, naravnih danosti in posameznega letnika. Vsak letnik je posebno doživetje za pridelovalce, pokuševalce in uživalce vina, vsak je poseben.

Ocenjevanje je potekalo pod okriljem Vinogradniškega in turističnega društva Trta, ki ga zmeraj dobro organizira in pripravi pod odličnimi pogoji, članom pa se še posebej zahvaljujemo letos, ko so se kljub zahtevnim razmeram (covid-19) odločili za organizacijo ocenjevanja vina.

V komisiji smo bili s kakovostjo vina letnika 2020 zadovoljni. Vina so sortno prepoznavna, z izraženo sortno cvetico, svežino in nekoliko tanjša na telesu, kar je tudi značilnost letnika 2020. Vsekakor smo bili zadovoljni

z zvrstmi, navdušili so nas renski rizlingi in sauvignoni, izjemne so bile tudi posebne trgatve, ki dokazujejo, da so lege na tem območju odlične in vinogradniku nudijo pridelavo vrhunskih vin.

Letnik 2020 lahko ocenimo kot dober za vinogradnika, saj so bili pridelki nadpovprečni, kakovost vin pa je zadovoljiva. Mogoče zadnja leta srečujemo več napak bodisi s pretirano ali nezadostno uporabo žvepla, zato je še kako pomembna kontrola.

Vsem nagrajenim vinogradnikom čestitam za dosežene rezultate in jim želim še boljše dosežke v bodoče. Društvu se zahvaljujem za odlično organizacijo ocenjevanja. Zahvala pa gre tudi vsem vinogradnikom, ki so prinesli vzorce na ocenjevanje, da smo lahko opravili pregled kakovosti vin na vašem območju.

*Andrej Rebernišek, univ. dipl. inž. kmet.,
predsednik komisije in direktor KGZS Zavod Ptuj*

Ocenjevalna komisija v sestavi (od leve proti desni): dr. Borut Pulko, Marko Breznik, Andrej Rebernišek, Milivoj Trstenjak in Sebastijan Rojs

Za izračun ocen sta skrbela Katarina Kresnik (svetovalka pri KGZ Maribor) in Milan Simonič (predsednik društva).

STARE VINSKE SORTE SE NE VRAČAJO

Zakaj bi se vračali nazaj, ko pa so dobra vina dostopna vsem?

Kdor trdi nasprotno, se, kot je videti, malo »zeza«. Ob tem se je treba vrniti v preteklost ali v zgodovino – kot v šoli včasih rečemo, je zgodovina to, kar se nam je v preteklosti zgodilo v zvezi z vinom.

Je pa zgodovina vse, kar se je v preteklosti dogajalo, kar je bilo dobrega. Na kar smo ponosni, slavimo, kar je bilo slabo in česar se sramujemo, pa tlačimo v pozabo.

Tako so zgodbe o vinu prava zakladnica naše preteklosti. Že Janez Trdina je sredi dolenskih vinogradov na Trški gori pred skoraj dvema stoletjema pisal, kako je mlado dekle sanjalo o idealni doti, ki si jo je želelo ob poroki. Ob 300–500 goldinarjih v gotovini si je želelo še kos vinograda z žlahtno trto. »[T]ičino, kraljevino, belino, žametno črnino, če pa bo vmes kaj lipine, jo pa kar populim, saj je to plevel, kajti hočem, da moj mož pije dobro in ohrani um in sposobnost,« je navajala nevesta.

V naših krajih je Štajerska kmetijska družba, ustanovljena leta 1819 v Gradcu, pooblastila Franza Tummer-

ja, svetovno znanega ampelografa, da opravi raziskavo o stanju vinogradništva na spodnjem Štajerskem. Leta 1840 je izdal poročilo o stanju v gosposčini Vurberk in v njem navedel sorte posajenih trt: moslavec, vranik, veliki javor in beli blank, ki ne dajejo zares kakovostnega vina, le šipon, tega pa je malo, ob dobrih letinah sicer da dober pridelek, ki ga je vredno prodati na tuje.

V obeh primerih govorimo o starih vinskih sortah, ki so skoraj izginile po pojavu trtne uši ob koncu 19. stoletja. Trtna uš je v vinogradništvu napravila pravo opustošenje, hkrati pa posredno škodo med prebivalstvom, kajti povzročila je razmah samorodnic ter s tem lažjo dostopnost in zlorabo vinskega nadomestka, kar je nekoč (in še danes) puščalo nemalo posledic na fizičnem in mentalnem zdravju ljudi, ki redno in čezmerno uživajo fermentirano pijačo iz grozdja samorodnic. To ni domnevno, ampak dokazano.

Tudi sam sem se s to pijačo seznanil že v otroštvu, ko je moj oče, ki je ni pil, gradil hišo v mariborskem predmestju. Z zidarji so si, potem ko so se pogodili za ceno, segli v roke in dodali še običajen »aneks«: PA JESTI IN PITI!

Tisto »piti« je bila seveda tako imenovana »brajdošnica ali čmiga, kvinta, prakola ali včasih fukušnica«, seveda v neomejenih količinah. Določili so celo dobavitelja, distribucijo, postrežbo pa zaupali meni, desetletniku, in me tako potujočega s pletenkami sem in tja poimenovali za »pomožnega strežarja ali zidarskega kelnerja«. Še danes se z ironijo spominjam posledic, kajti včasih so nekateri pretiravali. Meni so za nagrado kdaj dali za kokto, saj se mi je tisto zdelo prekislo. V najstniških letih smo včasih »kvinto« pili, ampak smo vanjo dodali oranžado, kar smo imenovali »orašpricer«. Pozneje, v zrelih letih, sem spoznal sadove žlahtne vinske trte, kar me je navdušilo, da sem se vključil v Društvo vinogradnikov in vinarjev.

Živo se spomnim pripovedovanja dr. Jožeta Colnariča, staroste in pionirja sodobnega vinogradništva pri nas, ki se je rodil v Staršah na Dravskem polju, kjer je skoraj ob vsaki hiši rastla brajda. Grozdje sem ljubil in se ga v pričakovanju, da dozori, veselil, pijače pa sem se neznansko bal. Pil jo je moj oče, sam pa sem pozneje v svojem malem vinogradu posadil modri pinot ali nebeško modrino

očetu v veselje in slast. Danes ga pijem sam, zmerno, z užitek in spoštovanjem v spomin na pokojnega očeta.

V tistih časih se je tudi mene dotaknil duh nadvojvode Janeza, začetnika vinogradništva pri nas. Njegovim »naslednikom«, strokovnjakom na tem področju, zaupam in jih spoštujem, prav tako tudi naše vinogradnike in vinarje, ki se trudijo pridelati najboljša vina. Radi jih ponudijo s ponosom in veseljem, so dojemljivi za nova spoznanja in dobre prakse, ki so posledica razvoja znanosti na področju vinogradništva.

Ker so pri nas, kar pa ni povsod pravilo, dobra vina tudi cenovno dostopna širši populaciji, res ne vidim vzroka, da bi se vračali tja, kjer smo nekoč že bili in smo nato dolgo vlagali obilo truda v razvoj in napredek, zato predlagam, da ostanemo na pravi poti. Z vinom se rodimo, z vinom živimo, slavimo, o vinu govorimo in se z njim poslovimo.

*Član društva vinogradnikov,
občan Maks Kobal*

ŽLAHTNA TRTA IN SAMORODNICE, VINO IN FERMENTIRANE ALKOHOLNE PIJAČE

Prispevek k preseganju znanih in zakoreninjenih nasprotij

K pisanju tega sestavka nas je spodbudil zanimiv članek gospoda Frasa o starih sortah v občinskem glasilu Občine Duplek. Naš namen je, da na strokoven, a preprost in razumljiv način osvetlimo vzroke zgodovinskih napestosti med žlahtnimi trtami, vinom in samorodnicami s fermentiranimi alkoholnimi pijačami ter ponudimo nekatere rešitve, s katerimi po našem mnenju lahko presežemo znana in zakoreninjena medsebojna nasprotja. Verjamemo, da lahko s ponujenimi rešitvami v bodočem razvoju slovenskega podeželja, ob vsej raznovrstnosti in pestrosti, razvijamo ob izjemnih vinih žlahtnih trt tudi raznovrstne proizvode lokalno in tradicionalno priznanih samorodnih trt.

Z vinsko trto je tako kot s človeškim rodod: veliko izjemnih raznolikosti in očarljivih pestrosti, ob vsem tem pa tudi mnogo nepoštenih stereotipov in zadržanih predsodkov. Danes poznamo več kot 5000 različnih sort vinske trte, ta pa ima veliko skupin in rodov, med katerimi najbolj izstopajo žlahtna evropska trta z vinom in ameriške trte, imenovane samorodnice, z napitki, danes zakonsko poimenovanimi fermentirane alkoholne pijače.

Zgodovinski razvoj obeh rodov je v dopolnjevanju in medsebojnem prepletanju. V zgodovini so samorodne trte iz Amerike rešile žlahtno trto v Evropi pred izumrtjem. Ko je vinograde v Evropi uničila trtna uš, smo začeli na odporne ameriške trte cepiti žlahtno evropsko trto, in to delamo še danes. Samorodnice so tako postale del evropske vinske kulture v prav vseh, tudi največjih vinskih deželah, kot je Francija. Tam je bilo leta 1950 še vedno več kot 30 % vseh vinogradov zasajenih s samorodnicami.

V današnjem obdobju samorodnice zaradi nekaterih svojih lastnosti, npr. odpornosti pred rastlinskimi boleznimi, ki so zelo nevarne žlahtni trti, s pomočjo žlahtniteljskega dela v obliki nastanka tolerantnih sort spet odpirajo novo pot in nudijo rešitev sodobnemu, vse bolj

ekološkemu vinogradništvu v Evropi. Znanstveni razvoj pri razvijanju novih in izboljšanih tolerantnih sort, ki so uvrščene med žlahtno evropsko trto, v njih zagotavlja do 97 % podedovanih vsebnosti in lastnosti žlahtnih ter do 3 % lastnosti samorodnih trt. To ni nedovoljeno transgeno križanje (genetski inženiring), temveč znanstveno pospešen naravni razvoj križanja in selekcije, ki v naravi poteka že tisočletja. Vidna predstavnik in pionirja uvažanja ter razvoja teh sort pri nas sta dr. Stane Vršič in dr. Borut Pulko, profesorja vinogradništva na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede (FKBV), kjer so bile te sorte posajene in preizkušane ter v tem letu tudi že uvrščene na slovensko vinsko sortno listo.

Med žlahtno trto in samorodnicami v naravi ni nobenih trenj

Težave so nastajale ne zaradi vzgoje ali drugačnih oblik vzgoje, prav tako ne pri grozdju, iz katerega so pri sa-

morodnicah najboljši svetovno priznani sokovi, temveč pri alkoholnem vrenju, ki se pri žlahtni trti posledično imenuje vino, pri samorodnicah pa nastane velika težava. Zakaj?

Dejansko se s to »zelo vročo« tematiko ni bilo dobro ukvarjati ne v preteklosti ne sedaj, ker sta bila vedno posredi denar, zelo veliko denarja, in politika.

V zgodovini, pred industrijsko revolucijo in daleč pred trtno ušjo, sta vino in vinogradništvo predstavljala tedaj eno od vodilnih evropskih gospodarskih panog (kot danes npr. avtomobilska industrija, op. p). Vino žlahtne trte je tedaj bilo ne samo pijača, temveč v veliki meri denar in državna politika, saj je bilo pod budnim očesom države in sistema davkov. S trtno ušjo pa so prišle v Evropo ameriške trte (po nekaterih nepreverjenih virih že kmalu po odkritju Amerike). Iz njih pridelana fermentirana pijača je postala izredno konkurenčna vinu, ki ga je primanjkovalo in je bilo zaradi visokih cen nedosegljivo predvsem nižjim slojem prebivalstva.

Obnova vinogradov po trtni uši je bila draga ter vedno vodena državno in politično. Praviloma je bilo najbolj in najprej poskrbljeno za obnovo vinogradov višjega sloja ter centrov politične in gospodarske moči, preprosto ljudstvo pa se je znašlo po svoje. Posledično so se samorodnice začele bliskovito širiti in resno ogroziti obnovo žlahtne trte.

Ob uživanju fermentiranih pijač iz samorodnic so se začele razvijati različne zgodbe, strokovne ugotovitve in znanstvene razprave ter raziskave o stranskih negativnih vplivih uživanja teh pijač na zdravje ljudi. Izhodišče nasprotovanja širjenju samorodnic je bilo v preteklosti vsekakor preprečevanje zmanjševanja prihodkov vina in vinske trgovine, ki je v veliki meri polnila državne blagajne. Strokovne in znanstvene raziskave tistega časa o drugačni vsebnosti teh pijač v primerjavi z vinom so temeljile na značilnem vonju (foksu), povišani vsebnosti metanola in raznih snovi, med drugimi vsebnosti nekaterih glukozidov, »nevarnih« za zdravje ljudi. Ugotovljena je bila povezava med povišano vsebnostjo metanola, ki naj bi kot karcinogena sestavina v večjih koncentracijah vplivala tako na nevarnost izgube vida kot na povečano živčno obolenost pivcev. Prav bi bilo, da bi danes, ob sodobnem vedenju znanosti in tehnologije, obudili določene raziskave. Verjamemo, da bi sodobne raziskave glede samorodnic potrdile in tudi v veliki meri ovrgle določene dosedanje trditve in stereotipe. To lahko podkrepimo z dejstvom, da je v sedanjem obdobju bilo potrjeno, da je poleg metanola karcinogen tudi etanol, in še bi lahko naštevali.

Fermentirane alkoholne pijače nikoli ne bodo konkurenca vinu

Vsekakor je v veljavi ugotovitev, da neposredno rodni hibridi s svojimi fermentiranimi alkoholnimi pijačami ne dosežajo in tudi nikoli ne bodo dosegali kakovosti vina žlahtnih trt ter da mu po kakovosti nikoli tudi ne bodo resna konkurenca. Vino je edinstvena alkoholna pijača žlahtne trte, ki vsebuje več kot 1200 sestavin in vsaj 10.000 različnih spojin. Rodi se iz grozdja trt, ki na enem hektarju lahko razvijejo več kot 40.000 m² listne

površine in tudi več kot en milijon m² korenin v tleh. Ima tisočletno tradicijo, veljavo in ime. Vino žlahtnih trt in fermentirane alkoholne pijače samorodnic se ne morejo med seboj primerjati ne po tradiciji ne po kulturi in še posebej ne po kakovosti. In če tega ne moremo primerjati, potem tudi ne moremo govoriti o konkurenčnosti in medsebojnem izključevanju.

Tako lahko spoznamo, da je treba samorodnicam in posledično fermentiranim alkoholnim pijačam dati novo vrednost in novo razsežnost, ki žlahtni trti in njenemu vinu ne bo konkurirala in ne nasprotovala, temveč bo z novo zgodbo v vsej svoji drugačnosti dopolnjevala ponudbo našega izjemnega slovenskega podeželja.

Samorodnice in vse njihove izpeljanke naj v prvi vrsti predstavljajo pestrost tradicionalne ponudbe našega podeželja, na katerem ljudje prek dopolnilnih dejavnosti in neposredne prodaje na kulturnen način ponudijo odlične sokove, marmelade, džeme, želeje, odlična žganja, olja iz pečk in med ostalimi proizvodi tudi stekleničene fermentirane alkoholne pijače samorodnic kot lokalno zanimivost in posebnost.

Kaj predlagamo

V prispevku gospoda Frasa o vračanju starih trt in o zakonskih okvirih današnjega gojenja samorodnic so bili na priloženih slikah prikazani veseli in zadovoljni ljudje, visele so klobase, ponujena je bila domača tradicionalna prehrana in dišalo je po žlahtni tradiciji. S strokovnega stališča želimo organizatorjem festivala in podobnih prireditev predvsem svetovati in priporočiti ter predlagati naslednje:

1. Festivali in ostale prireditve samorodnic in njihovih fermentiranih alkoholnih pijač naj se povsem otresejo vinskih simbolov, vinske retorike in nekaterih zavajajočih dejavnikov, kot so vinska oprema in vinske označbe. Tako naj se ne sme uporabljati ime vino, tako naj se v bodoče opustijo vsa »vinska ocenjevanja« fermentiranih alkoholnih pijač po ustaljenih vinskih pravilih.
2. Predlagamo pripravo povsem drugačnega ocenjevanja, ki ne bo potekalo kot vinsko ocenjevanje. Nov način naj izpostavi, ob zdravstveni neoporečnosti in zanimivi lokalni posebnosti, predvsem žlahtno tradicijo in pridelovalno drugačnost, ocenjevanje pa naj se gradi na določanju pitnosti in pitkosti pijač, na hedonističnem doživljanju ugodja in počutja. Praviloma naj ocenjevanje poteka v opisni, ne numerični obliki, ki je lahko v odnosu do vina zelo zavajajoča.
3. Priporočamo, da v bodoče najbolje ocenjenim fermentiranim pijačam podeljujete listine s podobo cvetice šmarnice v spomin na dr. Geršaka iz Ormoža, ki je okrog leta 1905 ameriški samorodnici z imenom Noah dal slovensko ime šmarnica. Mogoče bi lahko v ta namen imeli tudi Geršakove dneve, na katerih bi lahko predstavili vse tradicionalne in uporabne proizvode iz samorodnih trt, in ne samo fermentiranih alkoholnih pijač.

Pred gospodom Gezo in somišljeniki je po našem mnenju na področju samorodnic še zelo veliko dela. Samorodnicam bi morali v bodoče izgraditi celostno podobo uporabnosti, poudariti bistveno, ki je v vpetosti v tradicijo in v kulturni enogastronomski ponudbi našega po-

deželja. Prav tako bi morali ustvariti načine predstavitve fermentiranih pijač iz samorodnic kot lokalne zanimivosti in tudi načine promocije, ki z vini žlahtnih trt v nobeni postavki ne bi bili primerljivi.

Dovolite, da končamo na hudomušen Gezin način: naj se Geza le iz samorodnic izvorno »zeza«, v vino pa naj ne dreza!

*Specialistična služba za vinogradništvo,
KGZS, Zavod Maribor
Roman Štabuc*

ŠPARGELJ VINO HIŠE VIN KOKOL

Sommelierji izbrali vina, ki se najbolje podajo k špargljevim in zelenjavnim jedem.

Hiša vin Kokol iz Ciglenc je na tekmovanje Špargelj vina 2021 – tekmovanje Sommelierska selekcija 2021, ki ima že 18-letno tradicijo in je potekalo konec marca 2021 v veliki dvorani Zavoda SloVino v Mariboru, prijavila štiri sorte vina iz lastne pridelave. Za naklonjenost štirih sommelierskih komisij, vsake v sestavi deset oseb, se je potegovalo 94 vinarjev s skupaj 321 različnimi vini.

Nalogi komisij sta izbrati vina, ki jih priporočajo k špargljevim oziroma zelenjavnim jedem, jedem iz govedine in divjačine, ribjim in gobjim jedem ter k prleški in prekmurski gibanici, ter vina v posamezni »best of« kategoriji. Selekcija usmerja potrošnika k idealnemu povezovanju vina z jedmi in ustvarjanju harmonije okusov.

Na tekmovanju Špargelj vina, vina k špargljevim in zelenjavnim jedem – Sommelierska selekcija 2021 je bil izbran laški rizling, suho, letnik 2020 Hiše vin Kokol za Špargelj vino – Sommelierska selekcija 2021.

Rezultat izbora: laški rizling, letnik 2020, suho, Hiša vin Kokol, Štajerska, Slovenija

Foto: Aleksandra Šarman

Aleksandra in Milan s Kmetije Kokol: »Na izbor in dosežen laskavi naziv za laški rizling Hiše vin Kokol smo zelo ponosni.«

V Hiši vin Kokol ne zmanjka idej in energije

V Hiši vin Kokol so se odločili za nakup sušilnih komor za živila in začeli z izgradnjo prostora za sušenje – lastne sušilnice, v kateri bodo poleg svojih pridelkov sadja in semen ponujali storitve še drugim zainteresiranim kmetijskim pridelovalcem, ki bi želeli svoje pridelke skladiščiti s sušenjem. Sušilne komore so namenjene sušenju sadja (jabolčnih krljev, aronije, hrušk ...), zelenjave (paradižnikov ....), večjih količin zelišč in semen (bučna, grozdne peške). Kapaciteta sušenja je do okoli 300 kg pridelkov naenkrat.

Sušenje poteka s pomočjo tople vode, ki kroži po »radiatorskem« sistemu v komori in oddaja toploto. Toploto je mogoče regulirati – izbirati temperaturo sušenja glede na vrsto pridelka. Pridelki (sadje, semena, zelišča ...) se sušijo na mrežah iz inox materiala. Sušilna komora je zaprtega sistema in ima vgrajene zračne filtre za odstranjevanje prašnih delcev, ki nastajajo pri kroženju zraka pri sušenju v komori. Vlaga – voda, ki izhlapeva med procesom sušenja, pa kondenzira na uparjalniku in izteka po odtočni cevi – lahko tudi v zbiralne posode (kondenzat).

Sušilnico sestavljajo tri enote – sušilne komore, od katerih ima vsaka kapaciteto 2 m³ oziroma 100 kg svežega sadja. Enote se lahko uporabljajo posamično, ker so med seboj neodvisne. Lahko se uporabi eno, dve ali vse tri naenkrat – po potrebi. Zagon sušilnice je predviden konec junija letos.

Sušilne komore

Foto: Aleksandra Šarman

Kmetija Kokol je kmetija z vizijo. Ker se na kmetiji ukvarjajo tudi z živinorejo, sicer v manjšem obsegu, razmišljajo še o ureditvi prostorov za predelavo mesa in suhomesnih izdelkov, da bi ponudbo svoje kmetije na trgu zaokrožili.

Franc Fras

V PRIČAKOVANJU GRADNJE CENTRA ROTOVŽ

Skupna občinska uprava Maribor povezuje deležnike pri investicijah regijskega značaja.

Mariborska knjižnica je druga največja splošna knjižnica v Sloveniji. Njena ustanovna oblika je zavod, katerega ustanoviteljice so ob Mestni občini Maribor še Občine Duplek, Hoče - Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače - Fram in Starše.

Ker Mestna občina Maribor v letu 2021 načrtuje začetek nujno potrebne investicije v novo osrednjo knjižnico na Rotovškem trgu v Mariboru, so župani občin ustanoviteljic podpisali dogovor, s katerim so podali formalno soglasje in pooblastilo Mestni občini Maribor, da kot domicilna občina skupne knjižnice pripravi vse potrebno za izvedbo investicije, ki bo služila potrebam prebivalcev celotne regije.

Center Rotovž štajerski regiji prinaša v prvi vrsti sodoben in arhitekturno dovršen prostor, ki pod svojim okriljem združuje vsebine Mariborske knjižnice, Umetnostne galerije Maribor in Art kina.

omogočeni pomembna vloga skrbnice likovne dediščine za širše regionalno področje ter aktivna vloga v posredovanju sodobne likovne ustvarjalnosti.

Prenova je zasnovana tako, da se po eni strani kulturna dediščina ohranja, po drugi strani pa se hkrati nadgrajuje in posodablja.

Investitor si prizadeva oživiti Rotovški trg s povezujočimi se vsebinami in programi Mariborske knjižnice, Umetnostne galerije Maribor in Art kina, ki bodo tvorili skupni kreativni, kulturni, izobraževalni medgeneracijski center.

Objekt, ki se razprostira na več kot 8000 kvadratnih metrih, je projektiran tako, da je omogočena njegova univerzalna raba. Osrednji družabni prostori predstavljajo tudi stične točke vseh programov. Največji del objekta, namenjen povezovanju vseh programov, je multimedijski prostor, ki se lahko preuredi v prireditveni prostor za večje število obiskovalcev. Nahaja se v kleti objekta in je oblikovan kot amfiteater. Druga stična točka so manjše učilnice oziroma ustvarjalnice, ki se bodo formirale v zahodnem traktu Rotovža. Tu se bodo izvajali različni izobraževalni programi s poudarkom na izobraževanju uporabnikov v tretjem življenjskem obdobju.

Na območju nekdanje restavracije Rotovž bo Art kafe, ki bo ponujal oddih in okrepčila tako obiskovalcem Centra Rotovž kakor tudi vsem mimoidočim.

Umetnostna galerija Maribor bo lahko na novi lokaciji Rotovž predstavljala sodobno domačo in tujo vizualno ustvarjalnost. UGM bosta s tem tudi z infrastrukturo

Po zastavljenem terminskem načrtu bo projekt, vreden 24,5 milijona evrov, pripravljen za izvedbo v drugi polovici leta. Pri tem je seveda treba poudariti, da je časovni okvir izvedbe odvisen od izvajanja načrta financiranja.

*Vodja Skupne občinske uprave Maribor
mag. Zorica Zajc Kvas*

POSLEJ VARNEJŠE KRIŽIŠČE

V Zgornji Koreni celovita rekonstrukcija križišča državne ceste R3 – 745/4118 in lokalne ceste 081171 Korena–Vurberk

Občina Duplek je že v letu 2017 začela aktivnosti za celovito rekonstrukcijo trikrakega križišča državne ceste R3–745/4118 Dolge Njive–Spodnji Duplek z lokalno cesto 081171 Korena–Vurberk in s sočasno izgradnjo para avtobusnih postajališč na obeh straneh državne ceste. Potreba po rekonstrukciji je nastala zaradi neizpolnjevanja osnovnih varnostnih pogojev obstoječega križišča, ki je kot tako ogrožalo najranjivejše skupine prometnih udeležencev, pešce, saj površin zanje v območju križišča ni bilo, avtobusno postajališče na državni cesti pa je bilo brez nadstrešnic in tako rekoč neposredno na nepreglednem ovinku vozišča državne regionalne ceste.

Osnovni cilj projekta je bil urediti prometno varnost v križišču, spremeniti potek glavne smeri vožnje, glede na rang kategorizacije cest ustrezno urediti par avtobusnih postajališč, dograditi manjkajoče površine za pešce in prenoviti tako talno kot vertikalno prometno signalizacijo. V sklopu projekta se je v križišču vzpostavil nov prehod za pešce, ki omogoča varno prečkanje državne ceste. Sočasno smo v območju trikrakega križišča na novo uredili javno razsvetljavo in ostale komunalne vode (sanirali smo javno vodovodno omrežje, prevezali vse hišne vodovodne priključke, prenovilo se je telekomunikacijsko omrežje, ki sedaj poteka zemeljsko, prestavilo se je SN elektroenergetsko zemeljsko omrežje in vzpostavilo novo, prav tako zemeljsko NN elektrodistribucijsko omrežje, zgradila se je tudi povsem nova meteorna kanalizacija v območju cestišča tako občinske kot tudi državne ceste).

Dolžina posega oziroma območje obdelave je znašala na državni cesti cca. 250 m, na lokalni cesti pa smo izvedli rekonstrukcijo cestišča v dolžini 60 m. V okviru del je bila izvedena rekonstrukcija vozišča do planuma temeljnih tal. Nova širina cestišča državne ceste tako sedaj znaša 2 x 2,75 m. Takšna širina omogoča varno srečevanje dveh avtobusov v območju križišča. Predmetno križišče se nahaja znotraj urbanega okolja, kar pomeni, da so na

optimalno umeščanje tlorisne geometrije križišča vplivali številni robni tehnični pogoji, kot so obstoječi individualni hišni uvozi ali pa obstoječi oporni/podporni občestni zidovi. V sklopu rekonstrukcije se je zgradil tudi nov občestni podporni armiranobetonski zid v dolžini 86 m.

Ob avtobusnih postajališčih se je uredilo tudi čakališče za potnike širine 2 m z avtobusno nadstrešnico v značilni barvah naše občine, in sicer samo na strani cestišča, ki vodi proti Mariboru. Čakališča so se povezala z obstoječimi površinami za pešce ob lokalni cesti v smeri proti središču Zgornje Korene. Avtobusni postajališči sta med seboj ločeni z gradbeno-prometnim otokom, ki je v enem delu povezen – v delu, kjer je zaradi individualnih hišnih priključkov potrebna prevoznost v vse smeri. Prometni otoki so tlakovani s tlakovci iz granitnih kock.

Vzdolž celotnega območja se je uredila nova javna cestna razsvetljava, ki bo dodatno varovala pešce ponoči. Prehod za pešce in avtobusni čakališči sta opremljeni s taktilnimi oznakami za slepe in slabovidne.

Vse foto: Marjan Topič

Gradbena dela je izvajalo podjetje Komunala Slovenske gorice, d. o. o., iz Lenarta.

Marjan Topič

OMEJENA RABA PROSTORA V OBMOČJU JAVNE CESTE

Varovalni pas ceste in postavitve objektov ter zasaditev in vzdrževanje rastlin

Vsak med nami si želi urediti bivalno okolje po svojih potrebah in svojih željah – in prav je tako. Vendar se lastniki zemljišča pogosto ne zavedamo, da smo pri rabi le-tega omejeni, še posebej takrat, ko naše zemljišče meji na javno cesto ali drugo javno prometno površino.

V Medobčinski inšpekciji Skupne občinske uprave Maribor ugotavljamo, da lastniki zemljišč ob javnih cestah ne poznajo omejitev njihove rabe, posledično se ne zavedajo dolžnosti predhodnega pridobivanja soglasja za postavljanje objektov ter dolžnosti zasajevanja in obrezovanja živih mej, grmov ali dreves.

S ciljem zagotovitve čim večje varnosti udeležencev v prometu vas želimo opozoriti na obvezno upoštevanje zakonodaje.

Vzdolž javne ceste je varovalni pas, v katerem je raba prostora omejena. Varovalni pas je širok od 2,0 do 10,0 metrov, odvisno od kategorije ceste. V kolikor želimo v njem postaviti objekt ali objekte, kot so nadstreški, ograje, skalnjaki, robniki poti, količki ipd., ali izvesti kak drug poseg, potrebujemo soglasje upravljavca ceste (97. člen Zakona o cestah, Uradni list RS, št. 109/10, s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZCes-1). Upravljavec ceste ob občinskih cestah je občina. Pri izdaji soglasja se presoja, ali načrtovani poseg vpliva na varnost cestnega prometa na tej cesti (preglednost) ali na cesto samo.

Lastniki zemljišč smo omejeni tudi pri zasaditvah dreves, grmovnic, visokih poljščin in drugih višjih rastlin. Pri zasaditvah pogosto pozabimo na to, da majhna sadika ali grmiček, posajen tik ob robu parcelne meje, kaj kmalu zraste na cestišče, vozišče, pločnik ali javno površino. Previsoka in razraščena vegetacija in tudi drugi objekti oz. predmeti ob javnih cestah predstavljajo ovire. Ovire ogrožajo varnost vseh udeležencev v cestnem prometu, nemalokrat najbolj otrok, ki so peš ali s kolesom udeleženi v prometu ter so zaradi višine, manj izkušeni in slabše zmožnosti predvidevanja že tako najbolj ogroženi udeleženci prometa na cesti.

Zakonodajalec je za varno uporabo javne ceste za vse udeležence v prometu in za zagotovitev preglednosti občinske ceste v 98. členu ZCes-1 določil: »V območju nivojskega križišča občinskih cest, križišča občinske ceste z železniško progo (pregledni prostor) ali v območju cestnih priključkov na občinsko cesto (pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti kakršnekoli vegetacije ali postaviti objektov, naprav in drugih predmetov ter storiti česar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka.«

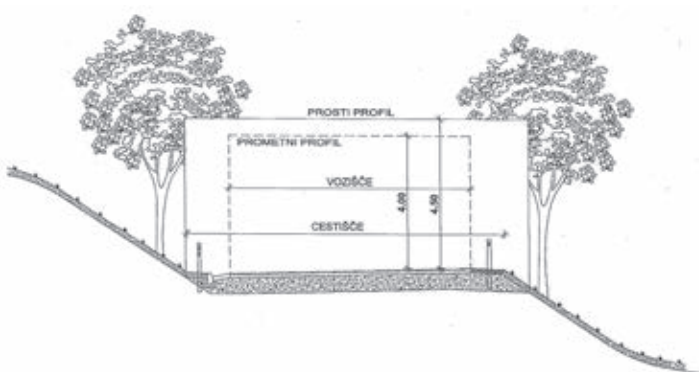
Med vegetacijo se štejejo: grmovje, drevesa, visoko cvetje, visoke trave, visoke poljščine, trta ipd.

Prav tako je prepovedano izvajati ali opustiti kakršnakoli dela na javni cesti, zemljiščih ali objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej (5. člen ZCest-1).

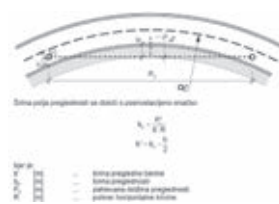
Prosti profil ob javni cesti

Za neovirano in varno uporabo ceste je treba zagotoviti prosti profil, ki je definiran s Pravilnikom o projektiranju cest (Uradni list RS, št. 91/05, 26/06, 109/10 – ZCes-1 in 36/18). To je območje ob cesti in nad njo, ki omogoča preglednost nad dogajanjem na cesti in v prometu. V prosti profil ceste ne smejo posegati stalne fizične ovire (npr. objekti, vegetacija ...).

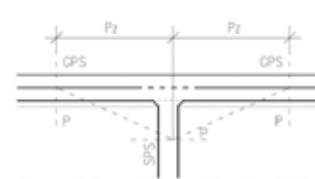
Najenostavneje prosti profil razložimo kot prostor, ki se razteza vzdolž vozišča od 1,25 do 2,50 metra v širino in od 4,50 do 7,50 metra v višino. To v praksi pomeni, da morajo biti žive meje ob cesti v naselju obrezane tako, da so od roba asfaltne vozišča oddaljene vsaj 1,25 metra, drevesa pa v to območje ne smejo posegati vsaj pod višino 4,50 metra.

Dodatno je treba paziti na to, da je zagotovljeno polje preglednosti na notranji strani cestnih krivin (pregledna berma ali območje znotraj ovinka) ter v območju priključkov občinskih cest ali nekategorizirane in občinske ceste. V tem območju je lahko grmovje (in drugo rastje ter objekti) visoko do 0,75 metra.

Pregledna berma

Polje preglednosti

Slika 2a: Priključevanje brez priključnih zavijalnih lokov

Dolžina pregledne berme in širina polja preglednosti sta odvisni od nagiba ceste in projektne hitrosti.

Skupna občinska uprava Maribor
Medobčinska inšpekcija in Medobčinsko redarstvo

PRAVILNO ORANJE KMETIJSKIH POVRŠIN OB JAVNIH CESTAH

Posamezniki pogosto preveč posegajo v cestni svet javnih cest.

Ne smemo pozabiti, da je utrjena podlaga ceste praviloma precej širša, kot je videti na prvi pogled. Običajno je videti samo asfaltirano cestišče, mogoče še bankino, dejansko pa je utrjena podlaga ceste, na površini prekrita s travinjem, še vsaj meter širša.

Na naš organ pogosto prejemamo prijave v zvezi z nepravilnim oranjem in tudi nanosom zemlje na cesto. Zaradi navedenega vam v nadaljevanju z namenom preventivnega ukrepanja predstavljamo kršitve zakonskih določb, posledice takega ravnanja in pravilen pristop k temu opravilu.

Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZCes-1) v 2. členu natančno določa posamezne izraze:

Cestni svet je zemljišče, katerega mejo na podlagi predpisov o projektiranju javnih cest določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega sveta poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje.

Cestno telo je del javne ceste, ki ga sestavlja cestišče z nasipi in vkopi.

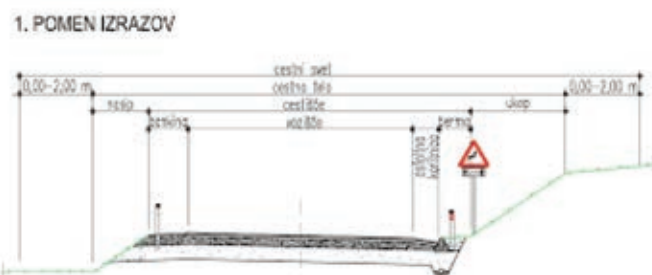
Cestišče je del javne ceste, ki ga sestavljajo vozišče, odstavní in ločilni pasovi, kolesarske steze, pločniki, bankine, naprave za odvodnjavanje, če so tik ob vozišču, ter zračni prostor v višini 7 metrov, merjeno od točke na osi vozišča.

Bankina je utrjen vzdolžni del cestišča ob zunanjem robu vozišča, ki zagotavlja bočno stabilnost vozišča in brežine ter omogoča namestitve prometne signalizacije in opreme.

Vozišče je del cestišča, ki ima eno ali več smernih vozišč, namenjeno prometu vozil pod pogoji, določenimi s predpisi o pravilih cestnega prometa, pa tudi pešcem in drugim udeležencem cestnega prometa, če s prometno signalizacijo ni določeno drugače.

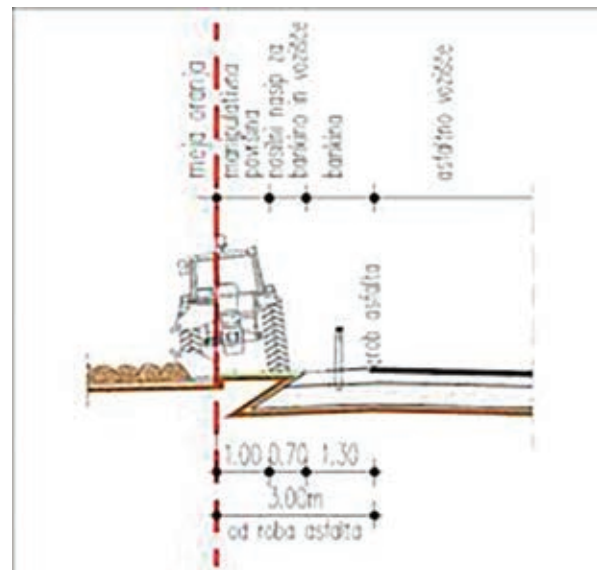
Za lažje razumevanje, kaj v praksi pomenijo pravilni odmiki pri oranju od cestnega sveta, vam predstavljamo spodnje skice.

1. Prikaz pomenov izrazov:

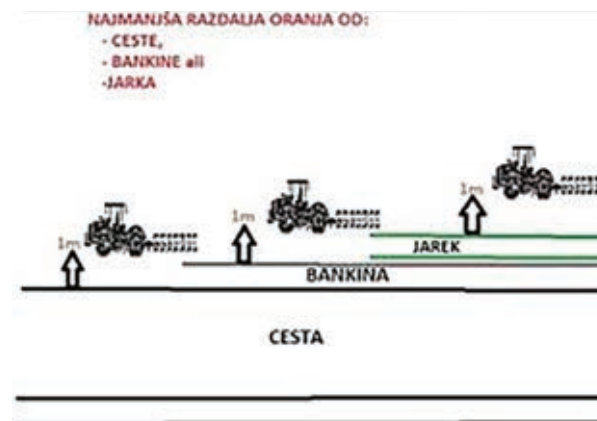

Vir: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prez.pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor

2. Oranje vzporedno s cesto

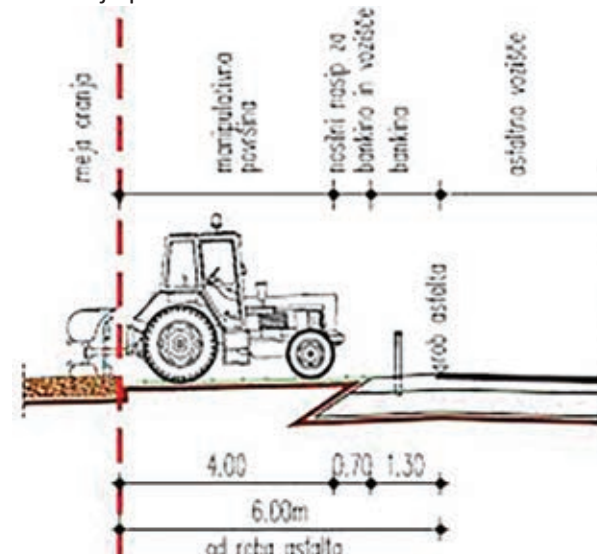

Vir: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prez.pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor

Vir: Občina Velika Polana

3. Oranje pravokotno na cesto

Vir: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prez.pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor

Zaradi neupoštevanja pravih odmikov prihaja pri oranju kmetijskih površin do poškodb bankin in vozišča. Orači obračajo traktorje s priključki na cestnem svetu, celo na asfaltnem vozišču, s čimer se poškodujejo bankine, asfalt razpoka, poseda se rob cestišča, hkrati pa se tudi onesnažuje cestišče z nanosom blata in zemlje. Orač oziroma voznik delovnega stroja je dolžan pnevmatike očistiti blata, zemlje in drugih snovi, preden se vključi oz. zapelje na javno cesto.

Stroški odpravljanja posledic nezakonitih ravnanj

Vse odstranitve ovir (zemlja oz. blato, razsut gnoj ipd.) ali drugih posledic prepovedanih ravnanj na cesti (obnova bankin, obnova obcestnih jarkov, sanacija vozišča ipd.) izvede izvajalec rednega vzdrževanja občinskih cest na stroške povzročitelja ovire oz. poškodbe.

V primeru, da kmetijskih del nikakor ni mogoče izvesti tako, da ne bi ovirali in ogrožali prometa, poškodovali ceste ali povečali stroškov njenega vzdrževanja, ZCes-1 v 27. členu dopušča tudi možnost, da izvajalec del pred začetkom izvajanja del upravljavca cest (občino) zaprosi za soglasje. S soglasjem se določijo pogoji, pod katerimi se dela lahko opravijo; po potrebi se določita začasna označitev ovire na ali ob cesti z začasno prometno signalizacijo ter dolžno ravnanje izvajalca del, potem ko je z deli zaključil.

Kazenske sankcije

ZCes-1 v 5. členu določa prepovedi in sankcije, in sicer:

- na cestišče javne ceste je prepovedano nanašati blato ali jo kako drugače onesnaževati;
- prepovedano je orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot meter od roba cestnega sveta vzporedno s cesto.

Za omenjena prekrška je predpisana globa (posameznik se kaznuje z globo 1000 evrov, pravna oseba se kaznuje z globo 4000 evrov in odgovorna oseba pravne osebe z globo 1000 evrov).

Poškodovana vozišča, bankine in naprave za odvodnjevanje ceste, z zemljo, blatom ali sipkim materialom onesnaženo vozišče – vse to so stanja, ki vplivajo na varnost cestnega prometa. Vsi skupaj se moramo zavedati, da promet niso le vozniki motornih vozil na štirih in več kolesih. Najranjivejši udeleženci cestnega prometa so motoristi, kolesarji in pešci. Zanje že manjše poškodbe vozišča ali bankin in tudi manjši nanosi materiala na cesto predstavljajo veliko tveganje za nastanek hujših poškodb.

*Skupna občinska uprava Maribor
Medobčinska inšpekcija in Medobčinsko redarstvo*

ZA OHRANJANJE BIODIVERZITETE

Usklajevanje različnih vidikov rabe prostora – mejice in remize ob reki Dravi

Na obširnih kmetijskih ravninah, kar velja tudi za širše območje obrečnega pasu reke Drave, so mejice in remize vedno redkejše. Temu med drugim botruje tudi večanje intenzivnih kmetijskih površin. Ob vodotokih izginjajo obrežne mejice oziroma obrežno rastje predvsem na račun naravi neprijaznega urejanja brežin vodotokov, zato bomo v okviru projekta zaDravo v sodelovanju z občinami, lovskimi družinami in Zavodom RS za varstvo narave obnovili nekatere obstoječe mejice in remize ter vzpostavili nove.

Mejice in remize so značilni strukturni elementi kulturne krajine, ki jih že od nekdanj soustvarjata človek in narava. V prostoru mejice prepoznamo kot linijske pasove lesne vegetacije, ki se nahajajo v nižinah in dolinah rek in potokov, okoli mlak, ribnikov in mrtvic ter med polji in na gričevjih, remize pa kot površine zasajenih grmišč in dreves, ki jih lovci v loviščih prednostno namensko uredijo (osnujejo) za malo divjad. Tako remize kot mejice so življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam in ključni akter, poleg ekstenzivno upravljanih kmetijskih površin, za ohranjanje vrstne pestrosti v kulturni krajini. Hkrati vplivajo tudi na kakovost bivanja človeka. Veliko vlogo imajo mejice v kmetijstvu, saj služijo označevanju lastniških meja posameznih parcel, razmejujejo pašnike od njivskih površin, zagotavljajo les

za kurjavo, ščitijo rodovitno prst pred vetrno in vodno erozijo, združbe organizmov v mejicah ugodno vplivajo na nastanek, obnavljanje in ohranjanje rodovitne prsti itd. Kljub temu je njihova vloga v okolju nemalokrat prezrta in zanemarjena.

Aktivnosti obnove ter vzpostavitve mejic in remiz bodo potekale na občinskih in državnih zemljiščih ter zemljiščih lovskih družin, ki se nahajajo na območju Nature 2000 Drava oziroma od Maribora do Središča ob Dravi. Izvedba je načrtovana od jeseni 2021 do spomladi 2023.

Zasadili bomo lokalno značilne plodonosne, avtohtone drevesne in grmovne vrste.

Mejica je z naravovarstvenega vidika neomejena linijska struktura, ki sledi cilju mozaičnosti, sklenjenosti in izpopolnjenosti tudi v vertikalnem profilu. Pestra sestava grmovnih in drevesnih vrst z lokalno značilno pestro zelnato plastjo omogoča vzdrževanje biodiverzitete in številne druge ekosistemske storitve. Skupni cilj, ki ga zasledujejo tako naravovarstvo kot kmetijski ukrepi KO-POP z operacijo »Ohranjanje mejic«, je, da se ohranja maksimalna sklenjena dolžina mejice, ki ima nenadomestljivo vlogo v naši kulturni krajini.

Mejica v kulturni krajini prispeva k ohranjanju biodiverzitete.

Remiza v kulturni krajini prispeva k ohranjanju biodiverzitete.

Vse foto: Jasmina Kotnik

KORISTI MEJIC

NARAVA	ČLOVEK
<ul style="list-style-type: none"> • Življenjski prostor številnih živali in rastlin. • Zatočišče za živali pred neugodnimi vremenskimi razmerami. • Cvetoče in medonosne rastline v mejicah so pomembne za opraševalce (čebele, metulje, čmrclje ...). • Obrežne mejice ohranjajo in izboljšujejo kvaliteto vode za vodne živali. • Zmanjšujejo tveganje za poplave. • Ublažijo hrup iz okolice. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ščitijo rodovitno prst pred vetro in vodno erozijo. • Zmanjšano spiranje hranil, gnojil, pesticidov in usedlin v podzemne in površinske vode. • Mejice so zatočišče za koristne živali za kmetijstvo, ki se hranijo škodljivci posevkov. • Uravnavajo preskrbo posevkov z vodo. • Zmanjšujejo ogljični odtis kmetijstva. • Učilnice na prostem – ustvarjanje odnosa do narave v domačem okolju. • Plodonosne in cvetoče rastline so vir hrane (lešniki, robide, gozdne jagode, ...). • Uporaba lesa v mizarstvu, strugarstvu, rezbarstvu ...

Vir: Koristi mejic, besedilo povzeto in prilagojeno po Aleksandra Lešnik: Življenje v mejicah, 2018.

Več informacij o projektu najdete na:
www.drava-natura.si.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

RRA Podravje - Maribor
 mag. Danijela Kocuvan

CIKORIJA (CICHORIUM INTYBUS)

Zdravilna rastlina cikorija je poznana tudi pod imenom **plavi regrat** ali **navadni potrošnik**.

Cikorija je trajnica, ki je podobna regratu. Ima pomembno fitoremediacijsko moč in je hkrati užitna rastlina, zato obstaja zanjo veliko zanimanje. V letu 2020 je bila razglašena za zdravilno rastlino leta.

Opis rastline: Cikorija ali navadni potrošnik je trajnica, visoka več kot 1 meter. Rastlina ima rumenobelo členjeno koreniko. Njeni pritlični listi so škrbinasti, steblo je razraslo in ima dolge cele liste. Cvetovi so veliki in svetlo modri, v obliki koškov, širokih 3–4 cm. Zelo pogosta je na suhih travniščih, njivah, ob poteh in na ruševinah od nižin do montanskega pasu. Iz korenin cikorije so v preteklosti pridobivali kavni nadomestek, kot zdravilna rastlina pa je bila znana že v srednjem veku.

Cikorija (*Cichorium intybus*) je po listih podobna regratu.
 Foto: Ana Vovk

Primernost rastline za fitoremediacijo – čiščenje zemlje

Cikorija in rjava gorjušica sta se v poizkusih izkazali kot učinkoviti rastlini pri fitoremediaciji (absorbiciji in razgradnji) tal, onesnaženih z DDT (dikloro-difenil-trikloroetanom) – aromatsko klorovo spojino, enim najbolj znanih sintetičnih pesticidov.

Prvič so DDT sintetizirali leta 1874, njegovo insekticidno delovanje pa so odkrili šele leta 1939. V drugi polovici druge svetovne vojne so ga začeli uspešno uporabljati za zatiranje komarjev, ki prenašajo malarijo, in zajedavskih uši, ki prenašajo tifus, kar je bistveno zmanjšalo pojavnost teh dveh bolezni. Za odkritje, da DDT deluje kot kontaktni strup za mnoge členonožce, je švicarski kemik Paul Hermann Müller leta 1948 prejel Nobelovo nagrado za fiziologijo ali medicino. Po vojni sta se proizvodnja DDT in njegova uporaba v kmetijstvu močno povečali.

Pri fitoremediaciji cikorijske imajo ključno vlogo koreninski sistem rastline, gosto porasel s koreninskimi laski, ter bakterijske kulture, ki se na njih razraščajo. Razgradnja DDT je bila pri raziskavah največja v začetnih fazah rasti, količine absorbiranega DDT so se namreč pri starejših rastlinah v koreninah zmanjšale. Rezultati omenjene raziskave so pokazali potencialno primernost rastline za čiščenje onesnažene zemlje.

Cikorija ima močan koreninski sistem. Korenina je primerna tudi kot kavni nadomestek. Foto: Ana Vovk

V študijah, ki so jih izvedli na območju mesta Aznalcólar v južni Španiji, je bilo več rastlinskih vrst (razprostrti ščir (*Amaranthus blitoides*), prstasti pesjak (*Cynodon dactylon*), cikorija (*Cichorium intybus*) in pegasti badelj (*Sylibum marianum*); vse omenjene rastline uspevajo v Sloveniji) identificiranih kot primernih za rast v prsteh, onesnaženih s svincem (Pb) in cinkom (Zn), ter za absorbiranje velikih količin teh onesnaževalcev v njihove poganjke. Rastline pri prisotnosti svinca in cinka v prsti niso pokazale slabšega tvorjenja biomase kot kontrolne rastline, ki so rasle v prsteh, neonesnaženih z omenjenima težkima kovinama. Razprostrti ščir (*Amaranthus blitoides*), prstasti pesjak (*Cynodon dactylon*), cikorija (*Cichorium intybus*) in pegasti badelj (*Sylibum marianum*) so izkazali sposobnost akumuliranja svinca in cinka v poganjkih.

Cikorija se je pri tem izkazala še zlasti uspešna, saj se je v njenih poganjkih akumuliralo več kot 1000 mg kg⁻¹ svinca, kar pomeni, da je hiperakumulatorna rastlina za to kovino.

Rastlina je primerna tudi za akumulacijo niklja (Ni) in mangana (Mn). Ta dva elementa kopiči v največji meri v poganjkih.

V enem izmed eksperimentov so bile pri cikoriji zabeležene večje količine absorbiranega kadmija (Cd), kot ga je sposobna akumulirati rastlina *Polygonum thunbergii*, ki je priznana kot hiperakumulatorna za to kovino. Pri cikoriji se je kadmij kopičil predvsem v poganjkih.

Rastlina raste ob cestah na peščeni zemlji in v grušču ob robovih travnikov in gozdov. Foto: Ana Vovk

Smotrnost uporabe

Cikorija je travniška rastlina, ki v Sloveniji dobro uspeva in je v preteklosti služila za pridelovanje kavnega nadomestka. Rastlina je za fitoremediacijo dokaj primerna, saj je sposobna absorbirati tako DDT, svinec, cink, nikelj, mangan in kadmij. To je pomembno predvsem zato, ker so težke kovine in DDT prepoznane kot rakotvorne. Ker so običajne tehnike čiščenja zemlje v praksi težko izvedljive (npr. pranje zemlje), je uporaba cikorijske že pred 100 leti doživela veliko podporo. Čeprav bi pričakovali, da bodo rastline sistemsko vključili tudi prek strategij v reševanje starih bremen in da bodo postale uradni pristop čiščenja zemlje, se to do danes še ni zgodilo. Kljub dokazanemu rezultatu, ki jih dosežemo z uporabo rastlin, se cikorija in druge rastline še vedno uporabljajo kot alternativni način čiščenja zemlje.

Ker postaja pridelava zdrave hrane vse pomembnejša, osnova pa je zdrava prst, pričakujemo, da bodo predvsem vrtničarji za svoje potrebe želeli imeti zdravo zemljo. Žal je prst na mnogih območjih onesnažena prav zaradi dejavnosti v preteklosti. Prav čas, to je dolga doba razpadanja onesnažil v tleh, je težava, saj se zemlja ne more sama očistiti. Pri tem ji lahko pomagamo in prav ekoremediacije, med katere sodi tudi fitoremediacija, so takšne metode.

Več o ekoremediaciji oziroma čiščenju zemlje in vode s pomočjo rastlin lahko preberete v knjigah Ekoremediacija kopenskih ekosistemov in Ekoremediacija vodnih ekosistemov (www.ipvo.si/literatura).

Ddr. Ana Vovk in Franc Fras

VSE PESTREJŠA PONUDBA

Potrošniki se danes vedno bolj zavedamo pomena uživanja domače, lokalno pridelane hrane. Prednost oskrbe s kmetijskimi pridelki v domačem kraju je tudi v tem, da kupec pozna izvor pridelkov (pozna pridelovalca) in ve, kaj kupuje.

Na Kmečki tržnici Duplek ni prekupčevanja, cene so primerljive, pridelki sezonsko sveži.

Ponudba na tržnici se širi in povečuje.

S svojimi nakupi na Kmečki tržnici Duplek, na kmetijah doma ali v prodajnem kiosku v Spodnjem Dupleku podpiramo razvoj kmetijstva v domači občini Duplek.

Tržnica posluje vsako soboto med 8. in 14. uro.

VSAKDO LAHKO PRISPEVA K BLAŽENJU PODNEBNIH SPREMEMB

Spremembe podnebja, ki nastajajo zaradi neposrednega ali posrednega vpliva človekovih dejavnosti, so danes že stalnica.

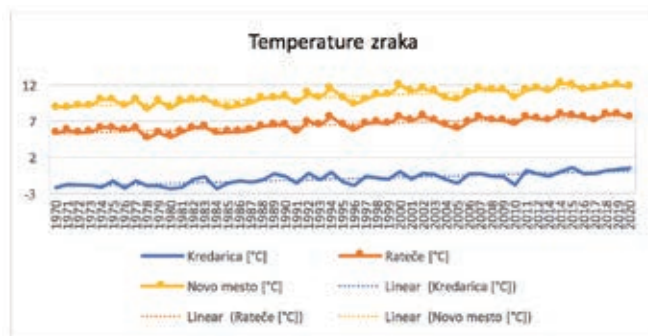
Čeprav o podnebnih spremembah slišimo na vsakem koraku, pa jih nekako še vedno ne dojemamo kot ogrožajočo resnico in premalo ukrepamo, da bi se podnebni kazalci spremenili na bolje. 15. maja smo obeležili tudi dan podnebnih sprememb.

Spremembe, ki so več kot očitne, se izražajo kot:

- dvig povprečne temperature, ki se vsako desetletje od predindustrijske dobe naprej vztrajno zvišuje, tudi na predelih, pokritih z ledom in snegom (v visokogorju, na Arktiki ...);
- rekordne vrednosti toplogrednih plinov, ki so se od predindustrijske dobe od leta 1950 zvišale: vrednosti CO₂ so se zvišale za 147 %, za CH₄ 259 % in za N₂O 123 %;
- dvigovanje morske gladine, ki se je zaradi taljenja ledu na Antarktiki in predvsem Grenlandiji zvišala in je leta 2019 dosegla najvišjo raven;
- toplota oceanov, ki se zaradi vpivanja odvečne energije iz ozračja, kar je posledica povečanih vrednosti TGP, vztrajno viša, od tega se je zakisanost oceanov od predindustrijske dobe povečala za 26 %;
- nadpovprečne količine padavin povzročajo poplave, po drugi strani pa sledijo dolga sušna obdobja z vedno več vročinskimi valovi in z rekordno visoko temperaturo (kar 42,6 °C v Nemčiji in 46,6 °C januarja v Avstraliji);

- temperaturnim ekstremom sledijo požari (tudi v Sibiri in na Aljaski), še posebej skrb vzbujajoči so v Amazoniji, nadpovprečna je tudi aktivnost tropskih ciklonov po svetu, ki za seboj puščajo uničena bivališča, obdelovalne površine in pridelke ter številne človeške žrtve.

Podnebne spremembe tako vplivajo na preskrbo prebivalstva s hrano, na povečano tveganje za zdravje ljudi, smrtno ogrožajo mnoga življenja in občutno prispevajo k odseljevanju ljudi z najbolj ogroženih območij.

Letno povprečje temperature zraka 1970–2020; vir: ARSO

Za izboljšanje stanja sta potrebni blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, kar zahteva sistematično, načrtno zmanjševanje ranljivosti in povečanje odpornosti proti zaznamim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb.

Slovenija je podpisnica Pariškega sporazuma

Pariški sporazum je pravno zavezujoč za vse članice, zato si je v strateških dokumentih (Strategija razvoja Slovenije 2030, Nacionalno energetskega podnebni koncept, Resolucija o Nacionalnem programu razvoja prometa RS, Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja 2020–2030 idr.) Slovenija zastavila cilj, ki ga zasleduje tudi pri pripravi Dolgoročne podnebne strategije Slovenije do leta 2050 (DPSS). Ta cilj je doseganje neto ničelne emisije oziroma podnebno nevtralnost. Strategija je v fazi sprejemanja, sledile pa bodo tudi občinske strategije prilagajanja.

Najpomembnejše aktivnosti v DPSS za doseganje tega cilja so:

- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in povečanje odvzema po ponorih (36 % do leta 2030 glede na leto 2005);
- energetska učinkovitost (izboljšanje vsaj za 35 % do leta 2030);
- energija iz obnovljivih virov (vsaj 27-odstotni delež do leta 2030).

Aktivnosti se zasledujejo v vseh sektorjih – v energetiki, industriji, prometu, kmetijstvu, pri stavbah, rabi zemljišč, odpadkih idr.

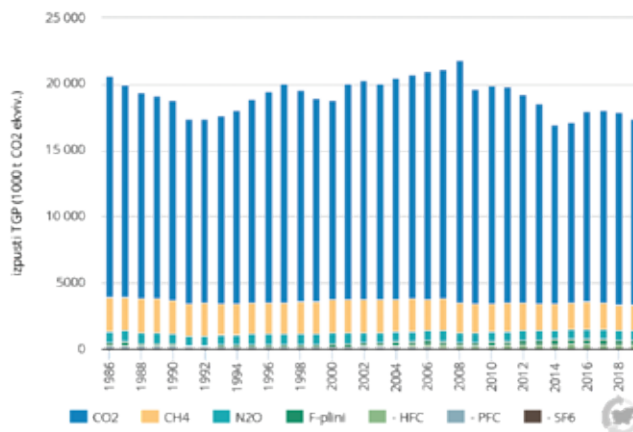
Ukrepi prilagajanja na podnebne spremembe so nujni, saj bi jih pravzaprav morali izvajati že zdaj. Vedeti moramo, da bi okolje, tudi če bi že danes dosegli ničelne emisije, potrebovalo še kar nekaj desetletij, da bi si opomoglo in ponovno vzpostavilo ravnovesje.

Stanje toplogrednih plinov v Sloveniji

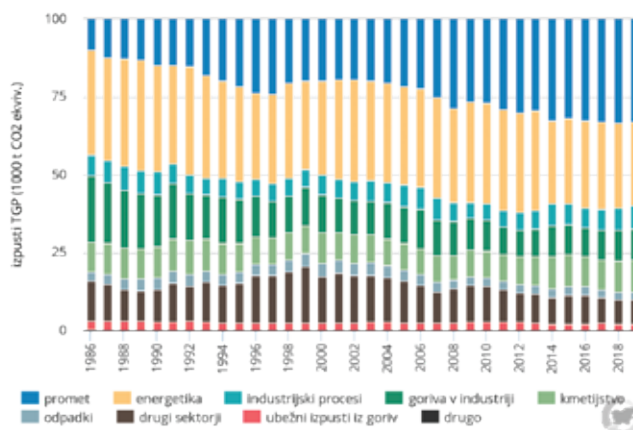
Skupni izpusti toplogrednih plinov v Sloveniji so leta 2019 dosegli 17.065 Gg (gigagram = 1000 ton ali kiloton) ekvivalenta CO₂. To je 16,4 % pod vrednostjo v izhodiščnem letu 1986 in 2,6 % manj kot v letu 2018. K znižanju izpustov je največ prispevala manjša poraba goriv v vseh sektorjih, najizrazitejše zmanjšanje je bilo v energetiki (– 4,7 %) in prometu (– 3,6 %). Nekoliko višji izpusti kot v letu 2018 pa so bili zaradi procesnih emisij zabeleženi v industriji.

K skupnemu deležu izpustov TGP v Sloveniji najbolj prispeva CO₂ (v letu 2019 kar 82,1 %). CO₂ nastaja predvsem pri zgorevanju goriva in pri industrijskih procesih. Sledita metan (11,3 %), ki večinoma izvira iz odpadkov in kmetijstva, ter didušikov oksid (4,8 %), ki prav tako nastaja večinoma v kmetijstvu. Opazni so tudi izpusti didušikovega oksida iz cestnega prometa. Izpusti F-plinov, med katere sodijo fluorirani ogljikovodiki (HFC), perfluorirani ogljikovodiki (PFC) in žveplov heksafluorid (SF₆), so zelo majhni, vendar zaradi visokega toplogrednega učinka njihov prispevek k segrevanju ozračja ni zanemarljiv (1,9 %).

Med sektorji izven ETS je najpomembnejši promet, ki je v letu 2019 prispeval 52,1 % vseh izpustov, naslednji pomembni vir je kmetijstvo, ki je prispevalo 15,4 % izpustov, 12,2-odstotni delež so izpusti zaradi rabe goriv v gospodinjstvih in v komercialno-institucionalnem sektorju. Ostali deleži so nekoliko nižji, in sicer raba goriv v industriji (6,2 %), preostali procesni izpusti (4,4 %), ravnanje z odpadki (4,0 %) ter drugo (ubežne emisije, preostanek energetike ...) (4,7 %).

Izpusti toplogrednih plinov po glavnih kategorijah plinov, Slovenija, 1986–2019; vir: ARSO

Izpusti toplogrednih plinov po sektorjih; vir: ARSO

In kako lahko občani prispevamo k blaženju podnebnih sprememb?

Kot na mnogih drugih področjih lahko z ustreznim ravnanjem v gospodinjstvih, učinkovito rabo energije, spremembami potovalnih navad in ustreznim ravnanjem v kmetijstvu vsak prispeva svoj delež, ki skupno daje vidne rezultate (zmanjšanje prometa v času 'lockdowna' je znatno prispevalo k čistejšemu zraku, dolgoročno pa vpliva tudi na podnebne spremembe).

Podajamo le nekaj nasvetov, kako lahko sami prispevamo k zmanjševanju toplogrednih plinov.

Gospodinjstva:

- zmanjšujemo porabo energije z energetske učinkovitimi napravami in iz obnovljivih virov (sijalke, izolacija doma, energetske učinkovite stavbno pohištvo, celovite sanacije stavb, energetske učinkoviti gospodinjstvi aparati ...);

- kupujemo lokalno pridelano hrano pretežno rastlinskega izvora, pripravljamo ustrezno velike obroke in pazimo na količine odpadkov, ki jih skrbno ločujemo;
- omislimo si domač vrtiček, uporabljamo ekološki način pridelave, zasadimo čim več drevja in grmičevja;
- varčujemo z vodo v gospodinjstvu, za zalivanje uporabljamo deževnico;
- prostore ogrevajmo na nižje temperature, bodimo pozorni na pravilen način kurjenja (predvsem z lesno biomaso), redno vzdržujemo kurilne naprave in sledimo tehnološkemu razvoju, uporabljamo energente z manjšim prispevkom TGP;
- bodimo varčni pri uporabi detergentov in čistil ter previdno uporabljamo kemikalije.

Promet:

- uporabljamo javna prevozna sredstva, izogibajmo se individualnim prevozom z osebnim avtomobilom, uporabljamo kolo, izberimo hojo, delimo si prevoze, racionalizirajmo nakupe in jih opravljajmo več skupaj;
- razmišljajmo v smeri elektromobilnosti;
- vozimo varčno, krajše razdalje premagujemo peš.

Kmetijstvo:

- reja živali naj bo učinkovita (oskrba živali, izravnost krmnih obrokov, pasma in plemenska vrednost živali, obvladovanje bolezni in reprodukcije);
- zmanjšujemo TGP s primernim načinom reje in skladiščenja živinskih gnojil (paša, gnojevka, hlevski gnoj, bioplin);
- poskrbimo za učinkovitost kroženja dušika v kmetijstvu (vrsta gnojil, gnojilni odmerki, založenost tal s fosforjem, kalijem in drugimi hranili, pH tal, način gnojenja, ukrepi za zadrževanje dušika v tleh, obvladovanje suše, obvladovanje erozije, ustrezne sorte, varstvo rastlin pred boleznimi in škodljivci).

Ukrepati je treba takoj zdaj, čez desetletje bo za naslednje rodove že prepozno!

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA
Irena Kozar

ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Okoljski dnevi v maju poudarjajo pomen biodiverzitete.

V maju obeležujemo svetovni dan ptic selivk, podnebnih sprememb, čebel, evropski dan Nature 2000, mednarodni dan biotske raznovrstnosti in teden gozdov.

Obeležba teh dni pa poudarja predvsem pomen biotske raznovrstnosti ali biodiverzitete, ki pomeni raznolikost živih organizmov in zajema vse oblike življenja na Zemlji.

Zakaj je tako pomembna? Biotska raznovrstnost je med drugim pomembna za ekosistemske storitve, tj. storitve, ki izvirajo iz narave, kot so oprasovanje, uravnavanje podnebja, zaščita pred poplavami, rodovitnost tal ter proizvodnja hrane, goriva, vlaken in zdravil.

Vendar smo trenutno priča izgubi biotske raznovrstnosti. Glavni vzroki za to izgubo so spremembe naravnih habitatov zaradi sistemov intenzivne kmetijske proizvodnje, gradnje, krčenja gozdov, čezmernega izkoriščanja rek, jezer in tal, onesnaževanja okolja ter invazivnih tujih vrst in globalnih podnebnih sprememb.

Eden glavnih organiziranih načinov varovanja biodiverzitete so varovana območja, ki so glede na veljavne predpise razvrščena v območja Nature 2000, ekološko pomembna območja (EPO) in naravne vrednote (državnega ali lokalnega pomena). Zavarovana območja so po Zakonu o ohranjanju narave ožja zavarovana območja (naravni spomeniki, strogi naravni rezervati in naravni rezervati) in širša zavarovana območja (krajinski, regijski in narodni parki). Vse lokalitete na območju Slovenije so vidne v Atlasu okolja, Naravovarstvenem atlasu in v spletnem GIS-portalju iObčina.

Kaj lahko storimo

Izobraževanje in informiranje o okoljski problematiki pripomore k razumevanju pomena biodiverzitete, zato vam podajamo predloge:

- ob svetovnem dnevu ptic selivk (8. 5.) pogledimo v nebo in opazujemo ptice, ki se ravnokar vračajo iz toplih krajev. Če bi radi spoznali in prebrali več o različnih vrstah ptic, ki živijo v Sloveniji, pa najdete na strani Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) informacije o kar 385 pticah, ki so bile opažene v Sloveniji;
- ob svetovnem dnevu podnebnih sprememb (15. 5.) razmislimo o nepotrošniškem življenjskem slogu, uporabi trajnostne mobilnosti, skrbi za naravo, varčevanju z energijo, odpadkih ...;
- ob svetovnem dnevu čebel (20. 5.) opazujemo oprasovalce v svojem okolju in poskrbimo za pogoje, da se njihovo število poveča (cvetoč travnik, medonosna drevesa, ekološki vrt ...);
- ob evropskem dnevu Nature 2000 (21. 5.) se odpravimo na katero od lokalitet na območju Slovenije, ki jo najdemo v Atlasu okolja ali Naravovarstvenem atlasu. V Sloveniji je 355 območij Nature 2000, ki pokrivajo dobrih 37 % ozemlja države. Skoraj v vseh slovenskih občinah imamo območja Nature 2000 (v 204 občinah od 212 občin). Tudi v občinah ustanoviteljicah Skupne službe varstva okolja si je mogoče ogledati območja Nature 2000:
  - v občini Duplek in občini Miklavž na Dravskem polju je to območje Drave;

- v občini Hoče - Slivnica je to območje Pohorja;
- v občini Rače - Fram sta to Rački ribniki – Požeg in Pohorje;
- v občini Ruše in Mestni občini Maribor sta to Pohorje in Drava;
- v občini Sveti Jurij v Slovenskih goricah in občini Lenart so to Slovenske gorice – doli;
- v občini Lovrenc na Pohorju sta to Zgornja Drava s pritoki in Pohorje.

Na teh območjih veljajo posebni naravovarstveni ukrepi. Več informacij o Naturi 2000 je dostopnih na povezavi <http://www.natura2000.si/>;

- ob mednarodnem dnevu biotske raznovrstnosti (22. 5) razmislimo o odpravi vzrokov za izgubo biotske raznovrstnosti;
- ob tednu gozdov (zadnji teden maja) se odpravimo v gozd in s seboj vzemimo Gozdni bonton, ki govori o pravih obnašanja v gozdu.

Za varovanje biodiverzitete se moramo zavzemati vsi in povsod, tudi na območjih, ki niso zavarovana. Naučiti se moramo odgovornega odnosa do narave in okolja!

SOU Maribor
Tea Drevenšek

REŠEVANJE IZZIVOV NA PODROČJU OHRANJANJA KAKOVOSTI ZRAKA

V okviru evropskega projekta BB Clean, ki poteka v sodelovanju s Climate KIT, je E-zavod organiziral spletno delavnico z naslovom Reševanje izzivov na področju ohranjanja kakovosti zraka. Na delavnici so sodelovali predstavniki Ministrstva za okolje, Gozdarskega inštituta Slovenije, Sekcije dimnikarjev in Eko sklada.

Onesnaženje zraka v zadnjih desetletjih predstavlja vedno večjo težavo po vsem svetu. Posledice človekovega delovanja in industrializacije spreminjajo sestavo zunanjega zraka in s tem vplivajo na podnebne spremembe. Ogroženo je zdravje ljudi, pojavljajo se spremembe v okolju. Na delavnici so govorniki predstavili Operativni

program ohranjanja kakovosti zunanjega zraka, ki je trenutno v obravnavi, in novosti, namenjene občinam, da skupaj z javno upravo, gospodarstvom, gospodinjstvi in z vsemi prebivalci Slovenije dosežemo ohranjanje kakovosti zraka na čim višjem nivoju.

Osveščanje državljanov je ključ do uspešnosti sistema, zato vam posredujemo več informacij o izvedeni delavnici, ki jih pridobite na tej povezavi: http://okolje.maribor.si/novice/novica/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=896&cHash=065a3b79d223ce1407afc0010b066182

SOU Maribor
Tea Drevenšek

KORUZNA VEŠČA

Eden najpomembnejših škodljivcev koruze v Evropi je koruzna veščica (*Ostrinia nubilalis*).

Od gojenih rastlin napada tudi krompir, sojo, sončnice, papriko, paradižnik ... Škodo povzročajo gosenice koruzne vešče, ki se najprej hranijo s povrhnjico mladih listov, nato pa vrtajo rove v steblih in storžih, grizejo zrna pod ličjem ali pa se hranijo na metlicah in včasih tudi na pecljih storžev. Ob izvrtinah so po navadi vidni iztrebki gosenic. Posledice so padanje koruznih storžev ter lomljenje in poleganje koruze, kar otežuje žetev pridelka in povečuje izgube pri žetvi.

Gosenica koruzne vešče

Foto: J. Miklavc

Poškodbe, ki jih povzroča gosenica koruzne vešče na storžu (levo) in stebelu koruze (desno). Ob izvrtinah so vidni tudi iztrebki gosenice. Foto: J. Miklavc

Gosenica koruzne vešče prezimi v spodnjih delih koruznih stebel, pogosto tudi v koruznih storžih in rastlinskih ostankih nekaterih samoniklih rastlin. Najpomembnejši vir škodljivke so spodnji deli stebel, ki ostanejo na njivah

Poškodba lista, ki jo je povzročila koruzna veščica. Foto: T. Horvat

po spravi. Preventiven ukrep za zmanjševanje populacije koruzne vešče je mulčenje koruznih ostankov po spravilu koruze, najučinkovitejši ukrep za zatiranje koruzne vešče pa je popolno zaoravanje koruznice v jesenskem času. V zaorani in z zemljo pokriti koruznici gosenice propadejo. Spomladansko zaoravanje koruznice je, posebno v sušnih obdobjih, manj učinkovito kot jesensko. K zmanjšanju napada koruzne vešče veliko pripomoreta tudi ustrezen kolobar in setev koruze čim dlje od lanskih koruzišč.

Leonida Lešnik
Timotej Horvat
KGZS – Zavod Maribor

ŠTORKLJE TUDI V NASELJU ZABREGE

V Sloveniji gnezdi približno 220 parov belih štokelj

V društvu Ohranimo naravo čisto smo veseli, da imamo v krajih občine Duplek po dolгих letih spet novo gnezdo s štokljami. To pomlad je namreč par štokelj našel svoj prostor v naselju Zabrege.

Svoje gnezdo si je par ustvaril na drogu, ki stoji na zemljišču družine Todorović. Gospod Todorović nam je zaupal, da sta gnezdo gradila skupaj. Medtem ko samec pridno išče hrano, samica sedi na jajcih in čaka, da se mladiči izvalijo. Gnezdo so si že ogledali strokovnjaki za ptice. Ko se mladiči izvalijo, bodo ptice obročkali. Namen obročkanja je proučevanje selitve ptic in njihovega načina življenja. Ko bodo ptice odletele v južne kraje in bo gnezdo prazno, nameravajo namestiti tudi konstrukcijo, ki bo služila kot zanesljiva podlaga za gnezdo.

Borut Ludvik
ŠO društvo Ohranimo naravo čisto

Foto: Borut Ludvik

Nekaj zanimivosti o tej krasni ptici smo našli na strani Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Bela štoklja je med prebivalci Slovenije verjetno najbolj poznana in hkrati tudi najbolj priljubljena ptica. Bližina ljudi je ne moti oziroma prav nasprotno. Gnezdo ponavadi zgradi na daljnovodu, strehi ali dimniku v podeželskih vaseh. Najuspešnejša je takrat, ko v okolici vasi najde zadostno površino ekstenzivnih in mokrotnih travnikov, kjer najde svojo najljubšo hrano: glodavce, dvoživke in večje žuželke.

Na društvu izvajajo vsakoletni popis gnezd že od leta 1999, pri njem pa vsako leto pomaga približno 10 prostovoljcev in več kot 100 lokalnih informatorjev. Število belih štokelj pri nas počasi narašča, vendar kljub temu ponekod zaznavamo strm upad, ki je posledica intenzivnega kmetijstva in izgube habitata.

Vir: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije

»SPUCAJMO SVOJ KRAJ«

Za nami so čistilne akcije, ki smo jih ob pomoči občank in občanov člani društva izvedli v dveh vikendih marca.

V imenu društva se iskreno zahvaljujem vsem krajankam in krajanov iz občine Duplek, ki ste se odzvali našemu vabilu na čistilno akcijo ter ob sprehodu okolico svojega prebivališča olajšali odpadkov. Kot smo pri sodelovanju v akciji opazili, se je v zadnjem letu ob cestah, v gozdovih, na travnikih in poljih nabralo veliko, veliko več odpadkov kot prejšnja leta.

Najdeno ob cesti Ciglenca - Žikarce

V času epidemije se je pokazalo, kako pomembno je čisto in urejeno lokalno okolje, ki nam je v času omejenega gibanja med občinami omogočilo kolesarjenje na svežem zraku po lokalnih cestah in poteh, sprehode po gozdnih poteh, med polji, sprostitvev na obali bližnje reke, potoka ali jezera.

Vse to nam omogočajo lastniki omenjenih zemljišč, ki temu prostemu gibanju ne nasprotujejo.

Zaradi naštetega ne razumemo smetenja teh zemljišč s pločevinkami, plastenkami in mnogimi drugimi odpadki. Za tiste, ki s svojimi malomarnimi dejanji kažejo nespoštljiv odnos do sokrajanov in svojega bivalnega okolja, nimamo besed, saj si jih niti ne zaslužijo. Lahko rečem tudi, da z odzivom sokrajanov na poziv našega društva, da se odpravijo na krajši sprehod in poberejo odpadke v svoji okolici, nismo bili najbolj navdušeni – predvsem zaradi zavedanja, da lahko samo aktiviranje lokalnega prebivalstva privede do čistejšega in bolj zdravega bivalnega okolja. Pozivati člane našega društva, da ima sosed na svoji parceli odpadke, jih hrani ali kuri na svojem ali tujem zemljišču in da ga naj mi prijavimo, pač ni dovolj. To lahko storite tisti, ki to opazite, tudi sami z opozorilom soseda ali anonimno prijavo na Inšpektorat za okolje (tel. 08 181 45 40) oz. Medobčinsko redarstvo (tel. 02/2201 527).

Zaradi slabšega odziva lokalnega prebivalstva na naš poziv sem bil še toliko bolj vesel tistih posameznikov in družin, ki so se odločili odreagirati na slabo stanje v svoji okolici in so se dejansko odpravili na sprehod ter pobrali, kar ne sodi v naravo.

Lahko povem, da se bo naše društvo pri delovanju glede odpadkov v bodoče fizično osredotočalo le na območja, kjer bodo prebivalci tudi sami aktivni pri odstranjevanju odpadkov in bodo s tem izkazali iskreno skrb za okolje na območju, kjer prebivajo.

Najdeno ob cesti Zgornji Duplek proti Zimici

Lastniki oz. najemniki gozdov, njiv in travnikov, ki ste zaradi odmetavanja odpadkov s cest na vaša zemljišča žal najbolj oškodovani, veste, da odpadki ne priletijo kar sami z neba. Vrnitev teh odpadkov na mesto izvora, torej rob ceste, res ni zakonsko dovoljena rešitev, a zna spodbuditi upravljalce javne prometne infrastrukture k razmisleku o resnejšem pristopu k reševanju te vse bolj pereče problematike našega okolja. Odločitev, ali boste na vaše zemljišče odvržene odpadke nabrali v vrečo in jih vrnili na mesto, od koder so prileteli, je seveda vaša.

Ali je čas za ponovno vzpostavitev sistema povratne steklene embalaže?

Vsi, ki ste se odzvali različnim pozivom k čistilnim akcijam, ste najbrž opazili, da je bilo letos nabranih veliko več odpadkov kot v prejšnjih letih. Da je tako, smo se na lastne oči prepričali tudi člani in podporniki društva. Videno stanje, ko na 400 metrov dolgem obcestnem pasu pobereš do 300 kosov različnih naravno nerazgradljivih odpadkov, lahko označimo kot katastrofalno.

Čeprav se zavedamo, da čistilne akcije ne rešujejo v celoti težav z odpadki, vemo, da lahko le tako za določen čas saniramo okolje, v katerem bivamo. Upati, da se bodo vsi tisti, ki odmetavajo odpadke v okolje, spreobrnil, je

DOMAČI PRAŠIČ

DIVJI PRAŠIČ

NEVZGOJEN PRAŠIČ

Vse foto: ŠO društvo Ohranimo naravo čisto

utopično. Mislimo, da lahko celostno reši to težavo le sistemska sprememba zakonov, ki bo vodila v zmanjšanje proizvodnje embalaže za enkratno uporabo. Naj omenim podatek, da se v Sloveniji vsako leto srečujemo z več kot 200.000 tonami nepovratne embalaže.

Veliko nas še pozna sistem povratnih steklenic, ko ni bilo raznih pločevink, plastenk, ki jih danes v velikem številu najdemo odvržene v okolju. Le povrnitev v ta sistem lahko korenito spremeni dejansko slabo stanje na terenu v krajih in mestih po naši domovini. V Nemčiji se povratna steklenica piva ali brezalkoholne pijače vrne v polnilnico tudi več kot petdesetkrat, kar znatno prispeva k manjšemu obremenjevanju okolja z odvečno nepovratno embalažo, ki pri nas pogosto še vedno konča na odlagališčih. Pranje in sterilizacija steklenic potekata v zaprtim sistemu, ki ne dovoljuje izpustov onesnažene vode v naravo. Proces je tudi cenejši od proizvodnje novih pločevink ali plastenk. Pri večji uporabi povratne embalaže torej prihranita tako kupec kot proizvajalec, skupna dodana vrednost pa je skrb za okolje. Vsekakor pa smo v našem društvu mnenja, da si dobra brezalkoholna pijača in dobro pivo tako kot dobra kapljica vina enostavno zaslužita kvalitetno stekleno embalažo, ki je z namenom ohranjanja okolja tudi povratna.

Lahko rečemo, da največjo odgovornost za milo rečeno izredno slabo stanje glede odpadkov v naravi nosijo tisti, ki v parlamentu predlagajo in sprejemajo zakone. Več kot očitno je, da so se za reševanje te problematike premalo potrudili. To velja vse od osamosvojitve od danes. Sledijo razna združenja občin, ki bi lahko pripravila skupen poziv občin k zmanjšanju proizvodne embalaže za enkratno uporabo. Konec koncev so lastniki zemljišč, na katera se odmetava odpadke, kot občani s tem najbolj oškodovani. Svojo odgovornost nosijo tudi t. i. zelene stranke, ki sicer niso v parlamentu, a bi lahko vsaj poskusile združiti civilno družbo v smeri reševanje te težave. Ne pozabimo na proizvajalce, ki kar tekmujejo med seboj pri polnjenju svojih izdelkov v poceni plastenke in pločevinke. Na koncu moramo velik del odgovornosti prevzeti tudi potrošniki sami, ki z nakupi spodbujamo proizvodnjo plastenk in pločevink.

Po videnem na izvedenih čistilnih akcijah smo prispeli do kritične točke, ko se moramo vsi skupaj vprašati, ali želimo živeti v trajnostni družbi, brez embalaže za enkratno uporabo, ali pa bomo tudi z nakupi podpirali nadaljnjo proizvodnjo le-te in tako gledali naravo, polno odpadkov, ki bodo razpadali še v času, ko nas ne bo več na tem svetu.

Borut Ludvik

ŠO društvo Ohranimo naravo čisto

GRAD Vurberk
nedelja, **22. 8. 2021**
ob **20:30**

MARKO ŠKUGOR
gostje: **EROSI**

Prodaja vstopnic: **EVENTIM, PETROL, POŠTA,** MARKET

ENERGETSKA PRENOVA OSNOVNIH ŠOL V POLNEM TEKU

Po podpisu pogodbe javno-zasebnega partnerstva z družbo Plistor, d. o. o., za izvedbo projekta energetskega pogodbenišтва za energetsko prenovo objektov OŠ Duplek, OŠ Duplek podružnica Žitečka vas, OŠ Korena, OŠ Hajdina in Vrtec Hajdina

Kljub nestanovitnemu vremenu dela na vseh objektih potekajo v okviru terminskega načrta. V dveh mesecih, kolikor je preteklo od začetka del, so gradbena dela na OŠ Spodnji Duplek v zaključni fazi. Izvedena sta bila sanacija in dodatni toplotni ovoj fasade na severni strani šole, vključno z zaključnim slojem. Dodan je bil toplotni ovoj na telovadnici, zamenjano je bilo stavbno pohištvo v telovadnici in na veznem hodniku, prav tako je bila zamenjana streha na telovadnici in dodatno vgrajena izolacija na stropu. V juniju bo zamenjana streha nad pomožnimi prostori telovadnice in veznega hodnika ter dokončana fasada.

Nova fasada OŠ Duplek

Foto: Natalija Jakopec

Telovadnica OŠ Duplek: zamenjana streha, vgrajena nova okna, nameščen toplotni ovoj

Foto: Natalija Jakopec

Pri OŠ Duplek trenutno poteka vrtanje geosond. Od načrtovanih 24 jih je trenutno izvrtanih šest do globine 140 metrov. V času poletnih počitnic bodo nameščene toplotne črpalke in izvedene povezave med geosondami in kurilnico. Obstoječa razsvetljava bo prenovljena z namestitvijo LED svetil.

V podružnični šoli v Žitečki vasi je bilo aprila zaključeno vrtanje sedmih geosond do globine 105 metrov. Maja sta bila postavljena fasadni oder in ograja za zamenjavo strehe na šoli.

OŠ Žitečka vas, pripravljena za zamenjavo strehe in obnovo fasade
Foto: Natalija Jakopec

V juniju bo odstranjena stara kritina, prav tako stare letve, po potrebi bodo zamenjani strešni elementi. Postavilo se bo novo letvanje s predhodno sekundarno kritino in zračnim mostom ter prekrilo streho z novimi strešniki. Ob tem bodo nameščeni novi žlebovi, odtoki, snegolovi in strelovod. Izven načrtovanih energetskih ukrepov bomo z lastnimi sredstvi izvedli še sanacijo in oplesk fasade. V času poletih počitnic se bo zamenjalo staro razsvetljava z novimi LED svetili. Prav tako bodo v času počitnic nameščene toplotne črpalke in izvedene povezave z geosondami.

Šola Korena ima dokaj dobro energetsko bilanco, zato dodatni ukrepi na toplotnem ovoju, pri strehi ali stavbnem pohištvo niso potrebni. Maja so bile narejene vrtnice, skupno sedem na globini 165 metrov, in pripravljala dela v kotlovnici. V času poletnih počitnic bodo nameščene toplotne črpalke in izvedene povezave z geosondami. Zamenjalo se bo tudi obstoječo razsvetljava z novimi LED svetili.

Vsi načrtovani ukrepi bodo zaključeni do konca avgusta. Po zaključku del bomo na Ministrstvo za infrastrukturo RS, skladno s pogodbo o sofinanciranju iz naslova Javnega razpisa za sofinanciranje energetske prenove stavb v lasti in rabi občin v letih 2021, 2022 in 2023, oddali zahtevek za izplačilo sofinancerskih sredstev v pričakovani višini 860.000 evrov (od tega za Občino Duplek 513.000 in 347.000 za Občino Hajdina).

Natalija Jakopec

KAKO DO POMOČI NA DOMU

Občina zagotavlja mrežo javne službe za pomoč družini na domu.

Zakon o socialnem varstvu določa socialnovarstvene storitve, namenjene preprečevanju socialnih stisk in težav, ki obsegajo aktivnosti in pomoč za samopomoč posamezniku, družini in skupinam prebivalstva. Te socialnovarstvene storitve so: prva socialna pomoč, osebna pomoč, pomoč družini, institucionalno varstvo, vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji in pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih.

Pomoč družini na domu obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti (nad 65 let) ter v drugih primerih, ko lahko socialna oskrba na domu nadomesti institucionalno varstvo.

Pomoč na domu lahko obsega naslednje vrste pomoči:

- pomoč pri temeljnih dnevni opravilih (pomoč pri oblačenju, slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov);
- gospodinjsko pomoč (prinašanje enega pripravljenega obroka ali nabava živil in priprava enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnih prostorov z odnašanjem smeti, postiljanjem in osnovnim vzdrževanjem spalnega prostora);
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov (vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo).

Na območju občine Duplek opravlja javno službo pomoči na domu Dom Danice Vogrinc Maribor (Čufarjeva 9, Maribor). Občina mesečno zagotavlja 330 ur učinkovite pomoči, ki jo izvajajo tri oskrbovalke. V povprečju pomoč prejema 16 občanov. Obseg ur pomoči, ki jih prejema posamezni upravičenec, je zelo različen, od nekaj ur na teden do nekaj ur na dan, odvisen pa je od potreb upravičenca in prostih kapacitet.

Kdor želi zase ali za koga drugega urediti pomoč na domu, se mora oglasiti v Domu Danice Vogrinc – pri koordinatorici pomoči na domu Patriciji Švajncer – in vložiti ustrezno vlogo.

Po vložitvi vloge za pomoč na domu se izvajalci pomoči na domu z uporabnikom dogovorijo o obsegu in vsebini pomoči.

Storitev deloma plača občina (najmanj 50 % neposredne socialne oskrbe ter vodenje in koordiniranje), deloma pa uporabnik. Kadar storitev prejema občan, ki ne zmore plačati svojega deleža pomoči na domu, je lahko upravičen do sofinanciranja preostalih 50 % vrednosti neposredne socialne oskrbe ali je plačila v celoti oproščen. Za oprostitev plačila je potrebno vložiti vlogo na Centru za socialno delo Maribor.

Cena storitve se določa letno in za uporabnike od 1. junija 2021 znaša 5,90 € za uro pomoči.

Milena Ropoša

OTROCI IN STARI STARŠI OBUJALI TRADICIJO

Izdelovanje presmecev (butar) v Vrtcu Korena – nekoliko drugače

Že vrsto let v sklopu medgeneracijskega druženja v vrtcu Korena predšolski otroci vzgojiteljice Francke Nipič in pomočnice vzgojiteljice Katje Bratkovič skupaj z dedki in babicami izvedejo tradicionalno izdelovanje presmecev.

Letos smo kljub neugodnim epidemiološkim razmeram, ki so nam onemogočile druženje otrok s starimi starši, spoštovali dolgoletne običaje in v petek, 26. marca 2021, v vrtcu izvedli delavnico.

Otroci skupine Sončki s svojimi presmeci

Foto: Nina Kopič

Izdelovanje presmecev

Foto: Francka Nipič

S skupnimi močmi smo cel teden nabirali in prinašali v vrtec vso potrebno zelenje in materiale za izdelovanje. Pri tem sta nam bila v veliko pomoč dedek Adi in babica Cilika Kopič. Z namakanjem smo poskrbeli za razcvet nabranega. Vzgojiteljice smo s pogovorom o običajih vrtčevskim otrokom predale izročilo naših preteklih generacij. Sledilo je prepoznavanje rastlin, naučili pa smo se tudi poimenovanja novih, do sedaj neznanih rastlin.

Za lažjo izvedbo smo zelenje sprva razvrstili po vrstah v zabojce. Zatem so otroci vejico po vejico iz vseh rastlin tvorili obliko šopka in kaj kmalu ustvarili čudovite izdelke. Te so okrasili z rožicami in jih povezali z vrvcico.

Tako so otroci skupine Sončki s sveže usvojenim znanjem ročnih spretnosti samostojno naredili svoje prve presmece. Otroško veselje in končne izdelke smo za dedke in babice ovekovečili s fotografiranjem.

»Otroci niso nikdar posebno dobro poslušali starejših, so jih pa vedno zvesto posnemali.« (James Baldwin)

Presmece

Foto: Francka Nipič

Nina Kopič, dipl. vzg.

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU KORENA

V šolskem letu 2020/21 smo se vključili v projekt Trajnostna mobilnost.

Namen projekta je spreminjanje potovalnih navad, in sicer si želimo, da bi vsakodnevna opravila opravljali peš, s kolesom ali javnim prevozom.

V okviru projekta so se otroci igrali igro beli zajček.

Igra beli zajček

Nekega pomladnega dne so v Vrtec Korena žalostno priskakljali zajčki z umazanimi kožuščki. Namesto belih kožuščkov so imeli sive. Zakaj? Kaj se jim je zgodilo, so se spraševali otroci? Zajčki so jim povedali svojo zgodbo. Otroci so se odločili, da jim bodo pomagali očistiti kožuščke.

Igra se je izvajala v skupinah Sončki in Muce.

Naredili smo plakat na temo, kako bomo prihajali v vrtec. V vrtec bomo prihajali peš, s kolesom, poganjalcem in avtobusom. Izdelali smo zajčke z umazanimi kožuščki in čakali, da se igra začne.

Foto: Tina Ajlec

Otroci so skupaj s starši prihajali s skirojem, poganjalcem, kolesom, večinoma pa peš. Zajčkom so pridno čistili kožuščke. Otroci so zelo uživali in spodbujali svoje starše k izvajanju igre. Tudi vzgojiteljice in vzgojitelj smo pridno čistili zajčkove kožuščke.

Foto: Tina Ajlec

Ob zaključku projekta smo v vrtec povabili župana in mu predstavili svoj predlog, kako bi uredili okolico vrtca, da bi bila prijaznejša in varnejša za otroke.

Foto: Tina Ajlec

Zajčki so se otrokom, njihovim staršem in vzgojiteljem zahvalili za očiščen kožušček, otroke pa so še presenetili z diplomo ZAJČEK SE ZAHVALJUJE. Diplome je otrokom podelil župan. Hvala.

Foto: Tina Ajlec

Druge aktivnosti, ki so potekale v sklopu projekta

V sklopu projekta so otroci dobro spoznali cestnoprometne predpise, pridno ustvarjali, sestavljali, se igrali, peli, izštevali in se dobro imeli.

1. Moja pot v vrtec

Foto: Tina Ajlec

2. Izdelava avtobusa in vlaka

Foto: Francka Nipič

Avtobus nas pelje k teti ...

Foto: Tina Ajlec

Mi se z vlakom peljemo, dobro voljo meljemo ...

3. Raziskovanje, spoznavanje prometnih znakov

Foto: Francka Nipič

4. Razstava

Foto: Tina Ajlec

Foto: Francka Nipič

Tina Ajlec, vzgojiteljica vrtca Korena

NA POČITNICE V PUNAT

Počitnice v družbi sovrstnikov na drugem največjem jadranskem otoku

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Maribor že od leta 1955 omogoča letovanje in aktivne počitnice tisočim otrokom. V našem Mladinskem počitniškem domu (MPD) Frankopanu v Punatu na otoku Krku je v okviru organiziranega zdravstvenega, socialno regresiranega ali samoplačniškega letovanja z nami preživljalo počitnice tudi veliko občanov občine Duplek – otrok, mladostnikov, oseb s posebnimi potrebami, starostnikov. Če nekoliko pomislite, verjetno tudi vi poznate koga.

Mogoče pa ste bili celo vi v našem Punatu ali pa vaša mama, oče, vaš otrok. Dva fanta iz soseščine, ki sta z nami letovala v letu 2019, vam svoje doživljanje predstavljata v naslednjih povedih.

UŽIVANJE V PUNATU

Meni je v Punatu bila dobra hrana, vseč mi je bila jedilnica na prostem, sobe so bile zelo urejene, postelje mehke in v omari veliko prostora. V prostem času smo lahko igrali igrice na telefonu. Plaža mi je bila zelo všeč. Bilo je veliko stojnic z dobro hrano, kot so dobre pice, paniniji in okusni napitki. Imeli smo tudi proste ure, lahko smo igrali različne športe. Imeli smo tudi razne tekmovalne dejavnosti, kot so nogomet, košarka in odbojka. Učitelji so bili zelo prijazni. Zadnji dan smo si lahko kupili, kar smo si želeli. Peljali smo se tudi z

ladjico v mesto Krk, kjer smo si kupili prigrizke in pijačo. V Punatu se imamo zmeraj lepo. Velikokrat si še želim uživati v koloniji na morju.

Jani S.

Sem Aleks in Punat obiskujem že 4. leto, razen lani, ko je letovanje odpadlo zaradi korone.

Všeč mi je bila hrana. Sobe so bile lepo urejene, v njih so bile nameščene tudi klime. Na plažo smo se odpravili dvakrat na dan, zjutraj in popoldan. Zvečer pa smo se sprehajali po mestu, imeli disko ali pa igrali družabne igre med skupinami. V Punatu sem spoznal veliko novih prijateljev. V Punatu mi je bilo fajn in še velikokrat ga bom obiskal.

Aleks S.

Ker mislim, da besede otrok povedo več, ne nameravam pisati o pozitivnih vidikih socializacije na takšnem letovanju, o izboljšanju samopodobe, o pridobivanju samostojnosti, o aktivnih počitnicah, ko otrok ni prepuščen samo družbi televizije, računalnika in podobnih medijev (ker pač starši moramo iti v službo).

Vabim vas samo še, da si ogledate našo spletno stran: www.punat.si, obiščete našo Facebook stran: KUFER PUNat MORJA ali nas pokličete na telefon: 02/234 4006. Sodelujemo tudi z Občino Duplek in imamo z njo sklenjen dogovor o sofinanciranju letovanja otrok iz socialno ogroženih družin – kontaktirajte nas glede pogojev in seveda dobrodošli ter na snidenje v eni izmed izmen letovanja otrok ter mladostnikov v letu 2021:

- I. izmena (predšolski otroci)
- II. izmena (šolski otroci)
- III. izmena (šolski otroci)
- IV. izmena (šolski otroci)
- V. izmena (šolski otroci)
- VI. izmena (otroci s posebnimi potrebami)

- sobota, 26. 6. 2021–torek, 6. 7. 2021
- torek, 6. 7. 2021–petek, 16. 7. 2021
- petek, 16. 7. 2021–ponedeljek, 26. 7. 2021
- ponedeljek, 26. 7. 2021–četrtek, 5. 8. 2021
- četrtek, 5. 8. 2021–nedelja, 15. 8. 2021
- nedelja, 15. 8. 2021–sreda, 25. 8. 2021

*Helena Rafolt
Sodelavka v referatu za letovanje RKS OZ Maribor*

OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA OSNOVNE ŠOLE KORENA

Preko projekta Vurko fest do povsem novih oblek, sešitih po meri

V šolskem letu 2019/20 je na Osnovni šoli Korena v okviru razširjenega programa nastala otroška folklorna skupina, v katero so vključeni učenci 3. in 4. razreda.

Naš prvi nastop je bil novembra 2019, ko smo v Kulturnem domu Korena ob odhodu v pokoj zaplesali takratnemu ravnatelju Darku Reberniku. Otroci so se svojega prvega nastopa neizmerno veselili, ga tudi odplesali in odigrali, kot smo bili dogovorjeni. Po nastopu smo prejeli veliko pozitivnih komentarjev, kar nam je vlilo še več poguma, zato s folkloro na naši šoli nadaljujemo. Kot novinki na tem področju mi s svojimi idejami večkrat priskočita na pomoč vzgojiteljici Francka Nipič in Metka Kolar (obe z večletnimi izkušnjami na področju folklorne).

Učenci pri folklori sodelujejo z velikim veseljem. Še večje veselje in zagon pa smo vsi skupaj dobili, ko smo izvedeli, da lahko sodelujemo v projektu Vurko fest, s katerim se je Občina Duplek prijavila na javni razpis za sofinanciranje sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. S tem smo našim učencem omogočili nove, po meri sešite folklorne obleke. Pokazati se na nastopu z oblekami, ki jih ima le redkokatera šola, je nekaj čudovitega in izrednega.

Za strokovno mnenje o tem, kakšne naj bi bile naše obleke, smo na šolo povabili Nežko Lubej, avtorico prvega priročnika za vodje otroških folklornih skupin. Danes je sicer upokojena razredna učiteljica, a je še vedno zelo dejavna na tem področju, saj aktivno vodi seminarje za vodje otroških folklornih skupin, na katerih jim predstavlja otroško izročilo, šege in navade ter pomaga pri pripravi folklornih programov. Z velikim veseljem je sprejela naše povabilo in skupaj s šiviljo Stanko Kramberger sta pripravili osnutek naših folklornih oblek.

Obleke so sešite po meri za vsakega učenca in učenci komaj čakajo, da jih bodo lahko oblekli za pravi nastop in se v njih pokazali gledalcem. So pa bili zelo presenečeni, ko so jih prvič oblekli, saj so obleke težke in jih je treba obleči s prav posebno pozornostjo in pazljivostjo. Težke so predvsem

obleke deklet, ki imajo unterco, kiklo, bluzo in še fürtoh. Povem vam, da v tem ni preprosto plesati. Tudi jaz sem dobila svojo in dobro vem, kako se deklice počutijo v teh čudovitih oblekah. Najlepše je bilo, ko so se lahko v oblekah prvič zavrtele. O, to je bilo veselja in smeha.

Hvaležni smo Nežki Lubej za vso pomoč in svetovanje, šivilji Stanki Kramberger pa za natančnost in vztrajnost pri šivanju. Veseli smo, da smo s pomočjo projekta Vurko fest prišli do novih folklornih oblačil, ki jih bomo s ponosom in veseljem nosili.

Skrbno izbrana kostumska oprema

Zgodovino folklorne v Koreni poznam že od njenih začetkov, spremljam pa tudi vse njene nadaljnje uspehe. Vesela sem bila klica nekdanje dolgoletne folklornice Francke – vzgojiteljice v Vrtcu Korena. Prosila me je, da pomagam pri projektu nove kostumske podobe šolske folklorne skupine. Vodenje šolske skupine je pogumno in zavzeto prevzela učiteljica Janja.

Na šoli sem si ogledala nadobudne mlade folklornike in izbrala primerne kroje glede na njihovo starost. Tako so najmanjše deklice dobile obleke, za katere je značilno, da so pod pazduho prerezane in nabrane. Nekatero so poleg obleke dobile še predpasnike v celem. Za malo večje smo izbrali bluzo, krilo in predpasnik.

Za vsa oblačila smo pri kupovanju upoštevali, da se vzorci ne podvajajo, da ni uniformiranosti in da so iz naravnega blaga

Folklorniki iz OŠ Korena

Foto: Andreja Zelenik

– flanela, bombaža, platna, volne ... Za dečke smo izbrali bele srajce, hlače in lajbič, ki sta v večini iz istega blaga – volne. Mladi folklorniki iz Korene so oblečeni v kostume iz obdobja okrog leta 1920. V tistem obdobju so bili otroci – vsaj na deželi – vse leto bos, če pa so bili obuti, so imeli čevlje do gležnjev, imenovane punčuhe. Nakup takih čevljev bi stal enkrat več kot oblačila, zato si morajo ob zunanjih nastopih najti ustrezno obutev ali bogatega sponzorja.

Nova kostumska podoba naj služi mladim folklornikom kot spodbuda in motivacija za sodelovanje pri folklorni dejavnosti in naj se zavedajo, da bodo obleke v ponos in veselje tudi naslednjim generacijam na šoli.

Vsako krilo ima najmanj 270 ročno izdelanih naborkov

Po nasvetih in v sodelovanju z Nežko Lubej, strokovno svetovalko za otroške in odrasle folklorne skupine, sem izdelala 17 dekliških in osem fantovskih folklornih oblek za

učence Osnovne šole Korena. Materiali so skrbno izbrani, saj morajo biti naravni, na primer lan, bombaž, volna, svila. Šivanje zahteva veliko ročnega dela, saj so kroji iz 18. in 19. stoletja narejeni po raziskavi gospe Marije Makarovič.

Dekliške obleke sestavljajo krilo, unterca (spodnje krilo), bluza in predpasnik ali pa so narejene v celem. Oblekam so dodani volančki, naborki, čipke in trakovi. Na tem mestu lahko omenim zanimivost, da ima vsako krilo najmanj 270 ročno izdelanih naborkov, odvisno od pasne mere. Dolžina kril je obdelana z 20-centimetrsko obrobo, da se pri plesu elegantno vrtijo. Fantovske obleke sestavljajo hlače, srajca in telovnik. Srajce so iz belega platna, hlače in telovnik pa iz volnenega ali platnenega enobarvnega, karirastega ali črtastega blaga.

Vesela in ponosna sem, da mi je bilo zaupano to delo, saj me šivanje folklornih oblek navdaja s še prav posebno radostjo.

*Janja Tepeh, Nežka Lubej,
Stanka Kramberger*

POMAGA LAHKO VSAKDO VSAKOMUR

Teden Rdečega križa v Sloveniji vsako leto poteka od 8. do 15. maja. 8. maja obeležujemo mednarodni dan Rdečega križa.

Rdeči križ Slovenije je neodvisna humanitarna organizacija nacionalnega pomena, ki deluje na območju Republike Slovenije in pomaga ljudem ne glede na raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje. S svojo dobroteljnostjo pomagajo posameznikom, družinam ali drugim skupinam prebivalstva, ki si iz najrazličnejših razlogov ne morejo zagotoviti osnovnih sredstev za preživetje. S hrano, oblačili, obutvijo, higienskimi pripomočki, pohištvom in plačevanjem položnic tako prispevajo k lajšanju revščine, zmanjševanju neenakosti in nenazadnje tudi odpravljanju socialne izključenosti.

To so podatki o organizaciji Rdečega križa, ki jih lahko zasledimo, ko pobrskamo po svetovnem spletu. Se kdaj vprašamo, kdo so ljudje, ki ves svoj prosti čas posvetijo ljudem v stiski? To so ljudje, ki jim je mar za sočloveka. To so ljudje, ki se zavedajo, da nas v teh negotovih kriznih časih lahko od revščine loči le en korak. In hitro se lahko tudi sami najdemo med pomoči potrebnimi.

Učitelji Osnovne šole Duplek in podružnice Zgornji Duplek odlično sodelujemo s predstavnikoma KORK Duplek, Jankom Hauptmanom in Bredico Tavčar, ki svoje poslanstvo humanitarnosti odlično opravljata in brez

razmisleka vsako leto prisluhmeta naši prošnjiki za denarni prispevek, s katerim omogočimo šolo v naravi otroku iz socialno najšibkejše družine. Ker nam je mar za ljudi in ker smo vzgojno-izobraževalna ustanova, ki pripravlja otroke na življenje, se s sprejemom prvošolcev med mlade člane Rdečega križa zavezujemo izobraziti odgovorne ljudi, ki bodo pomagali pomoči potrebnim, ne da bi imeli od tega kakšno korist.

Mlade člane RK želimo spodbujati k razmišljanju o življenju, okolju, v katerem živijo, skrbi za zdravje, k strp-

nosti, tolerantnosti in priznavanju različnosti, spodbujati želimo k združevanju mladih, razvijati solidarnostni čut med otroki in koristne navade. Pozabiti ne smemo niti na vzgajanje za zdravo življenje, učenje z igrami in zabavo ter spoznavanje drugačnih oblik preživljanja prostega časa.

O pomoči sošolcem, staršem, babicam in dedkom se v šoli veliko pogovarjamo. Prvošolci lahko svojim bližnjim pomagajo z majhnimi stvarmi. Če si delo v družini razdelimo in vsak nekaj postori, ostane družini še nekaj časa za skupno preživljanje prostega časa. Včasih je treba na pomoč priskočiti tudi sošolcem, učiteljicam, kuharici ali hišniku. Občutek, da si med seboj pomagamo, da prisluhnemo drug drugemu, si pomagamo v stiski, si poveemo kaj prijaznega ali koga objamemo, ima neprecenljivo vrednost. Ozrimo se okoli sebe. Je morda v bližini kakšen starostnik, ki živi sam in je osamljen? Če mu namenimo nekaj minut in z njim poklepeta, lahko z drobno pozornostjo opravimo veliko delo.

Slavnostni sprejem mladih članov RK v okviru vseh omejitvev, ki še veljajo, je potekal v petek, 21. maja 2021, na podružnični šoli v Zgornjem Dupleku in na centralni šoli v Spodnjem Dupleku. Ker v lanskem šolskem letu zaradi ukrepov za zajezitev širjenja okužb prvošolcev nismo mogli sprejeti v podmladek RK, smo to naredili letos. Na podružnični šoli v Zgornjem Dupleku je bilo sprejetih 16 drugošolcev in 13 prvošolcev, na centralni šoli v Spodnjem Dupleku pa 17 drugošolcev in 12 prvošolcev. Tako se letošnji prvošolci v družbi drugošolcev pogumno podajajo na pot solidarnosti. Verjamemo, da bodo v tem poslanstvu odlični. Humanosti se ne obeša na velik zvon.

Je le tihi odmev dobrega srca. V drobnih stvareh se kaže veliko srce. Tudi mi se bomo trudili in z drobno pomočjo osrečevali druge.

Razredniki 1. in 2. razredov OŠ Duplek in podružnice Zgornji Duplek

PROJEKT MALI SONČEK V SKUPINI ZAJČKI

V vrtcu enote Spodnji Duplek smo v skupini Zajčki to šolsko leto izvajali gibalno-športni program Mali sonček.

Njegov namen je bil obogatiti program na področju gibanja v vrtcu s sodobnimi gibalno-športnimi vsebinami. Poudarek je bil na igri in vadbi, ki sta prilagojeni in prijetni otroku. Z gibanjem je otrok zaznal in od-

Skupinska slika po opravljeni dejavnosti

krival svoje telo, preizkušal, kaj telo zmore, doživljal veselje in ponos ob razvijajočih se sposobnostih in spretnostih ter gradil zaupanje vase. Gibanje je dalo otroku občutek ugodja, varnosti, veselja, skratka dobrega počutja.

Otroci iz skupine Zajčki so v vrtec prinesli svoje žoge in z njimi izvedli različne gibalne igre v telovadnici.

Na poti domov nas je pozdravil konjiček

Kljub slabim vremenskim razmeram v maju smo našli dan brez dežja in se odpravili na spomladanski pohod. Obiskali smo gospoda Puhka (zajčka) v Ciglencah in si na poti do njega ogledali še konje.

Dan, ko sem prišel v vrtec s kolesom

Projektne dejavnosti smo zaključili z vožnjo s kolesi. Otroci so v vrtec pripeljali svoja kolesa in čelade in tako smo na igrišču ob vrtcu izvedli kolesarski poligon in vožnjo s kolesi. Nasmehi na obrazu otrok so nam povedali vse.

Barbara Kraner, dipl. vzg. predš. otrok

Ogled konjev na poti h gospodu Puhku

BELI ZAJČEK TUDI V VRTCU SPODNJI DUPLEK

Sodelovali so otroci skupin Sončki in Zajčki ter njihovi starši.

Projekt »Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah« smo pred izvedbo staršem predstavili septembra na prvem roditeljskem sestanku, kjer so prejeli pomembne informacije. Seznanili smo jih z osnovnim namenom tega projekta – ozavestiti otroke in starše o pomenu hoje, kolesarjenja in uporabe javnega prevoza v vsakdanjem življenju.

Ker pa Kurikulum za vrtce spodbuja vzgojitelja k pestri in raznovrstni ponudbi na vseh področjih dejavnosti, k uravnoteženi ponudbi različnih področij in dejavnosti, da bi otroci na primeren način spoznali, da ljudje z vsakodnevnim delovanjem in odločitvami vplivamo na naravno in družbeno okolje, smo vzgojiteljice projekt pripravile z zanimivimi pristopi, vsebinami in spremljajočimi dejavnostmi.

Najtesneje smo s starši sodelovali pri igri Beli zajček. Zgodbica Beli zajček je bila zelo nazorna motivacija za igro. Otroci si namreč težko predstavljajo, da je zrak onesnažen, saj tega ne vidijo. Kako se je lahko zajčkov beli kožušček spremenil v sivega? Lažje pa si predstavljajo, da avtomobili in druga motorna prevozna sredstva onesnažujejo zrak, saj je dim viden. Otroci so igro z navdušenjem sprejeli. Upoštevali smo tudi, da zaradi oddaljenosti nekatere družine v vrtec ne morejo priti drugače kot z avtomobilom, saj ni na voljo drugih prevoznih sredstev, zato smo se dogovorili, da parkirajo na parkirišču pri občini, ki je v bližini vrtca, in del poti le prehodijo. Otrokom je bilo treba tudi razložiti, da se bo kdaj zgodilo, da se bo staršem mudilo in jih bodo do vrtca pripeljali z avtomobilom, in takrat na svojega zajčka ne bodo mogli prilepiti belega kroga – mu pobeliti kožuščka. Večina otrok je razlago razumela in zaradi tega niso bili v stiski ali slabe volje. Otroci so sami obrisali in izrezali zajčka, ga prebarvali v sivo in prilepili na notranjo stran vrat igralnice. Bili so zelo ponosni, ko so zjutraj ob prihodu v vrtec izrezali beli krogec in ga prilepili na svojega zajčka. Tiste, ki so se do vrtca pripeljali, pa smo bodrili, da bodo kožušček svojega zajčka lahko pobelili jutri, če bodo prišli peš, s skirojem ali kolesom. Ni jim bilo vseeno, ali je njihov zajček še siv ali pa ima že malo bel kožušček.

Otroci sami obrišejo in izrežejo zajčka ter ga prilepijo na notranjo stran vrat igralnice.

22. aprila, ko obeležujemo dan Zemlje ter opozarjamo na ranljivost in pomembnost planeta, na katerem živimo, smo otroke dodatno motivirale, da so prišli v vrtec peš, s skirojem ali kolesom. Praznik Zemlje bi moral biti praznik vsakega, ki živi, ki diha, ki hodi, ki ljubi naravo in jo spoštuje. V ta namen so otroci v vrtcu izrezali kar tri bele kroge za svojega sivega zajčka. Za ne-

Otroci na sivega zajčka prilepijo izrezan bel krogec, s tem pa zajčku belijo kožušček.

katere starše pa tudi ta spodbuda ni bila dovolj velika in so otroke v vrtec pripeljali z avtomobilom. Ker so se po dveh tednih igre začele prvomajske počitnice, so otroci zajčke skupaj s kresničko odnesli domov. Dogovorili smo se, da bodo tudi v času počitnic hodili na sprehode, v trgovino ali do babice in dedka peš ter doma izrezali beli krogec in ga prilepili na zajčka. Kresničko, enega izmed odsevnih predmetov, ki ga morajo pešci uporabljati med hojo po robu cestišča v pogojih slabše vidljivosti, tj. v mraku, ponoči, v megli ali dežju, pa naj uporabljajo, da bodo bolj vidni in jih bodo vozniki prej opazili ter se jim varno izognili. Več kot polovica otrok je po počitnicah prinesla v vrtec pokazat, kako imajo njihovi zajčki bele kožuščke.

Ker so bili starši aktivno vključeni v igro Beli zajček in so peš prihajali do vrtca po različnih poteh, so imeli možnost opaziti problematične dele v okolici vrtca. Z vidika trajnostnega prihoda otrok v vrtec so jih tudi popisali. Vse skupaj smo poslali na občino v vednost in v upanju na izboljšave oziroma ureditev okolice vrtca.

Seveda smo tudi z otroki opazili in prepoznali neurejena mesta, se o njih pogovarjali in v skupini Zajčki naredili preprost kartografski prikaz z označenimi problematičnimi deli in predlogi za izboljšanje prometnih režimov.

Preprost kartografski prikaz z označenimi problematičnimi deli v okolici vrtca, ki so ga naredili otroci v skupini Zajčki.

Vse foto: Barbara Kraner in Nataša Horvat

Sprehod malih detektivov iz skupine Sončki

Ker ni pločnika, morajo biti otroci izredno pazljivi, upoštevati cestnoprometne predpise in biti vidni, zato imata prva in zadnja dva otroke v koloni odsevni telovnik.

Opozorilni listki za prekrškarje

Otroci iz skupine Sončki smo na sprehodih marsikdaj naleteli na oviro na pločniku – parkiran avtomobil, zato smo se odločili, da se bomo igrali male detektive. Na karton smo na eno stran narisali poljubno risbo iz cestnega prometa, na drugo stran pa so otroci sami preslikali besedilo: PLOČNIK NI IGRIŠČE in MALI DETEKTIVI IZ VRTCA DUPLEK. Seveda smo se z listki takoj odpravili na sprehod v želji, da vsak otrok da na avtomobil svoj listek. Otroci so bili prvi, drugi in tretji dan sprehoda razočarani, saj niso razdelili nobenega listka. Ko sva jim vzgojiteljici povedali, da sva s tem zadovoljni, in razložili, zakaj, so tudi oni dojeli, da je to »super in fajn«, saj v Dupleku vozniki upoštevajo cestnoprometna pravila in parkirajo svoje avtomobile na parkirišča. Listke so odnesli domov, čeprav bi sedaj, ko listkov nimamo več pri sebi, lahko še kdaj kakšnega zataknilo na nepravilno parkiran avtomobil.

Kot sem že zapisala na začetku, so vzporedno potekale še druge dejavnosti na temo trajnostne mobilnosti, ki so jih otroci sprejeli z navdušenjem, začudenjem in zanimanjem ter bili ob njih aktivni, motivirani in vztrajni.

Nataša Horvat, dipl. vzg. pred. otrok,
koordinatorica projekta

USTVARJALNI UMETNIŠKI DUH JE NEUSTAVLJIV

Slikar Rajko Ferk je v nekaj več kot letu dni, v času splošnih omejitev in ukrepov, usmeril vso energijo v slikanje in tako ustvaril čez 100 likovnih del.

Svojo izkušnjo s pandemijo je ponazoril z besedami: »V tem času sem prišel do marsikaterega novega spoznanja. Ugotovil sem, brez česa sem lahko in brez česa ne morem. V bistvu sem pogrešal družbo, ki pa jo v tem času delno nadomesti sodobna tehnika. Telefon, splet, mediji ...« in prizadeto dodal: »Korona mi je

vzela nekaj prijateljev, ki jih ne more nihče nadomestiti.« To obdobje je bilo za slikarje zelo stresno, saj niso imeli veliko možnosti za razstave, ker so bile galerije, hoteli, restavracije zaprti. A Rajku Ferku je vseeno uspelo svoja avtorska likovna dela in likovna dela slikarjev iz kolonije Duplek Art 11 razstaviti v trgovskih centrih v Mariboru, Kranju, Kamniku in občini Radenci.

Razni motivi, vse akril na platno, večji 50 x 70 cm

Avtor: Rajko Ferk

Razstave

Prva in še vedno trajajoča razstava 30 likovnih del je na ogled v Občini Radenci, drugo razstavo Duplek Art 11 v Domu kulture Dvorjane pa namerava kmalu zamenjati z umetniškimi deli, ki jih je ustvaril med pandemijo in poimenoval Moj covid-19.

Rajko Ferk: »V mesecu marcu sem zamenjal razstavo v Domu Danice Vogrinc in opremil poslovne prostore Svet financ v središču Maribora z več kot 20 slikami večjega formata. Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem podpornikom, posebej iz naše regije, Občini Duplek in sladoledarni Kremko.«

Duplek Art 12

Kot je bilo v marčevski številki Novic Občine Duplek že napovedano, so bile vse dejavnosti usmerjene v organizacijo letošnje Mednarodne likovne kolonije Duplek Art 12 – Slovenija v občini Duplek, na katero je bilo povabljenih 40 umetnikov iz devetih držav. Priprave so zahtevale veliko truda in usklajevanj, saj so se vladne napovedi o zajezitvi epidemije po vsaki 14-dnevni incidenci širjenja bolezni nenehno spreminjale – k sreči v zadnjem času na bolje.

Franc Fras

Povabljeni umetniki in podporniki letošnje kolonije Duplek Art 12 v Dupleku

Foto: Iz arhiva

Olimpijske sanje, Tokio 2020 (foto: OKS)

#slovenskabakla
#imamotokio
bakla.olympic.si

IMAMO
OLIMPIJSKE
SANJE

V PRIČAKOVANJU OLIMPIJSKIH IGER

Slovenska bakla za olimpijske igre Tokio 2020 tudi v občini Duplek

Poseben dan za Koroško, za slovensko jeklarstvo in za slovenski šport! V Ravnah na Koroškem se je med ognjenimi zublji jeklarne SIJ Metal Ravne rodila slovenska bakla za olimpijske igre Tokio 2020, ki bo kar 81 dni potovala po Sloveniji in prebujala jekleno voljo.

»Ta bakla je priklon jeklarstvu v Mežiški dolini, ki ima že večstoletno zgodovino in tradicijo. V družbah Skupine SIJ to tradicijo uspešno nadaljujemo. V najboljših stvarih na svetu je Sijevo jeklo. Z njim smo oplemenitili tudi slovensko baklo.« S temi mogočnimi besedami je direktor družbe SIJ Metal Ravne Borut Urnaut iz peči rojeno slovensko baklo predal Petri Majdič, njeni rojenci in ambasadorki jeklene volje, da ji je s simbolno gesto vdahnila jekleno voljo: »Jeklena volja, ki jo nosimo v sebi, je edino zagotovilo, da dosežemo svoje cilje, da postanemo najboljši. Prebudimo to jekleno voljo v sebi! Naj se pot slovenske bakle začne!«

Prvi koraki z baklo so se nato simbolno nadaljevali po obratih znotraj kompleksa SIJ Metal Ravne. »Ponosni smo, da se je bakla rodila v naši občini in da se bo ob koncu poti vrnila k nam. Pravzaprav se štafeta že drugič rojeva v Ravnah, prvič je bila to znamenita štafeta mladosti leta 1979. Veselim se, da bo zdaj prepotovala celo Slovenijo in ob otvoritvi olimpijskih iger navdihnila tudi naše športnike v Tokiu. Morda bo med njimi tudi kakšen iz naše občine,« je dejal župan občine Ravne na Koroškem dr. Tomaž Rožen.

Predsednik OKS-ZŠZ Bogdan Gabrovec je dodal: »Iz srca formalno sprejemam tole čudovito baklo in tudi jekleno zapestnico, ki bo za vse nosilce bakle po državi neki simbol enotnosti. Upam, da bo to signal za enotnost tudi kasneje, ne zgolj v teh 81 dneh poti te bakle. Pri športnikih je nadvse pomembna tudi jeklena volja, ki jo v sebi nosi ta plamenica. Srečno!«

Slovenska bakla se zdaj odpravlja na popotovanje po Sloveniji v spremstvu svoje ambasadorki Urške Žolnir Jugovar in tekačev, nosilcev plamenice. Povezala bo ljudi iz vseh 212 občin in širila vrednote olimpizma. »Želim si, da duh te bakle prenesemo v vsak slovenski dom, da

Slovenijo navda z jekleno voljo, z vztrajnostjo in da postane tudi dodatna motivacijska popotnica našim olimpijcem v Tokiu,« je dejala Urška, zlata olimpijka iz Londona 2012.

Slovenska bakla za olimpijske igre Tokio 2020 je izdelana iz recikliranega jekla Skupine SIJ v kombinaciji z lesom. Je simbol trdnosti, modrosti, povezovanja in upanja. Oblika in izbor materialov sta prepletena z močno simboliko: reciklirano nerjavno jeklo je simbol trdnosti in trajnosti, bukov les pa simbol modrosti in samozavesti. Plamenico zaključuje jeklena krona v silueti Triglava. Ročaj iz bukovega lesa objema pet olimpijskih krogov iz jekla, simbolov povezovanja. Plamen v kroni širi svetlobo, simbol upanja.

Plamenico naj bi poneslo več tisoč nosilcev, vsi pa bodo v poklon prejeli košček enega najbolj recikliranih materialov, ki je prisoten povsod po svetu – košček jekla. Kot spominček in vir občutenja energije trdnosti.

V naši občini bodo plamenico ponesli športniki, otroci in drugi nosilci bakle v sredo, 7. julija 2021, ob 12.30. Olimpijska bakla bo izpred nove športne dvorane v Dupleku nadaljevala pot skozi center Spodnjega Dupleka vse do Wake parka Dooplek. Zato že sedaj vabljeni, da vse nosilce v naši občini pozdravimo na tej poti.

Več informacij o projektu Slovenska bakla:

<https://bakla.olympic.si/>.

Olimpijski pozdrav!

Dejan Stanko

SRČNI ZMOREMO

Preteči ali prehoditi svet za boljši zrak

Skupni cilj udeležencev Maratona treh src 2021 je bil v šestih tednih preteči ali prehoditi 40.075 kilometrov, kolikor znaša obseg Zemlje. Zaradi pandemije covid-19 in prepovedi zbiranja ljudi je lahko vsak prijavljeni udeleženec sodeloval sam kadarkoli in kjerkoli, le na telefon si je moral naložiti aplikacijo Google fit. Tako so se kilometri beležili za vsakega posameznika in tudi za vse udeležence skupaj.

Vrhunec nabiranja kilometrov je bil 15. maj 2021. Zadnji dan nabiranja svojih kilometrov sem okronala s kraljevsko razdaljo – z maratonom kar v domačem zelenem Borštu. Pretekla sem 45 kilometrov in skupaj nabrala 281 kilometrov.

Svež in čist zrak je pri teku zelo pomemben. Tek vpliva na povečanje pljučne kapacitete, pljuča krepi in jih ohranja močna. Krepi tudi naše srce in pozitivno deluje na naše psihofizično stanje. Ker smo dosegli skupni cilj, bomo ozelenili del Univerzitetne klinike za pljučne bolezni in alergije Golnik, in sicer z zeleno steno. S tem bomo pripomogli k čistoči, kakovosti zraka in psihičnemu počutju bolnikov, ki se razvedrijo ob pogledu na rastlinje v okolici bolnišnice.

Kljub težkim časom zaradi epidemije smo rekreativci aktivni ... Za to so poskrbeli organizatorji 2. virtualnega Maratona treh src. Zelo zanimiva akcija!

Foto: Vili Brumen

Tako je potekal drugi virtualni Maraton treh src 2021. Upam, da bo naslednje leto 40. jubilejni Maraton treh src potekal v Radencih.

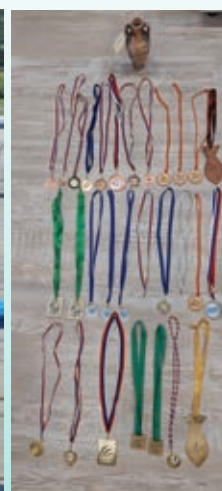
Ostanite zdravi in srčni!

Marija Brumen

PLAVKA IN TRIATLONKA ANINA KIRBIŠ

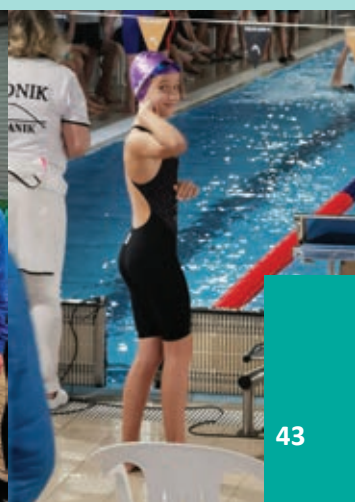
Začelo se je na prvi šolski dan, 1. septembra 2015, ko je Anina prvič stopila v prvi razred Osnovne šole Duplex in se ob prihodu domov z največjo željo po plavanju vpisala v Plavalni klub Branik Maribor, kjer že šest let pridno trenira plavanje in je v tem zelo uspešna, saj je v vseh panogah plavanja v svoji kategoriji v samem vrhu na državni ravni. V prvi koronakrizi je začela trenirati tek na Poljanah z Jožetom Kojcem, ki jo je tudi navdušil, najprej za akvatlon, zdaj za triatlon. Po mesecu dni teka se je v Brestanici udeležila državnega prvenstva v akvatlonu, na katerem je dosegla prvo mesto. Vse to je v drugi koronakrizi prerastlo iz hobija v šport. Zdaj trenira in tekmuje za Triatlon klub 3life.

Anina je letos marca dopolnila 12 let in se je lahko 23. maja 2021 prvič udeležila triatlona v Trogirju na Hrvaškem (Super sprint triatlon), na katerem je dosegla drugo mesto (375 m plavanje, 10 km kolesarjenje in 2,7 km teka). Pripravlja se že na nova tekmovanja tako v plavanju kot tudi v triatlonu. Kljub vsakodnevnim treningom (6-krat na teden

plavanje, 3-krat na teden tek in kolo) je uspešna tudi v šoli. Vsi smo ponosni nanjo in ji še naprej želimo, da uživa v tem, kar počne.

Mojca Kirbiš

BOLJŠE RAZMERE ZA VADBO

Bini akademija ponovno odpira svoja vrata

Odprtja smo si zelo želeli, čeprav smo po tiho mislili, da bo naša vlada spet spremenila svojo odločitev, ampak ... Zelo smo veseli, da se bomo spet lahko videli v Bini akademiji, in upamo, da je sedaj konec zapiranja. Če želimo, da tako ostane še naprej, potem bomo morali upoštevati vsa navodila NIJZ.

Zelo smo veseli, da smo se lahko preselili iz naše »barake«, kjer smo za seboj pustili veliko lastnega znoja na parketu in veliko uric preživeli ob pozitivni energiji, v povsem nove prostore Športne dvorane Duplek, kjer se lahko sedaj vadb in treningov udeleži večje število vadečih.

Prostor nudi več udobja in boljše pogoje za uspešno vadbo – klimo, garderobe, urejeno telovadnico, veliko dnevne svetlobe in na koncu prostor za druženje v športnem duhu.

Ste se že spravili na trening ali še vedno iščete izgovore in nimate prave motivacije? Skrajni čas je, da se nam pridružite!

V Bini akademiji potekajo vsak ponedeljek ob 19.30 Cross Fit Workout, Funkcionalna HI/LO aerobna vadba ali Hit Fit Mix Workout in vsak četrtek ob 19.30 najboljši treningi za celo telo Tabata Workout 20/10.

Treningi bodo v času poletnih počitnic potekali na prostem.

Vse podrobnosti bodo objavljene na Facebook strani Bini akademije.

To, da želiš postati najboljša različica sebe, ne pomeni, da želiš drugim, da jim gre slabše od tebe. Ne pomeni

ni, da so ljudje na tvoji poti samo orodje za uresničitev tvojih lastnih ciljev. Samo stopnička, na katero stopiš, da se povzpneš višje. Vsak izmed nas je lahko boljši. V mislih, besedah in dejanjih. Dejanjih do svoje okolice, do sočloveka.

V tem sta naša moč, naš vpliv. In svet bo boljši ... tudi zaradi tebe.

Naj vam bo gibanje vsakodnevna higiena, ne neki bav-bav! Izbijte si iz glave idealno podobo sebe. Kako bi morali izgledati za druge. Tudi kakšen centimeter viška vam ne bo spremenil kakovosti življenja ali načel zdravja. Življenje je veliko več kot igra s težo, trebušne mišice in napeta koža. Nekaj nam je dano, nekaj nam ni. Nekateri stvari se da s trdim delom pridelati, nekaterih pač ne. Ampak velikokrat je nekaj, kar vas na sebi moti, drugim všeč, privlačno. Tako ali tako je največ v energiji, v tem, kako se obnašate in kaj izžarevate. To je veliko več kot neki ideal ... Najpomembnejše je, da se s športom gradita človekova osebnost in samozavest. Bolj boste sproščeni, lažje boste shujšali, ker ne boste v nenehnem stresu.

Za vse informacije smo vam na voljo na telefonski številki 070 823510 (Bine) ali po elektronski pošti:

binetruc@gmail.com.

*Osebni trener, prehranski svetovalec in vaditelj športne rekreacije
Bine Štručl*

Vedno dobre volje, nasmejani z pozitivno energijo vadeče članice in člani Bini Akademije

Foto: Bine Štručl

KARATEISTI SE PRIPRAVLJAMO NA NOVE IZZIVE

Naučite se karateja z nami

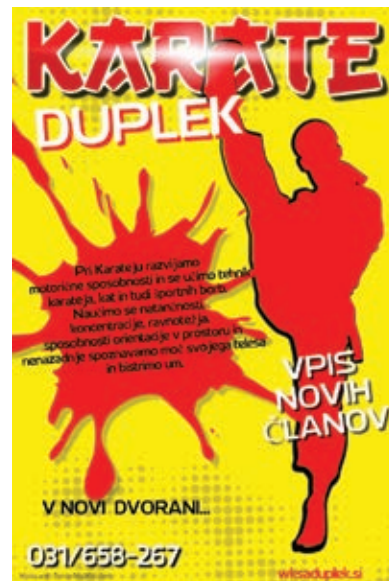
Foto: Matej Verbošt

Naši treningi so se v polni meri začeli v Športni dvorani Duplek. Zaradi omejitev so skupine sprva štejele po deset vadečih, sedaj pa so po sprostitev lahko tudi večje. Vsekakor upamo, da bodo ti ukrepi ostali v veljavi čim dlje, saj imamo zdaj odlične pogoje za treniranje, ob tem pa se odlično počutijo vsi člani – ne le starejši, temveč tudi vsi novi.

Pridno trenirajo in se pripravljajo na izpite ali tekmovanja, ki nas še čakajo. Predvsem nekatera naša dekleta se predstavljajo na našem YouTube kanalu, ki mu ogledi vsak dan strmo naraščajo.

V kolikor te zanima karate, se nam lahko pridružiš vsak torek in petek med 17.30–18.30 v novi Športni dvorani Duplek. In ne pozabi – prvi mesec lahko treniraš brezplačno!

Matej Verbošt

Vpis v tečaj karateja

Foto: Matej Verbošt

PUSTOLOVSKI PARK VURBERK ZNOVA ODPRT

V petih sezonah ga je obiskalo več kot 7000 gostov iz celotne Slovenije.

Pustolovski park Vurberk je letos ob koncu aprila znova odprl vrata vsem ljubiteljem narave in adrenalina. Z namenom širjenja že tako bogate turistične ponudbe v občini smo ga adrenalinski navdušenci postavili na lokacijo nekoč najlepšega gradu, na Vurberk. Poleg prej obstoječih aktivnosti, ki jih ponuja območje gradu, lahko v parku obiskovalci preizkusijo svoje fizične sposobnosti na treh višinskih in težavnostnih nivojih, skupno na kar 30 elementih, med katerimi so tudi vožnja z desko, zipline, slackline, vožnja s kolesom, plezalna stena, pajkova mreža ... Poleg moči obiskovalci razvijajo tudi ravnotežje, vztrajnost, potrpežljivost, solidarnost, čas pa lahko preživijo v naravi, na območju nekdanjega ruskega sanatorija. Park je primeren za goste od 5. leta starosti (v spremstvu odrasle osebe). Najstarejši obiskovalec, ki je preplezal vse proge, šteje 64 let, najstarejši udeleženec pa 71 let, premagal je prvo progo.

V petih sezonah obstoja nas je obiskalo več kot 7000 gostov iz celotne Slovenije, med gosti so tudi obiskovalci iz vseh držav Evropske unije, obiskovalci iz ZDA, Japonske, Izraela ..., izvedli smo številna praznovanja rojstnih dni, športne dneve in team buildinge.

Park bo v tem koledarskem letu odprt ob vikendih, počitnicah in dela prostih dnevih do konca oktobra.

Vse dodatne informacije lahko najdete na naši Facebook strani, Instagramu ali spletni strani www.pustolovski-vurberk.si.

Ekipa Pustolovskega parka Vurberk

NA DAN ODPRTIH VRAT IZMENJAVA SEMEN IN SADIK DRUŠTVA MELISA

Priprave so potekale že vso pomlad. 8. maja smo se zbrali na učnem vrtu Društva Melisa v Koreni.

Obiskovalcem smo želeli pokazati, kaj se dogaja na našem prekrasnem koščku zemlje, ki jo z ljubeznijo in pridnimi rokami obdelujemo.

Imamo tri sklope gredic, na enem pridelujemo zdravilna zelišča, na drugem vrtnine in na tretjem rožice, ki so dobra paša za čebelice. Društvo Ohranimo naravo zdravo iz Dupleka pa nas je presenetilo s hiško za čmrlje, za kar smo jim zelo hvaležni.

Rastline se razraščajo, zato jih seveda redčimo in pobiramo semena. Viške zelo radi podarimo obiskovalcem, zato smo se odločili, da ob dnevu odprtih vrat pripravimo izmenjavo sadik in semen. Obiskalo nas je veliko ljubiteljev vrtničkanja. Prišli so tudi prijatelji iz sorodnih društev v sosednjih občinah, ki so prinesli rastlinice za izmenjavo, za kar se jim iz srca zahvaljujemo.

Razdelili in izmenjali smo čez 200 različnih vrst rastlin in semen.

Z obiskom nas je počastil tudi župan naše občine Mitja Horvat, ki ima posluš za naše delo in ga spoštuje. Zelo smo mu hvaležni.

Dan nas je razveselil s sončkom in ob zaključku smo bili

»Cvetoči vrt društva Melisa Korena« Foto: Franc Fras

presrečni, ker vemo, da delamo dobro in koristno delo zase in za svoje zanamce.

Hvala vsem za obisk. Veseli smo vsakega obiskovalca, ki se ustavi na našem vrtu v Koreni.

Cvetka Kaisersberger

OLDTAJMER NA PRVI VOŽNJI SEZONE

Slabo vreme ni oviralo prvo letošnje druženje voznikov starodobnih koles.

2. maja, ko je bil še prazničen dan, smo se v lepem številu kljub slabemu vremenu zbrali na klubskem prostoru v Spodnjem Dupleku. Radov rog je naznanil odhod in odpeljali smo se razgibat svoja telesa in stare bicikle po Dupleku. Hribom smo se izognili, kajti tam je potrebno imeti več kondicije, ki jo pridno nabiramo, da bomo

zmogli tudi zahtevnejše poti.

Skozi središče Dupleka je odzvanjalo cingljanje zvoncev na kolesih, nato smo zavili v smeri »Za bregami«, kjer je naš član Maks poskrbel, da nismo dehidrirali.

Veseli smo bili povabila članov motorističnega društva Black Dragons. Ponosno so nam razkazali novi prostor, v katerem se odvijajo druženja ljubiteljev »bajkerskega« življenja. Hvala in srečno, fantje!

... zadnje priprave na vožnjo

... ne samo stara kolesa. Tudi oprava

... veseli, da se spet srečamo

Vse foto: Gregor Weingerl

... v bazi moto kluba Black Dragons je vedno zanimivo

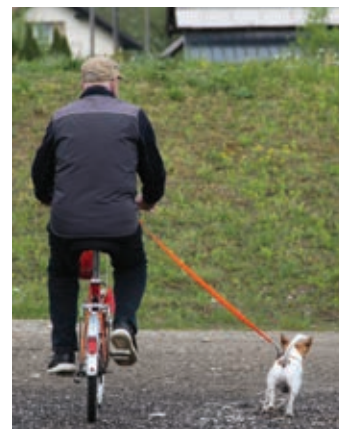
... še fotka za spomin na prijetno druženje

Dogovorili smo se, da bo malica iz nahrbtnika, pa jih do konca vožnje sploh odprli nismo. Ni bilo treba. Kot že tolikokrat nas je veselo presenetila družina Žnidarič s Turistične kmetije Žnidarič in poskrbela, da se nismo vozili lačni naokrog. Hvaležni smo za vse dobrote.

Dež nas je začel preganjati, in tik preden se je vtilo kot iz škafa, smo uspeli prignati do Dupleškega morja Wake park Dooplek. Naša Zvonka je odprla škatlo z domačim pecivom, ki ga je spekla zjutraj, Joca nam je skuhalo dobro kavico in poslovili smo se z obljubo, da kolesarjenje kmalu ponovimo, ampak v drugo smer.

Hvala vsem, ki ste nas spremljali na tej poti in nam namenili svoj čas. Bilo je krasno.

Cvetka Kaisersberger

... hočem desno, proti baru Laguna

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZBUDITE SE!

S tem motom smo se na željo mnogih občanov in občank, na njihovo iniciativo in lastno pobudo v našem društvu odločili spet obeležiti 1. maj.

Nekoč z mnogimi žrtvami priborjen in pozneje prav zato toliko bolj spoštovan praznik, a danes zaradi interesa kapitala ter od njega odvisne in podrejene oblasti skoraj nezaželen in potiskan v pozabo. Navkljub temu smo spet organizirali in izvedli prvomajsko budnico ter tako v šestih urah po krajih občine Duplek prevozili kar 84 kilometrov. Če smo komu s tem dejanjem polepšali in popestrili dan, nam je bilo v čast in veselje, zato nam ni žal za stroške ter vloženi trud.

Iskrena hvala Vanji za pomoč pri okrasitvi ter Alešu in Andreju za ozvočenje. Hvala tudi vsem, ki ste kakorkoli

pomagali pri izvedbi, hvala vsem za podarjena okrepčila na naši poti ali samo za izraze veselja in zadovoljstva.

Mnenja občank in občanov so pomembno izhodišče za izvedbo projektov in dogodkov našega društva. Nekaj mnenj o izvedbi prvomajske budnice objavljamo v naslednjih vrsticah.

»Vsa praznovanja 1. maja v moji preteklosti so mi ostala v lepem spominu kot druženje vseh, ki jim delo pomeni vrednoto. Po letih zatajevanja tega praznika sem vesel, da se je nekdo spet spomnil in nas razveselil s prvomajsko budnico. Delu čast!«

*Predsednik društva vinogradnikov
Milan Simonič*

»Spoštujem praznik dela, ki so si ga delavci nekoč težko izborili. Na ta dan so orkestri v živo igrali budnico, nato pa je to na žalost zamrlo. Vsa čast društvu, da na svoj posrečen način ponovno obuja ta običaj. Hvala za popestritev 1. maja!«

Alojz Bezjak

»Prvomajska budnica nas je prijetno presenetila. Kako lepo je bilo podoživeti stare čase. V času korone, ko ni možno druženje, je to prava hrana za dušo in srce. Hvala vsem za budnico, za čudovito prvomajsko jutro!«

*Predsednica društva upokojencev Duplek
Marinka Čučko*

»Prebivalci naselja pod Vurberškim gradom smo zelo veseli, da so nam člani društva Ohranimo naravo čisto pripravili budnico za 1. maj in nam polepšali praznik. Želimo, da nadaljujejo to tradicijo, ki je del naše zgodovine.«

Cveta Kaiserzberger

»Lepo je, da v dandanašnjih časih nekdo še neguje duh 1. maja. Dupleška motorizirana budnica pa je bila jutranja popestritev za vso družino. Kar tako naprej!«

Tanja Usar, Spodnji Duplek

»Budnica mi je všeč, ker me zbudi med prvimi, saj stanujem na začetku njene poti. V meni vzbudi nostalgijo iz otroških let.«

Uroš Krašna, Zgornji Duplek

»Prazničnemu jutru ste dali poseben čar, čar, ki si ga praznik dela zasluži. Polepšali ste nam dan. Občutki so bili fenomenalni. Moj poklon in hvala vam!«

Majda Nešič, Zgornja Korena

»Zelo vesela sem bila, ko je peljala budnica mimo nas. Me je popeljalo nazaj v otroštvo. Kapo dol za izvedbo!«

Suzana Graber, Spodnji Duplek

»Hvala za čudovito prvomajsko jutro. Ni besed, s katerimi bi lahko človek povedal ... V srce se je utrnil 1. maj. Solzice sreče, slovenska pesem. Hvala vsem za budnico, za čudovito prvomajsko jutro.«

Stanka Vončina, Ciglenca

Člani društva se vsem, ki ste nam posredovali svoje mnenje, najlepše zahvaljujemo.

*za ŠO društvo Ohranimo naravo čisto
Maks Kobal*

S CEPLJENJEM BOMO PREMAGALI VIRUS

Z vsemi močmi premagujemo koronavirus.

Želimo preiti v stalne in običajne tirnice življenja. K vsem varovalnim ukrepom dodajmo še enega in izberimo možnost cepljenja, kajti le tako bomo lahko premagali covid-19.

Ljudje izražajo veliko različnih mnenj in dvomov. Upam, da bo kmalu možna tudi izbira cepiva. Dokazano je, da če smo cepljeni in vseeno zbolimo za covidom-19, ga prebolimo v lažji obliki.

Tisti, ki še ni bil na intenzivnem oddelku bolnišnice, odvisen od aparatov in dobrih ljudi v bolnišnici, si niti ne predstavlja, kako je, če hudo zbolimo. Sama sem tako preizkušnjo prestala, tudi mnogi drugi, na srečo sem

preživela. Mnogi pa te sreče niso imeli, zato razmislite in se odločite za cepljenje. Možni stranski učinki so zanemarljivi v primerjavi s posledicami covid-19.

Pogrešamo druženja in izlete. Skupaj bomo prestali ta čas in s skupnimi močmi premagali ta virus.

Upam, da se bo to kmalu uresničilo. Do takrat pa uživajte v zavetju svojega doma, v sreči s svojimi bližnjimi. Lahko nas tudi obiščete v času uradnih ur na društvu, in sicer vsako sredo med 9. in 12. uro.

Ostanite zdravi in kmalu nasvidenje!

*Predsednica DU DUPEK:
Marinka Čučko*

SPREJEM MČRK DVORJANE

V tednu Rdečega križa od 8. do 15. maja je bilo med mlade člane Rdečega križa sprejetih 12 učencev drugega razreda Osnovne šole Dvorjane.

Sprejem mladih članov Rdečega križa Dvorjane je bil v skladu z ukrepi za preprečevanje širjenja koronavirusa. Udeležili sva se ga članici KO RK Dvorjane Albina Kotnik in Nada Žmak.

Učenci in učiteljice so pripravili čudovit program.

Članici RK sva predstavili lastnosti in naloge, ki jih mora imeti mladi član RK. To so srčnost, prijaznost, solidarnost in delavnost. Imeti jih mora vsakdo, ki pomaga sočloveku v stiski.

V RK Dvorjane finančno in materialno pomagamo ljudem, ki so se znašli v stiskah, sofinanciramo letovanje otrok in socialno šibkih družin v Punatu, obiskujemo starejše in bolne krajanke, obdarujemo jih ob 8. marcu, okroglih jubilejih in pred božičem. Prav tako pomagamo pri organizaciji krvodajalskih akcij v Dupleku, organiziramo razna predavanja in meritve krvnega tlaka. Šivali smo tudi zaščitne maske za krajanke ter zbirali in razdeljevali oblačila in obutev.

Otroci lahko pomoč pokažejo tudi tako, da pomagajo sošolcu pri nalogah, za stare starše opravijo nakupe v trgovini, doma pomagajo pospraviti, sosedu namenijo prijazno besedo ...

Novi mladi člani so prejeli darila in izkaznice. Povedali so, da že pridno pomagajo sošolcem, staršem in starim staršem.

Čestitamo in ostanimo zdravi.

*Nada Žmak,
tajnica KO RK Dvorjane*

Vse foto: Dunja Gostenčnik

FUJ, KAKEC

Koprofagija – zauživanje iztrebkov je pri psih v večini primerov škodljiva

Je že tako, da si tudi najbolj salonski Floki, ki sicer pije izključno sveže nalito vodo in se namrdne, če so jetrca pripravljena z rižem namesto z žganci, z veseljem kdaj privošči tudi kakšen kakec. Na veliko zgražanje in stud svojih skrbnikov, kajpada. Odvisno od izbirčnosti Flokijev: nekateri prisegajo na svoje kakce ali kakce pasjih sotrpinov, medtem ko drugi raje izbirajo kakce drugih vrst. Pri tem je dobro vedeti, da pridejo v poštev seveda tudi zajčji in konjski, visoko kotirajo človeški, pravi hit pasjega jedilnika pa so mačji iztrebki. A to ne zaradi pregovorno mačje-pasjega rivalstva, temveč čisto preprosto zato, ker vsebujejo mačji iztrebki visok delež beljakovin in so izjemno mamljivi.

Šalo na stran. Naj deluje še tako neokusno, najbrž ni skrbnika, ki se pri svojem psu še ne bi srečal s koprofagijo. To je izraz, ki pomeni zauživanje iztrebkov in je pri nekaterih živalskih vrstah (pri kuncih in konjih) čisto fiziološko ter nujno potrebno bodisi za razvoj zdrave črevesne mikroflore bodisi za temeljit izkoristek hranilnih snovi. No, pri psih koprofagija ni potrebna, nasprotno, z določenimi izjemami je nepotrebna ali za zdravje živali celo škodljiva. Ko govorimo o izjemah, imamo v mislih doječe pasje mamice, ki z zauživanjem izločkov mladičkov čistijo kotišče in z umivanjem mladičkov stimulirajo njihovo prebavo. Podobno velja tudi za pasjo mladino, ki z gobčkom nadobudno raziskuje svet in ob tem mimogrede poskusi tudi ta ali oni iztrebek.

Zakaj odrasli psi pravzaprav uživajo iztrebke

Skrbniki se ob koprofagiji svojega hišnega ljubljenceka z občutkom nelagodja in studa velikokrat sprašujejo, ali psu morda česa ne primanjkuje ali je to morda znak kakšnega obolenja.

Absolutnega odgovora na pasje navdušenje nad iztrebki ni, lahko pa vzroke zanj v grobem razdelimo v tri skupine. Prva skupina pasjih gurmanov so zdrave živali brez kakršnih težav, velikokrat so to zelo požrešni psi ali taki, ki obožujejo ritje po zemlji in konzumiranje krtin. V drugo skupino bi uvrstili pse, ki uživajo iztrebke zaradi vedenjskih težav – največkrat zaradi tesnobe, kroničnega strahu ali odtegnitvene stiske. V tretjo skupino pa sodijo psi, ki – to, kar dejansko največkrat prešine skrbnike – z uživanjem iztrebkov (zaradi zdravstvenih razlogov) skušajo nadomestiti določen manko v telesu.

Toda je koprofagija za psa dejansko težava ali naj si kar mirno privošči kakce? Pravzaprav je težava. Ni strašna, jo je pa vsekakor smiselno zaježiti ali preprečiti. V primeru, da gre za psihično prizadeto žival, ji moramo pomagati, v primeru prikritega zdravstvenega razloga je le-tega vsekakor treba odpraviti, če pa gre zgolj za ljubiteljskega koprofaga, je vedenje prav tako smiselno odpraviti. Zakaj? Iztrebki so namreč lahko vir okužbe z bakterijami in virusi, pes se lahko prek njih okuži tudi s paraziti. Prav tako je pomembno vedeti, da se z blatom izločajo tudi

določena zdravila, ki jih pes jemlje – na ta način lahko prihajajo v pasji organizem snovi, ki mu povzročajo škodo (zaradi zaužitih ščitničnih hormonov lahko prejemnik razvije pretirano delovanje ščitnice, enako nevarni so tudi citostatiki).

Kako lahko pomaga veterinar

Floki sodi med zgoraj omenjene koprofage in neutrudno pospravlja vse kakce blizu in daleč. Skrbnik ima nekega dne tega dovolj. Željan odprave odvratne navade se s Flokijem oglasi po pomoč v ambulanto. In kako lahko pomagamo veterinarji? Najprej poizvemo čim več o Flokijevem življenju. Ali je požrešne sorte, kakšen je njegov vsakodnevni jedilnik, živi z njim v gospodinjstvu več psov, morda tudi mačka? Opažajo skrbniki kakršnekoli stiske, vedenjske težave? Je izrazito radoveden, osamljen, zdolgočasen? Ima mačje stranišče nastavljeno pred smrčkom? Flokija nato temeljito klinično pregledamo, in če je potrebno, opravimo tudi krvne (ali druge) preiskave.

Vzroki zdravstvene narave, s katerimi se v primerih pasje koprofagije največkrat srečamo, so hranilna podhranjenost bodisi zaradi neprimerne prehrane, premajhnih obrokov bodisi stradanja, pomanjkanja vitaminov (predvsem vitaminov skupine B) ali patoloških procesov v tankem črevesju ali trebušni slinavki. Pri slednjih pes sicer zaužije hrano ustrezne kakovosti in količine, je pa telo ne zmore izkoristiti v meri, ki je za zdrav ustroj organizma potrebna.

Recimo, da smo v ambulanti vzrok koprofagije odkrili. Kako naprej? Če gre za medicinski ali psihološki vzrok, ga prvenstveno seveda odstranimo ali skušamo sanirati. Pomembno pa se je zavedati in vedeti, da psa ob uživanju iztrebkov – pa naj skrbnikom deluje še tako odbijajoče – nikdar ne kaznujemo ali grajamo. Nasprotno, žival pohvalimo ali nagradimo, ko kakec pusti pri miru. Pomagamo si lahko tudi s sredstvom, ki ga posipamo po hrani vseh živali v gospodinjstvu (če jih je več) in ki v prebavilih poskrbi za to, da iztrebek postane neprijetnega grenkega okusa in kot tak seveda za pse manj privlačen.

Na nas je tudi, da imamo psa med sprehodom na kratki vrvici in tako ves čas pod kontrolo, da pobereмо tuje iztrebke, ki jih nevestni skrbniki puščajo za seboj, da psu onemogočimo dostop pa mamljivih mačjih straniščih ter da ga z veliko potrpljenja in dobre volje (ter priboljškov v žepu) odvadimo te neljube navade.

*Tanja Usar, dr. vet. med.
Veterinarska ambulanta Usar, Spodnji Duplek*

BEZEG – DARILO NARAVE

Če bezeg v vaši okolici še cveti, vam priporočamo, da si nabereite cvetove in si z njihovo pomočjo dvignete odpornost proti virusom.

Pomembna pravila pri nabiranju:

- Bezeg je priporočljivo nabirati v času bujnega cvetenja, dopoldan, ko sonce že posuši roso.
- Nabiramo ga v suhem, sončnem vremenu, dva dni po dežju, da rastlina ni prepolna dežnih kapelj.
- Pri nabiranju pazimo, da ne otresemo preveč cvetnega prahu, ki da največ prijetnega vonja.

Bezeg je ena najbolj zdravnih rastlin, katere cvetovi vsebujejo fitokemikalije, odlično naravno zaščito pred virusi.

Če se odpravite nabirat cvetove in želite doma sami pripraviti bezgov čaj ali kakšen drug pripravek, vam svetujemo, da cvetove sušite na pladnju, na svežem zraku, ampak ne na soncu. Tako bodo bezgovi cvetovi ohranili svojo barvo. Ko se cvetovi posušijo, jih shranite v platnene ali papirnate vrečke in nikakor ne v plastične vrečke.

Cvetovi bezga so odlični za čiščenje organizma, prav tako pomagajo pri kašlju, gripi, zbijanju vročine, pljučnici, prehladu in astmi. Utrjujejo namreč sluznico v žrelu in nosu ter tako krepijo odpornost proti okužbam. Slednje je še kako pomembno, saj onesnažen zrak z delci PM 10, ki ga v naši domovini predvsem ob bolj prometnih cestah ni malo, draži obe sluznici in s tem preprečuje njuno pravilno delovanje.

Če ste eden izmed tistih, ki jih vsako leto muči seneni nahod, vam priporočamo, da si naredite pripravke iz bezgovih cvetov. Ti namreč omilijo napade senenega nahoda – uživajte jih že nekaj mesecev pred nadležnim pojavom.

*Borut Ludvik,
ŠO društvo Ohranimo naravo čisto*

Bezgov sok

- 40 cvetov bezga
- 2 limoni
- 5 dkg citronke – citronske kisline
- 1 košček ingverja in 1 kg sladkorja

Operite limoni in ju skrtačite v vroči vodi, v katero ste predhodno dodali žčepec sode bikarbone. Nato limoni narežite na tanke lupine. V loncu zmešajte bezgovec cvetove, limoni, ingver, citronske kisline in 2 l vode. Vso mešanico pustite stati 24 ur, nato jo precedite skozi krpo, primešajte sladkor in zavrite. Vroče nato nalijte v steklenice in zaprite. Sok pijete razredčen z navadno vodo, lahko pa ga dodate penečemu vinu ali ledenemu čaju.

Iz bezga lahko pripravite tudi odličnega **bezgov sirup**.

Kako pripraviti čaj iz bezga?

Za pripravo 1 litra bezgovega čaja potrebujete približno 6 žlic posušenih cvetov. Vodo najprej zavrite, nato pa jo prelijte po bezgovih cvetovih. Pustite stati približno 15 minut, nato pa tekočino precedite. Čaju lahko po želji dodate še nekaj rezin limone. Uživate ga lahko tudi mrzlega, s kocko ledu, namesto ledenega čaja, ki običajno vsebuje tudi ogromno sladkorja.

Šabesa

- 4,5 litre vode
- 30 ml vinskega ali jabolčnega kisa
- 700 g sladkorja
- tanko olupljena lupina limone in sok
- 12 cvetov bezga

Zavrite vodo in jo prelijte v sterilizirano posodo. Nato dodajte sladkor in mešate vse dokler se ne raztopi. Ko se mešanica vode in sladkorja ohladi, dodajte kis, lupino limone, sok ter bezgovec cvetove. Vse skupaj pokrijte s krpo in pustite stati 24 ur. Nato skozi krpo precedite tekočino v steklenice z debelim steklom. **Šabesa** je na red za pitje čez približno dva tedna. Servirajte jo ohlajeno.

POROČILI SO SE

Obiskala nas je pomlad in z majem so se ponovno začele sklepati zakonske zveze.

Tako smo bili priča že dvema porokama.

Poročila sta se Stanislav Korošec in Tadeja Vilar ter David Špendal in Marijana Hlebič.

Večno zvestobo sta oba para potrdila v Glonarjevi dvorani, kjer ju je poročil župan občine Duplek Mitja Horvat ob prisotnosti matiçarja Gašperja Kanglerja.

Paroma želimo vso srečo na skupni poti ter obilo razumevanja in ljubezni!

Monika Kokol

Stanislav Korošec, Tadeja Vilar

David Špendal, Marijana Hlebič

»Življenje brez ljubezni je kot leto brez poletja.«
(švedski pregovor)

Pozdravljeni, bralci Mladega dopisnika!

Pred nami je še zadnji mesec učenja, a dela nam ne zmanjkuje. Učenci moramo pridobiti še zadnje ocene, ki jih nismo dobili ob delu od doma. Za nami je naporno leto, polno tako dobrih kot slabih trenutkov. Poleg zasluženih počitnic se veselimo tudi Vurko festa, ki nas je dodatno motiviral za delo v zadnjih mesecih, ko smo imeli tehniške dneve, na katerih smo zagnano pripravljali igre in ostale aktivnosti za festival, pri čemer smo se tudi zelo zabavali. Učenci likovnega snovanja so izdelali obleke iz papirja za modno revijo, gledališki klub in pevke pa smo pripravili zabavno predstavo. Upamo, da bo za nas in za vas festival zabaven, zdaj pa vas čakajo še zadnji prispevki tega šolskega leta.

Želimo vam lepe poletne počitnice!

Uredniki Mladega dopisnika:

Tia Horvat Zupančič, Alina Lilek in Sara Poštrak iz OŠ Duplek
ter

Tajda Žižek in Tilen Poštrak iz OŠ Korena
z mentoricama **Majo Ferk in Darinko Mulaosmanović**

SEDMOŠOLCI NA ŠPORTNEM DNEVU

V ponedeljek, 24. maja 2021, je na šoli potekal športni dan za učence od 6. do 9. razreda.

V šolo smo prišli ob 7.30. Najprej smo pomalicali, da smo si nabrali dovolj energije za cel dan. Nato smo odšli v telovadnico, kjer so nam učenci športa za sprostitev predstavili igro kavboji in Indijanci. Vsak razred je s svojim razrednikom odšel na posamezno igro, ki jo je imel določeno po razporedu. Mi, sedmošolci, smo najprej igrali hokej. Razdelili smo se v skupine in začeli z igro. Nato smo se odpravili v galerijo dvorane, kjer so nas čakale štafetne igre. Tudi tukaj nas je učiteljica Barbara razdelila v štiri skupine. Vsak krog smo imeli nov izziv: skakanje v vreči, nošenje tenis žogice na tulcu itd. Na koncu smo se s paralelko pomerili v vlečenju vrvi. Po končanem tekmovalju smo se vrnili v glavni prostor telovadnice in čakala nas je odbojka. Igrali smo dekleta proti dekletom in fantje proti fantom. Sledil je moj najljubši del tega dne, kavboji in Indijanci. Vsaka skupina je postavila blazine, za katerimi se je skrivala ter shranjevala žoga za napad druge skupine. Po napetih tekmah med skupinama je prišel čas za pospravljanje. Sledila sta kosilo ter odhod domov.

Pripis: Sedmošolci na tekmovalno-zabavnem športnem dnevu
Foto: Maja Ferk

Športni dan je bil zabaven in upam, da ga kmalu ponovimo.

Taja Horvat Zupančič, 7.a OŠ Duplek

PRIPRAVE NA VURKO FEST V 7. B

12. junija 2021 bo na gradu Vurberk potekal otroški kulturno-umetniški festival Vurko fest, pripravljen in izdelan v celoti s pomočjo učencev.

Učenci OŠ Duplek in OŠ Korena se vsi trudimo, da bi festival izvedli čim boljše. Izpeljali smo že tri tehniške dneve, na katerih smo izdelovali vso potrebno okrasje in sceno. Na festivalu bodo potekala tudi razna tekmovanja, npr. izdelovanje oblek iz papirja. Odvijale se bodo različne igre za otroke, možno pa bo tudi kupiti in pojesti nekaj slastne hrane. Za povrh si bomo lahko ogledali gledališko predstavo o vurberškem zmaju, ki je v bistvu navdihnil ta festival. Vurko, vurberški zmaj, je glavni junak knjige naše lokalne pisateljice, gospe Brede Mulec.

Kot sem že omenila, bo na Vurberku nastopala otroška gledališka skupina. V njej nastopam tudi jaz. Kot ena izmed glavnih igralk sem se morala naučiti kar veliko besedila in v nastop vložiti mnogo truda. To zame ni bila ovira, saj z veseljem nastopam. Ob vajah se tudi veliko družim s sošolci in sosošolci in skupaj se večkrat nasmejemo ob kakšni norčiji. Temu se pridruži tudi naša učiteljica igre, Donataja Malinič Krašna, ki komentira naše zaplete na vaji.

V takšnem delu resnično uživam in upam, da nam bo predstava uspela. Z lahkoto pa tudi rečem, da bo po mojem mnenju ta festival zagotovo največji, najbolj igriv in zabaven festival, kar jih je Slovenija videla.

Marisa Špičko, 7. b OŠ Duplek

Na Vurko fest se pripravljamo že kar nekaj časa. Večino izdelkov naredimo v času tehniških dni. Ko smo imeli prvi tehniški dan, smo nekateri izdelovali igre, ki se bodo odvijale na festivalu. V mojem razredu smo vsi izdelovali igre v skupinah. V moji skupini sta bili Patricija Kosec in Nuša Pečar. Skupaj smo na velik karton narisale klovna in ga pobarvale, nato smo z olfa nožem izrezale že vnaprej narisane kroge. Ta del mi je bil najbolj težaven, saj je bil karton zelo debel, luknje pa precej velike. Za vse skupaj smo potrebovale dva tehniška dni, a končen izdelek mi je zelo všeč in sem zadovoljna z našim delom. Nisem popolnoma prepričana, kako se bo ta igra igrala, se pa mi zdi, da bomo morali metati žogico skozi te luknje. Ker pa so luknje različnih velikosti, se mi zdi, da manjše luknje štejejo več točk, tako da pridobiš največ točk, če zadeneš najmanjšo luknjo. Me res zanima, kako se bo to vse izšlo. Komaj čakam na 12. junij 2021, ko bo potekal Vurko fest.

Kaja Staroverški, 7. b OŠ Duplek

Na šoli smo izvedli tri tehnične dni, dva aprila in enega maja. Sodeloval sem pri izdelovanju iger. V moji skupini, katere vodja je bil Tai, smo izdelovali avtocesto. Končen rezultat je bil zelo dober. Na tehničnem dnevu, ki je potekal v četrtek, 20. maja 2021, sem začel z drugo skupino izdelovati grad, ker je bila avtocesta že gotova. Vse tehniške dni sem se zelo zabaval. Najboljši del je bilo druženje med nami sošolci. Na koncu so vse igre izpadle zelo dobro! Upam, da bo drugo leto festival spet organiziran

in da bo napredoval iz že tako dobrega v še boljšega. Zelo bom vesel, če bodo v prihodnje igre še vedno stvar, ki jih izdelujemo mi, otroci.

Patrik Šabeder, 7. b OŠ Duplek

Vse se je začelo marca, ko smo z mojo ekipo izdelovali avtocesto. Bilo je zelo zabavno. Vsa šola je ustvarjala izdelke po navodilih in delala na tem, da bi bilo vse popolno. Ker prvi dan nismo dokončali vsega, smo skoraj vso delo opravili drugi tehniški dan, ki ni bil tako zabaven, saj smo bolj delali. Maja pa smo popravljali še zadnje detajle.

Se že veselim 12. junija 2021, da bom videl vse izdelke, ki smo jih naredili na naši šoli in OŠ Korena.

Staš Škafar, 7. b OŠ Duplek

Ko smo učenci izvedeli za nekaj čisto novega in nepozabnega, Vurko fest, smo se vsi veselili, da bo to organizirala naša šola v sodelovanju z OŠ Korena.

Vedeli smo, da bo mogoče malo naporno, a smo se kljub temu z veseljem udeležili priprav na Vurko fest. Všeč pa nam je bilo tudi to, da smo imeli toliko tehniških dni v zadnjem času. Pri likovni umetnosti smo se najprej razdelili v skupine in se dogovorili, katere igre bo izdelovala katera skupina. Učitelji so nato naročili materiale, ki smo jih potrebovali. Tudi mi smo jih prispevali in od doma prinesli stvari, ki so na prvi pogled izgledale neuporabne, v naslednjih tehniških dneh pa so iz njih nastale lepe in zanimive igre.

Tudi učenci smo se zelo zabavali in se veliko smejali. Dobili smo priložnost, da uporabimo svojo domišljijo.

Pia Vogrin, 7. b OŠ Duplek

OSMOŠOLCI RAZMIŠLJAJO O DRUGAČNOSTI OB BRANJU KNJIGE KIT NA PLAŽI

Drugačnost je pojem, ki pomeni, da nekaj ali nekdo ni kot ostali 'normalni' ljudje/predmeti. Mislim, da smo vsi ljudje po svoje drugačni in tako tudi unikatni.

Tudi v romanu je bil vsak po svoje drugačen. Na primer Nika, ki jo je zanimalo veliko več od njenih vrstnikov. Pa tudi Igor, ki ima Downov sindrom, a se vseeno zaveda, da je življenje resnično lepo.

Tudi jaz se kdaj počutim drugačno. Zanimajo me, recimo, druge stvari kot moje prijatelje, čas pa najraje preživljam sama.

Alina Lilek, 8. b OŠ Duplek

Drugačnost je neke vrste lastnost oziroma razlikovanje od drugih. Vsi smo različni oziroma drugačni. Večina ljudi sprejema drugačnost kot nekaj slabega, ampak v resnici je bolje, da smo si različni in imamo vsi različne interese, saj če bi imeli vsi enake, bi svet kmalu propadel.

Včasih se tudi sam počutim drugačnega, saj imam občutek, da nekateri sošolci ne razumejo, da imam zelo malo prostega časa. Večkrat so name jezni, češ da si zanje ne vzamem veliko časa. Prav tako se včasih počutim drugačnega, saj sem eden izmed redkih, ki po televiziji rad gleda poročila in dokumentarne filme. Najbolj drugačnega pa se počutim zaradi poznavanja orožja, saj ima zelo malo ljudi rado orožje. Veliko ljudi ga sovraži, saj misli, da je bilo namenjeno samo pobijanju, a to ni res. Danes se strelno orožje uporablja na tekmovanjih. Veliko pa je tudi takšnih, ki streljanje vzamejo za sprostitvev ali za sproščanja adrenalina.

Jan Korošec, 8. b OŠ Duplek

Lahko smo drugačni po značaju, videzu, razmišljanju, na negativen ali pozitiven način, po barvi kože, stilu oblačenja ...

'Drugačni ljudje' nimajo težav sami s seboj, mi jih imamo z njimi. Tako je bilo predstavljeno tudi v knjigi.

V romanu sta bila drugačna Igor in Barbka. Igor zaradi svojega videza, ki je bil posledica njegove bolezni, Barbka pa zaradi svojega načina komuniciranja z ljudmi.

Tudi jaz se kdaj počutim drugačno, na primer, kadar sem v družbi starejših ljudi ali kadar sem v družbi ljudi, ki so druge rase. Ampak do njih nimam negativnega odnosa. Sprejemam jih takšne, kot so. Velikokrat so zelo zanimivi.

Karin Ludvik, 8.b OŠ Duplek

Vsi smo drugačni, še posebej po videzu in svojem razmišljanju. Toda, da lahko sodimo druge, moramo počistiti pred svojim pragom in sprejeti sami sebe. Nihče ni popoln. Vse obratno je drugačno, kar pa ne pomeni, da je oseba, ki je istospolno usmerjena, slaba za našo družbo, da oseba, ki zaradi bolezni izgleda drugače, ni zmožna čutiti prijateljstva ali naklonjenosti, da je oseba, ki posluša metal, zločinec. Drugačnost je po mojem mnenju eden izmed najlepših in največjih darov na svetu. Kako čudovito se je zavedati, da niti dve osebi niti dve celici niti dve rastlini nista enaki. Vsi smo med seboj različni.

Amaja Krašna, 8. b OŠ Duplek

Drugačnost je to, da se v nečem razlikuješ od drugih. Izstopaš s svojim obnašanjem, lahko tudi oblačenjem, govorom, tudi po barvi kože, spolni usmerjenosti ... Pomembno pa je, da smo do drugačnih strpnini in da drugačnost sprejemamo.

V knjigi je bil drugačen vsak po svoje: Igor zaradi svoje bolezni, Barbka, ker je pisala sporočila, namesto da bi govorila, Nika, ker je bila v vsem najboljša, in Aleks, ker mu je bilo vseeno za ocene v šoli, saj je že vedel, da bo delal v očetovi avtopralnici.

Sam se ne počutim drugačnega. Družim se s prijatelji, ki imajo podobne hobije kot jaz. Mislim, da me sošolci in prijatelji sprejemajo takšnega, kot sem, kar je zelo pomembno. V življenju ni pomembno, kakšen si, temveč kdo si. Ne smeš se sprenevedati, igrati.

Gal Tepeh, 8. a OŠ Duplek

KOLESARJENJE

V soboto, 1. maja 2021, smo se z družino odločili, da bomo odšli na kolo in nekaj naredili za svoje telo.

Dopoldan sem mami pomagala pospraviti stanovanje in skuhati kosilo. Po kosilu sem pospravila sobo, mama pa kuhinjo. Ko sta se ata in Blaž vrnila, smo se dogovorili, kam bomo šli. Po dokončnem dogovoru smo se primerljivo oblekli in obuli. V torbico okrog pasu sem si dala telefon, opravljen kolesarski izpit in ključavnico, da lahko kolo kje zaklenem. Nadeli smo si čelade in drug za drugim odšli na pot. Prvi je bil ata, druga jaz, tretji Blaž in zadnja mama. Po dveh kilometrih smo se ustavili in odšli na pijačo. Ko smo si odpočili, smo odšli naprej. Odšli smo tudi na sladoled. Po petih dolgih kilometrih nas je čakal le še en kilometer do doma. Ustavili smo se na postaji, nekaj popili in se z ogromno energije odpeljali do doma. Ko smo prišli domov, smo bili utrujeni, saj smo se vozili dve uri. Ob 17. uri smo prišli domov. Šli smo se preobleč in odšli v hlev. Vsak je opravil svoje delo. Kolesa smo pospravili v garažo in jih pripravili za naslednjo vožnjo. Garažo smo zaklenili in odšli v hišo ter se pripravili na spanje.

Ta izlet mi je bil všeč, saj se zelo rada ukvarjam s športom. Verjamem, da bomo to še ponovili, ker sem zelo uživala in nekaj naredila za svoje telo in zdravje.

Eva Krajnc, 8. razred OŠ Korena

OBISK VINARIUMA

V četrtek sva s prijateljem, ki je počitnice preživel pri meni, odšla s starši na stolp Vinarium v Lendavi. Na stolpu sem bil tretjič, on pa prvič. Zelo mi je bilo všeč. Po koncu ogleda smo jedli eno izmed jedi, tradicionalnih za ta kraj. Ko smo se vrnila, smo imeli kosilo in potem sva odšla s skiroji na dupleško igrišče, kjer sva tri ure igrala nogomet. Ko sva se trudila, sva odšla k teti na kmetijo. Ko sva prišla, je teta ravno pričakovala, da se bodo skotili prašički. Medtem ko sva čakala, sva ji pomagala opraviti z živalmi. Jaz sem tudi pobral jajca od kokoši. Moja teta je ravno pekla pujsa za prodajo. Ko so se prašički skotili, je mama prišla po naju, saj je bilo že pozno. Doma sva odigrala še nekaj iger na konzoli.

Dan je bil odličen in imel sem se zelo lepo.

Jaka Weingerl, 6. razred OŠ Korena

OBISK DUNAJA

Poleti 2018 smo se odločili, da bomo z družino obiskali Dunaj. Ogledali smo si živalski vrt, muzej in cesarsko zakladnico.

Zjutraj smo pospravili v avto prtljago, se usedli vanj in se odpeljali proti Dunaju. Vozili smo se štiri ure. Ko smo prišli tja, smo odšli v živalski vrt. Tam smo videli emuja, tigre, šimpanze, leve, nilske konje, sove ... Ko smo se sprehodili do cesarske zakladnice, smo videli ogromen kip Marije Terezije. V zakladnici smo si ogledali krono avstrijskih cesarjev, turško krono, nakit madžarske grofice, zibelko iz zlata, kraljeve portrete in oblačila ter krstno svečo Marije Terezije.

Naslednji dan smo zgodaj vstali, da bi si ogledali muzej, vendar je že bila gneča. Ko smo končno prišli v stavbo, smo najprej odšli na egipčanski oddelek. Tam so bili sarkofagi, kipi bogov in faraonov, posode, sfinge in celo ste-na iz egipčanske grobnice. Ogledali smo si tudi umetno-stni in rimski oddelek. Bilo mi je zelo všeč, saj sem bil prvič v muzeju. Ogledali smo si še katedralo sv. Štefana in šli po dunajski ulicah. Skoraj vso potovanje sem slikal, da ne bi nikoli pozabil izleta na Dunaj.

To mesto mi je bilo zelo všeč in naučil sem se veliko no-vega. Čeprav smo bili tam le dva dni, mi bo ostalo v spo-minu.

Mai Horvat, 5. razred OŠ Korena

POČITNIŠKA NESREČA

Med poletnimi počitnicami leta 2018 je bil navaden dan. Z očkom sva se vozila z motorjem in jaz sem se opekla.

Po navadi se z očkom voziva vsak vikend z motorjem, saj je čez teden v službi. Bila sem vesela, ker je bilo vro-če in je na motorju pihalo. Vrnila sva se domov. Očka je šel v delavnico nekaj popravljat, ne spomnim pa se, kaj je popravljal. Motor in izpušna cev sta bila še vroča. Nerodno sem stopila in se opekla na izpušni cevi. Niti malo me ni bolelo. Samo pogledala sem in pustila to za sabo. Še isti dan sva šla z očkom k prijatelju. Oče je videl mojo opeklino na nogi in me vprašal, kaj je to. Povedala sem mu, da sem se opekla in da me boli. Čez nekaj dni sem dobila na nogi velik mehur. Nekaj časa smo nogo in opeklino negovali. En večer sem cartala svojo muco in s kremplji mi je predrila mehur na nogi. Prestrašila sem se, vendar sem ostala mirna. Zacelilo se je.

Naučila sem se, da moram biti previdna in paziti, kaj je vroče. Še danes se spomnim vseh trenutkov. Brazgotino imam še zdaj na nogi.

Eva Vrbnjak, 5. razred OŠ Korena

IZLET NA DONAČKO GORO

13. februarja smo se odpravili na pohod. Odšli smo na Donačko goro. Z mano so bili stric Gregor, sestrična Pia s sošolko, dedi Ivo, stric Aleš, sestrična Sara ter znanca Dani in Danica.

Zjutraj sem se zbudila in odšla k babici. Od babice smo takoj odhiteli na Sela. Na Selah sem dobila nove čevlje in pojedla en krof. Nekje ob 10. uri smo se odpravili z avtom do Donačke gore. Ko smo prispeli, smo parkirali, šli na stranišče in se podali na pot. Pot je bila nekaj časa strma, kamnita, obraščena z gozdom. Prečkali smo zelo dolg potok. Po 30 minutah smo prispeli do kočice. Tam smo si odpočili in nadaljevali pot. Najprej je bila pot ure-jena. Bilo je zelo mrzlo, pihalo je in bila je megla. Na vrhu Donačke gore je stolp, kjer smo se fotografirali, vpisali v knjigo in uživali v lepem razgledu. Imeli smo malico. Ko smo se najedli in spočili, smo se vrnili do kočice. Pri kočici sem pila topel čaj in si spočila. Čez 15 minut smo nada-ljevali pot do parkirišča in nato nazaj domov.

Ob koncu dneva smo bili zelo izmučeni, dedija so bolela kolena. Ta pohod nam je vsem ostal v spominu in bi ga še večkrat ponovili. Vsako leto pa gremo na stričev rojstni dan na goro. Če greš na Donačko goro, se dobro obleci.

Če je mrzlo, imej dobro obutev in bodi previden.

Urška Krajnc, 5. razred OŠ Korena

DOBILA SEM MUCO

Leta 2020 sem si zaželela muco, ki bi bila samo moja. Starša sta privolila in šli smo k prijatelju Mihi gledat male mucke.

Še nekajkrat smo odšli k Mihi. Nismo še mogli vzeti muce domov, saj je bila premlada. Junija lani pa je končno na-počil čas, ko sem vzela domov lepo črno muco, poime-novala sem jo Lu. Ko je Lu prišla v nov dom, je imela vneta oči. Zaradi tega smo jo peljali k veterinarju. Tam so ji dali injekcijo proti bolham in mazilo za oči. Čez tri mesece smo jo še dali sterilizirati.

Lu včasih spi pri meni, včasih pri atiju, včasih pa pri mami. Vedno pa spi tako, da se tistega, na katerem spi, dotika. Jaz imam ponoči pogosto zaprta vrata, saj me Lu drugače jezi in moti. Zaradi tega mi zdaj ponoči praska po vratnih podbojih ali pa mijavka.

Lu je zelo lepa, pridna in ljubezniva muca, včasih pa tudi poredna. Imam jo zelo rada.

Nika Lubej, 5. razred OŠ Korena

PISMO PRIJATELJICI

Zg. Korena, 20. 1. 2021

Draga prijateljica Nina,

vsem nam je novi koronavirus korenito spremenil življe-nje. Rada bi ti povedala, da te zelo pogrešam in komaj čakam, da se spet vidiva. Dneve preživljam doma, vča-sih pa grem z atijem na sprehod. Če sem iskrena, mi čas hitro teče in mi nikoli ni dolgčas. Zjutraj vstajam ob sed-mih in telovadim ob glasbi. Ob pol devetih se prijavim na Zoom skupaj s sošolci. Učiteljica Nataša nas vedno prijazno pozdravi. Razloži nam snov in pove, kaj nam je naložila v spletno učilnico. Učenja imamo ravno prav, zato se nič ne pritožujem. V prostem času s starši igram karte in šah. Po telefonu pokličem tudi babico, gledam televizijo in berem knjige, veliko tudi rišem. Upam, da si tudi ti v redu in da se v novi hiši dobro počutiš. Če ne prej, pa se bova videli med počitnicami. Verjamem, da bova poleti skupaj plavali v morju in uživali na terasi. Redno spremljam epidemiološko sliko. Zdi se mi, da še nekaj časa ne bomo šli v šolo, zato ti želim, da si sama pripraviš vesele dni.

Nina, spoštuj varnostne ukrepe in ostani zdrava.

Lepo pozdravljam tebe in tvojo družino.

Katarina

Katarina Božac, 5. razred OŠ Korena

SPREJEM MLADIH ČLANOV RK

V tednu RK smo na OŠ Korena sprejeli tretješolce in če-trtošolce v to humano organizacijo. O sprejetju in prire-ditvi so učenci omenjenih razredov zapisali nekaj besed. V četrtek, 13. maja 2021, smo imeli učenci 3. razreda sprejem med mlade člane RK. Zaradi korone je dogodek

Učenci 3. razreda

Foto: Brigita Posl

Učenci 4. razreda

Foto: Brigita Posl

potekal nekoliko drugače. Z nami ni bilo zunanjih predstavnikov RK ter nastopajočih iz drugih razredov. Dogodek sta organizirala gospod ravnatelj Peter Lešnik in učiteljica Brigita Posl. Gospod ravnatelj nas je pozdravil s kratkim nagovorom in nam predal članske izkaznice. Dobili smo tudi darilo. Darila smo bili zelo veseli. Dobili smo igro človek ne jezi se, barvice, pobarvanko, nekaj stripov, dve čokoladici in piščalko. Ob koncu so nas presenetili še s sladoledom. Prireditev nam bo ostala v lepem spominu.

Ajda Kašman, 3. razred OŠ Korena

V četrtek, 13. maja 2021, smo bili sprejeti med mlade člane Rdečega križa. Zaradi covid-19 smo morali biti v svojem mehurčku. Pet izbrancev iz našega razreda je vodilo kratek program. Spregovorili smo o organizaciji RK, o pomoči ljudem v raznih nesrečah in kako moramo skrbeti za svoje zdravje, da bomo zadovoljni in srečni.

Potem je g. ravnatelj imel kratek govor in nam predal izkaznice ter nas sprejel med mlade člane Rdečega križa. Zraven smo dobili še darilce in sladoled.

Žana Glavica, 3. razred OŠ Korena

Učenci 4. razreda smo bili v sredo, 12. maja 2021, sprejeti med mlade člane RK. Sprejeti bi morali biti že v 3. razredu, pa nam je zagodla korona. Na prireditvi so bili tudi ravnatelj Peter Lešnik, učiteljica Brigita Posl in naša razredničarka Simona. Ravnatelj nam je podelil izkaznice RK, učiteljica pa nam je dala vrečko, v kateri so bila darila, in sicer pobarvanke, barvice, sladkarije in piščalka. Za konec smo dobili še sladoled. To je bil odličen dan.

Iva Slanič, 4. razred OŠ Korena

Sonce

Sonce za goro je šlo,
pa se je izgubilo.

Našlo pa je zajčke tri,
na poskok se jim mudi.

Sonce jih je prosilo: pokažite pot mi zdaj.

Zajčki so se vprašali: dajmo, dajmo, skok na skok,
mama nas že čaka,

a imamo pet minut zdajle še za igro.

Gremo brž pokazat soncu pravo pot.

Da bo srečno.

*Neža Usar Raičević
2. a razred OŠ Duplek*

OBISK AKVARIJA-TERARIJA MARIBOR

Maja smo tretješolci iz Osnovne šole Korene imeli zanimiv naravoslovni dan. Obiskali smo Akvarij-terarij Maribor. Ogledali smo si veliko različnih rib in kač, videli smo tudi želve, pajke, rake, mačjo ribico, kuščarje ... Upali smo, da bomo videli tudi krokodila, a je ta na žalost zaradi starosti poginil. Izvedeli smo, da lahko piranhe, če

so zelo lačne, pojedjo vse, kar najdejo živega v bližini, tudi druga drugo. Po ogledu akvarija in terarija smo šli na krajši sprehod v park. Imeli smo se zelo lepo.

*Tjaša Ornik, 3. razred
OŠ KORENA*

ČISTILNA AKCIJA

Vsi razredi podružnice Dvorjane smo imeli čistilno akcijo. Čistilna akcija je, da gremo na en prostor ali več in poskušamo najti čim več smeti.

Šli smo na šolsko igrišče. Do šolskega igrišča je dvesto metrov. Med potjo do šolskega igrišča smo našli veliko smeti. Ko smo bili blizu igrišča, sem našel kovanec vreden dva centa. Na igrišču je bilo veliko stekla in tudi nekaj velikih stvari. Mislim, da je naš razred dobro sodeloval in pobral zelo veliko smeti. Najbolj smešno mi je bilo, ko smo se vračali nazaj in smo na travniku našli plenico. Ko smo prišli nazaj, smo smeti vrgli v keson z mešanimi odpadki. To je moj opis čistilne akcije.

Martin Ribič, 3.b

Petek, 19. marca 2021, smo imeli čistilno akcijo. Najprej smo si pripravili rokavice in vrečke. Potem smo odšli do spomenika, do šolskega igrišča in do cerkve. Na poti smo našli veliko smeti. Ko smo prišli do šole, smo odložili rokavice in smeti v keson. Vesela sem, da smo končno očistili našo okolico.

Valerija Ekselenski, 3.b

Učenci 3. b smo imeli 19. marca 2021 čistilno akcijo okoli Dvorjan. Najprej smo si nadeli rokavice in začeli pri spomeniku NOB in končali pri krožišču. Nabrali smo dosti stekla, plastiko in cigaretne ogorke. Ko smo hodili proti šoli, smo na travniku našli smrdečo plenico. Ko smo se vrnili k šoli, smo sneli rokavice in vrgli smeti v keson.

Lan Lilek, 3.b

NINA
ROMANTIČEN VEČER POD ZVEZDAMI

◆ 28.08.2021
◆ OB 20.30

GRAD VURBERK

DODATNE INFORMACIJE NA FACEBOOK STRANI DOGODEK NINA PUŠLAR NA GRADU VURBERK

V šolskem letu 2020/21 je obe osnovni šoli v občini Duplek obiskovalo 644 učencev, od tega 491 učencev Osnovno šolo Duplek in 153 učencev Osnovno šolo Korena.

V tem šolskem letu je osnovnošolsko izobraževanje zaključilo 66 učencev.

Po nenavadnem in napornem šolskem letu želimo vsem učencem prijetne in razigrane počitnice!

Devetošolci OŠ Duplek ob zaključku šolskega leta

Foto: Andreja Zelenik

9. razred OŠ Korena

Foto: Andreja Zelenik

TURISTIČNO DRUŠTVO OBČINE DUPEK

vas prijazno vabi

NA TRADICIONALNI POHOD PO OBČINI DUPEK,

ki ga vsako leto prirejamo v počastitev občinskega praznika naše občine
v sodelovanju z Zvezo slovenskih častnikov območnega združenja
Maribor - Duplek,

V PETEK, 25. JUNIJA 2021, ob 9. uri
z zbirališčem na lokaciji Oldtimer društva (za Gostiščem Valerija).

Pot ni zahtevna in je primerna za vse starostne skupine. Poskrbite le za udobna
oblačila in obutev, predvsem pa za obilo dobre volje. Udeleženci pohoda
prejmete spominsko majico, društvo pa bo poskrbelo za hrano in pijačo.
Po pohodu bomo v sproščenem vzdušju z družabnimi igrami popestrili
preostanek dneva.

Vljudno vabljeni vsi člani in simpatizerji našega društva ter vsi ljubitelji
pohodov.

Ob prijavi vsak udeleženec plača **10,00 EUR**, razen otroci, stari do 12 let.

Pohod bomo izvedli v vsakem vremenu!

Predsednik TD občine Duplek
Stanislav Germauc, l.r.

17. FESTIVAL Arsana

17.7. - 29.7.2021

SOBOTA, 03. julij 2021 ob 20.30
OPERNI VEČER NA PANORAMI
Arheološki park Panoroma Ptuj

NEDELJA, 25. julij 2021 ob 20.30
NATURALLY 7 (ZDA)
Dvorišče Minoritskega samostana

PONEDELJEK, 19. julij 2021 ob 21.00
PLIŠ
Dom kulture Muzikafe

PONEDELJEK, 26. julij 2021 ob 20.00
TADEJ TOŠ - Stand up
Dvorišče Dominikanskega samostana

PETEK, 23. julij 2021 ob 20.30
**VOX ARSANA & VLADO KRESLIN
& GODALNI ORKESTER**
Dvorišče Minoritskega samostana

SREDA, 28. julij 2021 ob 20.30
SABINA CVILAK
Dvorišče Minoritskega samostana

SOBOTA, 24. julij 2021 ob 21.00
**BIG BAND RTV SLOVENIJE
s solisti**
Dvorišče Minoritskega samostana

ČETRTEK, 29. julij 2021 ob 21.00
PERPETUUM JAZZILE
Dvorišče Minoritskega samostana

www.festivalarsana.com

TURISTIČNO DRUŠTVO VURBERK

Občina Duplek * Radio in televizija Veseljak * Revija Muzika
* narodnjak.si * Agencija Geržina Videoton

29. Vurberški festival

NARODNOZABAVNE GLASBE SLOVENIJE
vokalno-instrumentalnih skupin z diatonično harmoniko
ter dvo- in večglasnim petjem

VURBERK 2021

na grajskem dvorišču na Vurberku

če bo slabo vreme bo prireditev v novi dvorani v Spodnjem Dupleku

v petek, 25. junija 2021,

- ob 16. uri popoldanski nastop
- ob 20. uri tekmovalni del

Predprodaja vstopnic: **Vurberk**, Cafe Marof in bar Huda Liza
Dvorjane: Market Sv. Martin
e-mail: td-vurberk@siol.net

GOST FESTIVALA

Ansambel Braneta Klavžarja

Vesele počitnice v občini Duplek 2021

V SODELOVANJU S SVIZCEM

Poletni tabor je v osnovi namenjen otrokom iz občine Duplek, v primeru prostih mest pa tudi otrokom iz drugih občin.

Dneve bomo zapolnili z različnimi športnimi, družabnimi in ustvarjalnimi aktivnostmi ter vsebinskimi animacijami.

Cena 1*:
20,00€

Cena 2**:
60,00€

TERMINI

- od ponedeljka do petka (7 tednov)
- od 07:00 do 16:00
- od 5. julija do 20. avgusta

Rok za prijavo:

vsaj 1 teden oz. 7 dni pred pričetkom posameznega termina

Ob prijavi imajo prednost otroci s stalnim prebivališčem v občini Duplek.

* **Cena 1** - sofinancirana cena - za otroke iz občine Duplek

** **Cena 2** - polna cena za otroke iz ostalih občin

Cena vključuje:

5-dnevno varstvo, animacijo, kosilo, popoldansko malico, spletno galerijo fotografij in udeležbo na zaključni prireditvi

Doplačila: stroški izletov (vstopnine, prevoz...)

Prijave in informacije na: www.svizec-sport.com. Prijave odpiramo 3. 5. 2021.

**Svizec
sport**

V SODELOVANJU Z

**OBČINO
DUPEK**

KONTAKT:

info@svizec-sport.com
+386 40 357 119 (VID)

VURKO FEST

skozi foto objektiv

DUPLEŠKI TEDEN 2021

18. 6. – 25. 6. 2021

18. 6. 2021

PETEK

Športna dvorana Duplek

18:00 OSREDNJA OBČINSKA PRIREDITEV Z GLASBENO

GOSTJO EVO BOTO

ORGANIZATOR: OBČINA DUPEK

19. 6. 2021

SOBOTA

Športna dvorana Duplek

14:00 DAN ODPRTIH VRAT NOVE ŠPORTNE DVORANE

Predstavila se bodo občinska športna in kulturna društva. Zabaval vas bo KARNEVAL BAND.

ORGANIZATOR: OBČINA DUPEK IN OBČINSKA DRUŠTVA

20. 6. 2021

NEDELJA

Ob dupleškem jezeru (območje gramoznice, wakepark)

13:00 DUPLEŠKI ŠPOR(T)HET - KULINARIČNI STREETFOOD

Na stojnicah ob jezeru bodo na voljo različni brezplačni degustacijski meniji različnih ponudnikov. Poskrbljeno bo tudi za animacijo za otroke in odrasle, obeta pa se nam še kakšno presenečenje.

ORGANIZATOR: OBČINA DUPEK

25. 6. 2021

PETEK

Grad Vurberk

16:00 29. VURBERŠKI FESTIVAL

ORGANIZATOR: TD VURBERK IN OBČINA DUPEK